

Rada i Zarząd Powiatu Żyrardowskiego

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

Starosta Powiatu Żyrardowskiego

Stanisław Niewiadomski

**Przewodnicząca Rady
Powiatu Żyrardowskiego**

Beata Rusinowska

Żyrardów, luty 2005r.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

SPIS TREŚCI:**1. WSTĘP**

UWAGI OGÓLNE.....	5
ZAKRES PRZEDMIOTOWY STRATEGII.....	6
METODOLOGIA I PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ.....	8
DOKUMENTY STANOWIĄCE BAZĘ DO PRACY NAD STRATEGIĄ.....	10

**2. PROFIL SPOŁECZNO-GOSPODARCZY POWIATU
ŻYRARDOWSKIEGO**

POŁOŻENIE POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO.....	11
POWIERZCHNIA POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO.....	14

PROFIL DEMOGRAFICZNY

INFORMACJE OGÓLNE.....	16
STRUKTURA LUDNOŚCI.....	18

PROFIL GOSPODARCZY

ANALIZA RYNKU PRACY.....	23
FORMY ZWALCZANIA BEZROBOCIA.....	28
GOSPODARSTWA DOMOWE I BUDOWNICTWO.....	32
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE.....	35
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	41
ROLNICTWO I LEŚNICTWO.....	44

PROFIL SPOŁECZNY

EDUKACJA.....	47
POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE.....	51
SPORT , OBIEKTY SPORTOWE I TURYSTYKA.....	53
KULTURA.....	55

ŚRODOWISKO NATURALNE

ZASOBY I OCHRONA ŚRODOWISKA.....	58
----------------------------------	----

ADMINISTRACJA I SŁUŻBY PUBLICZNE

ADMINISTRACJA POWIATOWA I GMINNA.....	66
2.6.2. BUDŻET POWIATU.....	69
2.6.3. POLICJA.....	71
2.6.4. STRAŻ POŻARNA.....	75
2.6.5. SŁUŻBA ZDROWIA.....	77

3. ANALIZA SWOT

3.1. UWAGI OGÓLNE.....	84
3.2. TABELY ANALIZY SWOT.....	85
3.3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT.....	94

4. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

4.1. MISJA i WIZJA POWIATU	95
4.2. CELE I ZADANIA – CZĘŚĆ OGÓLNA.....	97
4.3. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU	98
4.4. CELE I ZADANIA – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	100
4.5. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH.....	127
4.6. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE ZADAŃ	128
5. WDRAŻANIE I EWALUACJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	
5.1. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ	135
5.2. WSKAŹNIKI MONITORINGU	136
6. PODSUMOWANIE	
6.1. STRATEGIA ROZWOJU I PLAN ROZWOJU LOKALNEGO.....	138
ZESTAWIENIE TABEL	139
ZESTAWIENIE DIAGRAMÓW	140

---

1. WSTĘP

1.1. UWAGI OGÓLNE

Przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do struktur zjednoczonej Europy ma znaczenie nie tylko w wymiarze ogólnokrajowym, ale również lokalnym. Powiaty stanowiące niezwykle istotny element struktury organizacyjnej państwa będący naturalnym forum, płaszczyzną organizowania, rozwoju i zaspakajania potrzeb lokalnej społeczności stają w związku z tym przed szeregiem nowych wyzwań.

Złożone uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne kształtujące obraz i potrzeby Powiatu Żyrardowskiego powodują konieczność podjęcia prac analitycznych i koncepcyjnych dotyczących jego przyszłości. Optymalną formą przygotowania przyszłych działań na szczeblu powiatu jest Strategia Rozwoju Powiatu. Wieloletnie planowanie i etapowanie poszczególnych zadań, wyznaczanie celów strategicznych pozwala stworzyć spójną i ambitną wizję rozwoju, którą można zrealizować tylko dzięki trafnej koncepcji rozwoju opartej na rzetelnej analizie stanu obecnego.

Twórcy Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego zdecydowali się na przyjęcie dziesięcioletniej perspektywy czasowej. W związku z tym dokument obejmuje lata 2005-2014. Takie założenie wynika z konieczności planowania w odpowiednio długim przedziale czasowym, tak by możliwe było oderwanie się od rozważania jedynie doraźnych koncepcji prorozwojowych. Należy podkreślić, iż w praktyce planowania strategicznego w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz jej samej standardowo przyjmuje się siedmioletnie okresy planowania. Polityka unijna, w szczególności manifestująca się w ramach promowania rozwoju regionalnego ujmowana jest również w siedmioletnich przedziałach czasowych. Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego uwzględnia ten fakt, korelując okres planowania w powiecie z realizowaną obecnie koncepcją polityki unijnej, a kończy się wraz z końcem kolejnego siedmioletniego okresu planowania na poziomie unijnym, którego zarys jest w chwili obecnej znany. Pozwala to na uwzględnienie w Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego polityki pozyskiwania funduszy strukturalnych stanowiących niezwykle i niepowtarzalną szansę na zdynamizowanie rozwoju społeczności lokalnej.

1.2. ZAKRES PRZEDMIOTOWY STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego składa się z dwóch części. Pierwsza ma charakter analityczno-diagnostyczny – „*Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu*”, a druga planistyczno-projekcyjny – „*Strategia Rozwoju*” sensu stricto.

Pierwsza część dokumentu obejmuje skrótową, rzetelną i obiektywną ocenę stanu istniejącego w chwili obecnej. Z tego powodu Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu koncentruje się na przedstawieniu danych dotyczących tych aspektów funkcjonowania Powiatu, które wpływają najbardziej na sytuację mieszkańców. Komplet materiałów źródłowych, wstępne opracowania i analizy stanowią materiał roboczy przechowywany w Starostwie Powiatu Żyrardowskiego.

Trzeba przy tym pamiętać, że w Powiecie Żyrardowskim opracowano już kompleksowe dokumenty dotyczące polityki ochrony środowiska, zarządzania odpadami i sytuacji osób niepełnosprawnych. Z tego względu w Strategii zrezygnowano z powielania szerokiej i wnikliwej analizy i diagnozy w tych obszarach. Dla zachowania jednakże kompleksowego charakteru Strategii znalazły się w niej podstawowe dane dotyczące wskazanych wyżej kwestii.

Analiza obecnego stanu społeczeństwa, gospodarki, administracji publicznej stanowi przyczynek do dokonania trafnej diagnozy stanu rzeczy. Podsumowaniem części zatytułowanej Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu jest analiza szans i zagrożeń, mocnych i słabych punktów w kolejnych obszarach funkcjonowania społeczności lokalnej i samego Powiatu Żyrardowskiego. Analiza SWOT przedstawiona została na kolejnych tablicach, wskazujących w czytelny sposób pola koniecznej interwencji i punkty prorozwojowe.

W części drugiej Strategii czyli Planie Rozwoju Lokalnego znalazło się wskazanie wizji i misji powiatu. Określenie celów strategicznych, operacyjnych oraz konkretnych projektów ze wskazaniem terminu realizacji oraz źródeł finansowania opiera się po części na wnioskach wynikających z analizy SWOT, częściowo stanowi projekcję potrzeb zgłaszanych przez społeczność lokalną za pośrednictwem Radnych Powiatu. Nie każde z zadań na obecnym etapie mogło zostać oszacowane i ujęte w systemie wskaźników monitoringu. Ewentualne zmiany w tym zakresie, jak również uzupełnianie zadań odbywać się będzie sukcesywnie zważywszy na elastyczny i otwarty charakter dokumentu.

Istotnym i niezbędnym elementem prawidłowo skonstruowanego Planu Rozwoju Lokalnego jest zamieszczenie w końcowym rozdziale zestawienia mierników i wskaźników monitoringu realizacji przewidzianych zadań.

1.3. METODOLOGIA I PRZEBIEG PRAC NAD STRATEGIĄ

Przy wyborze metodologii prac nad Strategią Powiatu Żyrardowskiego zdecydowano się na przyjęcie modelu ekspercko-partycypacyjnego w odniesieniu do każdego z kolejnych etapów prac. Podkreślić także należy, iż w tworzeniu przedmiotowego opracowania aktywny udział brały samorządy gminne dostarczając szeregu informacji i danych.

Dnia 7 września 2004 r. Zarząd Starostwa Powiatu Żyrardowskiego przyjął uchwałę o podjęciu prac nad Strategią Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego. Starosta zarządzeniem nr 24/04 z dnia 13 września 2004 powołał Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego. Termin zakończenia prac nad Strategią wyznaczono na pierwsze miesiące 2005 r. Strategia Rozwoju składa się z kilku rozdziałów składających się na „Profil Społeczno-Gospodarczy”, analizy SWOT oraz „Plan Rozwoju Lokalnego”.

Pierwsza część opracowania powstała na bazie dokumentacji zgromadzonej podczas kwerendy dokonanej w ramach właściwości kompetencyjnej członków Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego przez pracowników Starostwa, jednostek organizacyjnych podległych Starostwu i dzięki uprzejmości urzędów gmin Powiatu. Ponadto w pracach nad pierwszą częścią Strategii wykorzystano powszechnie dostępne materiały źródłowe w postaci oficjalnych publikatorów statystycznych. Zebrane materiały zostały opracowane przez zewnętrznego konsultanta i przedstawione przede wszystkim z wykorzystaniem diagramów, wykresów i schematów pozwalających na łatwy dostęp do szeregu informacji oraz charakteryzujących się czytelnością i przejrzystością większą niż w przypadku blokowego tekstu pisanego. Pierwszy etap tworzenia Strategii monitorowany był w ramach cyklicznych spotkań Zespołu ds. opracowania Strategii.

Dnia 8 listopada 2004 r. odbyło się robocze spotkanie Zespołu podczas, którego w ramach dyskusji panelowej zarysowano najważniejsze punkty analizy SWOT. Podsumowaniem dyskusji było opracowanie przez zewnętrznego eksperta tablic analizy SWOT stanowiących część reasumującą „Profil Społeczno-Gospodarczy” Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego. W toku dalszych spotkań roboczych Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego dokonano korekt, uzupełnień wstępnego projektu, który w postaci zaakceptowanej

przez wszystkich członków zespołu został przedłożony do akceptacji Radzie Powiatu Żyrardowskiego a także zaproponowano kompleksowy zestaw celów i zadań ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego.

1.4. DOKUMENTY STANOWIĄCE BAZĘ DO PRACY NAD STRATEGIĄ

W pracach nad Profilem Społeczno-Gospodarczym Powiatu Żyrardowskiego wykorzystano cały szereg opracowań pozwalających na pełną analizę uwarunkowań rozwoju powiatu.

W szczególności należy wymienić:

- opracowania informacyjne sporządzone przez starostwo,
- opracowania informacyjne sporządzone przez jednostki organizacyjne podległe starostwu,
- opracowania informacyjne sporządzone przez gminy ,
- *Narodową Strategia Rozwoju Regionalnego 2001-2006* przyjętą 28 grudnia 2000,
- *Mienie gmin powiatów w latach 2000-2002* (Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2003)
- *Powiaty w Polsce* (Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2003)
- *Narodową Strategię Ochrony Środowiska*,
- *Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego*,
- *Rocznik statystyczny województw* (Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2003),
- *Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego* (Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2003),
- *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego*
- *Korzystanie z Funduszy Unii Europejskiej. Poradnik*. Hausner Jerzy (red) i inni, Fundacja Edukacji Ekonomicznej Małopolska Szkoła Administracji Publicznej w Krakowie. Kraków 1999r.
- *Polska w nowym podziale terytorialnym*, (Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 1998),
- Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żyrardowskiego (2004),
- Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego (opracowanie wstępne),
- Plan Rozwoju Lokalnego Żyrardowa,
- Program do spraw osób niepełnosprawnych,
- Strategia Rozwoju Żyrardowa.

2. Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu Żyrardowskiego

2.1. POŁOŻENIE POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

Powiat Żyrardowski jest jednym z granicznych powiatów województwa mazowieckiego. Na północy graniczy bezpośrednio z Powiatem Sochaczewskim (Gmina Sochaczew i Gmina Teresin), na wschodzie z Powiatem Grodziskim (Gmina Baranów, Gmina Jaktorów i Żabia Wola), na południowym-wschodzie z Powiatem Grójeckim (Gmina Pniewy i Gmina Błędów), na południu z Powiatem Rawskim, Woj. Łódzkie (Gmina Biała Rawska), zaś na południowym-zachodzie i zachodzie z Powiatem Skierniewickim, woj. Łódzkie (Gmina Kowiesy, Gmina Nowy Kaweczyn, Gmina Skierniewice i Gmina Bolimów). Jego zachodnia granica stanowi zarazem granicę województw mazowieckiego i łódzkiego.

Diagram nr 1 Powiaty Województwa Mazowieckiego

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Należy jednakże podkreślić, iż taka lokalizacja Powiatu Żyrardowskiego nie jest równoznaczna ze znacznym oddaleniem od stolicy kraju. Dla porównania wskazać można przykłady powiatów lipskiego, łosickiego czy też ostrołęckiego, które również stanowią graniczne powiaty województwa mazowieckiego, a w porównaniu z Powiatem Żyrardowskim od miasta stołecznego dzieli je o wiele większy dystans.

Odległość Żyrardowa od Warszawy to 44 km. Dodatkowo w stosunkowo niewielkiej odległości od Powiatu Żyrardowskiego położone są Płock oraz Łódź.

Charakteryzując w sposób najbardziej ogólny położenie Powiatu Żyrardowskiego i konsekwencje takiego stanu rzeczy uzasadnione wydaje się twierdzenie, iż powiat ten znajduje się w specyficznej sytuacji. Odległość od Warszawy, relatywnie nieduża pozwala na codzienną pracę w stolicy, choćciążenie aktywności społeczno-gospodarczej ludności ku miastu stołecznemu nie jest już tak widoczne jak w sąsiednim Powiecie Grodziskim, czy też zlokalizowanym jeszcze bliżej Warszawy Powiecie Pruszkowskim. Również odległość od innym dużych miast tego regionu Polski jest na tyle znaczna by wykluczyć z nimi codziennej aktywności zawodowej mieszkańców.

Istotnym elementem związanym pośrednio z położeniem powiatu są możliwości komunikacyjne mieszkańców. Warunki komunikacji masowej jak i indywidualnej pozwalają na codzienny dojazd większości mieszkańców Powiatu do stolicy, co jest szczególnie istotne jeśli idzie o możliwość zatrudnienia i nauki w Warszawie.

Powiat Żyrardowski jest powiatem ziemskim. Tworzą go gminy:

- Żyrardów - gmina miejska
- Mszczonów - gmina miejsko-wiejska
- Puszcza Mariańska - gmina wiejska
- Radziejowice - gmina wiejska
- Wiskitki - gmina wiejska

Rozciągłość liniowa obszaru Powiatu Żyrardowskiego wyraża się następującymi wartościami:

- z północy na południe   - 40 km
  - z zachodu na wschód   - 34 km.
-

Diagram nr 2 Powiat Żyrardowski

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

2.1.2. POWIERZCHNIA POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

Pod względem zajmowanej powierzchni Powiat Żyrardowski należy do najmniejszych powiatów w skali województwa mazowieckiego. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 532,63 km². Na 37 powiatów województwa jedynie cztery inne jednostki tego szczebla mają mniejszą powierzchnię.

Powierzchnia Powiatu Żyrardowskiego w województwie

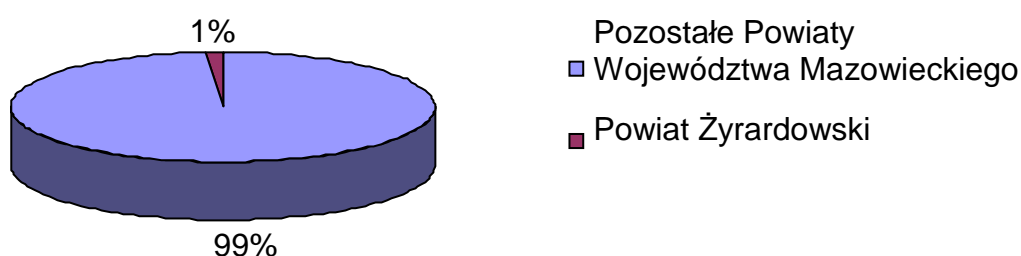

Diagram nr 3

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Tereny miejskie zajmują łącznie 22,91 km², co stanowi 4,3% powierzchni powiatu.

Powierzchnia Powiatu podzielona jest na 27384 jednostek ewidencyjnych w poszczególnych obrębach geodezyjnych (miastach i gminach). Najwięcej jednostek ewidencyjnych w obrębach gmin notowane jest w gminie Wiskitki (5618, co stanowi 20,5% ogółu), zaś najmniej w gminie Mszczonów (4112, co stanowi 15 % ogólnej liczby jednostek ewidencyjnych).

Największym obrębem geodezyjnym powiatu jest gmina Wiskitki (150,94 km², co stanowi 28,3% ogółu powierzchni), zaś najmniejszym gmina Radziejowice (80,06 km², co stanowi 15% ogólnej powierzchni).

Stolicą Powiatu Żyrardowskiego jest największe miasto tego regionu – Żyrardów. Zlokalizowane w nim są najważniejsze urzędy powiatowe w tym Starostwo.

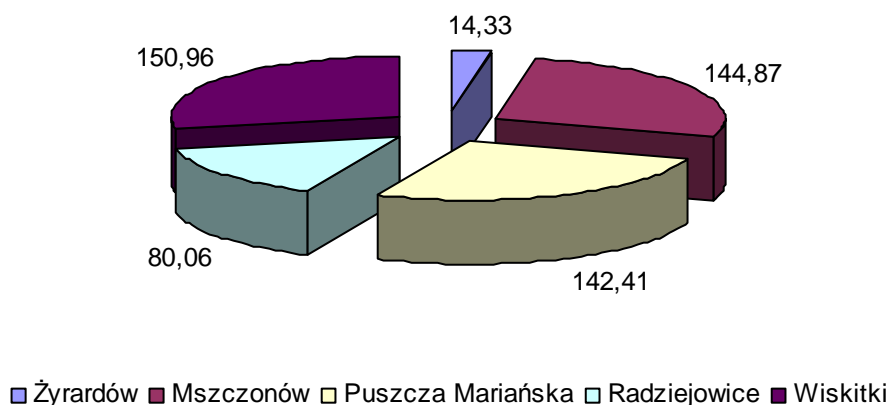
Powierzchnia gmin Powiatu Żyrardowskiego w km².

Diagram nr 4

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Zauważyć należy, iż gmina Żyrardów zajmuje bardzo niewielką część powierzchni Powiatu Żyrardowskiego co powoduje pewną dysfunkcjonalność rozwojową miasta i stanowi jeden z czynników ograniczających rozwój tego największego miasta powiatu.

Powierzchnia Powiatu Żyrardowskiego		
Gmina	Powierzchnia gmin w km ²	Procentowy udział w ogólnej powierzchni Powiatu Żyrardowskiego w %
Żyrardów	14,33	3
Mszczonów	144,87	27
Puszcza Mariańska	142,41	27
Radziejowice	80,06	15
Wiskitki	150,96	28

Tabela nr 1

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.2. PROFIL DEMOGRAFICZNY

2.2.1. INFORMACJE OGÓLNE

Zgodnie z oficjalnymi danymi statystycznymi za rok 2002 Powiat Żyrardowski liczył 74780 mieszkańców. Zwraca uwagę znacząca dysproporcja między powierzchnią a liczbą ludności w porównaniu z innymi powiatami województwa mazowieckiego. Nie zmienia to jednak tego, że ludność Powiatu Żyrardowskiego stanowi zaledwie około 2% ogólnej liczby mieszkańców województwa mazowieckiego, nawet z wyłączeniem mieszkańców Warszawy.

Ludność Powiatu Żyrardowskiego w województwie

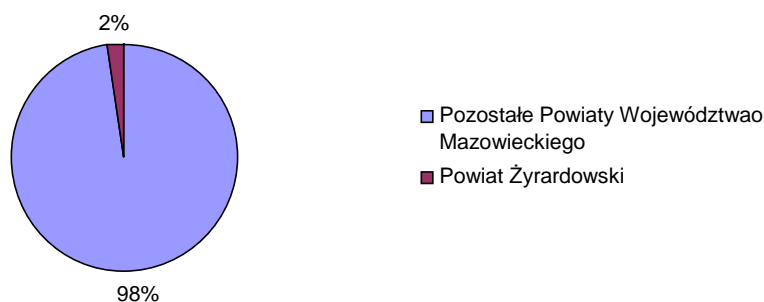

Diagram nr 5

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura ludności Powiatu Żyrardowskiego

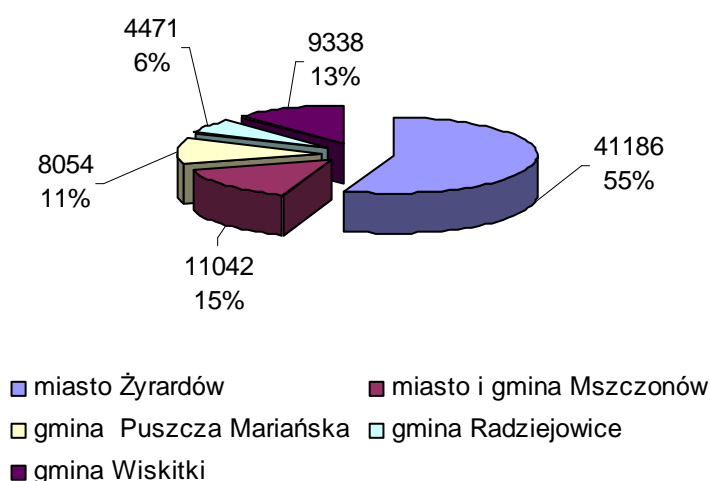

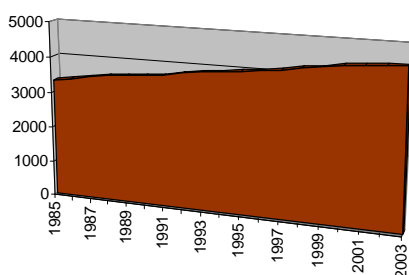
Diagram nr 6

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

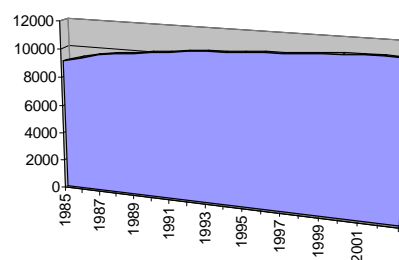

Dynamikę zmian liczby mieszkańców gmin Powiatu Żyrardowskiego obrazują poniższe diagramy.

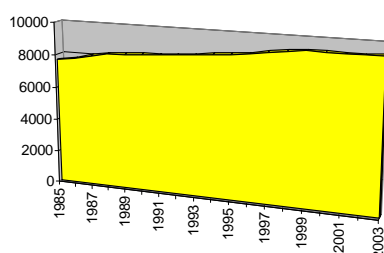
Dynamika zmian liczby ludności w gminie Radziejowice

Dynamika zmian liczby ludności w gminie Mszczonów

Dynamika zmian liczby ludności w gminie Wiskitki

Dynamika zmian liczby ludności w gminie Puszcza Mariańska

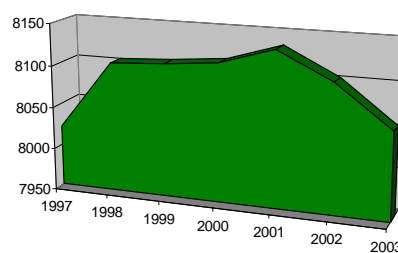

Diagram nr 7

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W miastach skupione jest 64% ludności, średnia gęstość zaludnienia powiatu to 141 mieszkańców/km².

Dynamika zmian liczby ludności w mieście Żyrardów

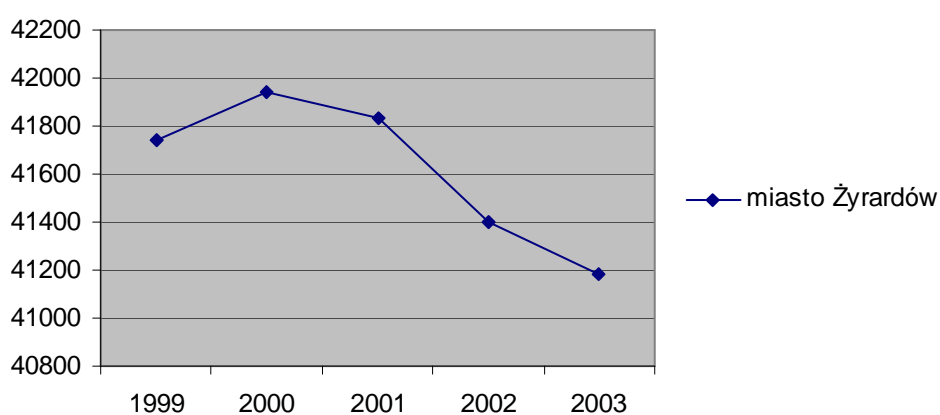

Diagram nr 8

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.2.2. STRUKTURA LUDNOŚCI

Najważniejszym z kryteriów oceny struktury ludności Powiatu Żyrardowskiego jest podział ludności ze względu na wiek. Szczególnie istotna kategoria w tej klasyfikacji, czyli odsetek osób pozostających w wieku produkcyjnym w Powiecie Żyrardowskim niemal idealnie odpowiada średniej krajowej (62,2%) i średniej województwa (62%) przy analogicznym wskaźniku w Powiecie żyrardowskim wynoszącym (62,3%). Podkreślić należy, iż w województwie Mazowieckim jedynie powiat piaseczyński i warszawski zachodni charakteryzują się minimalnie wyższym wskaźnikiem osób w wieku produkcyjnym¹.

Strukturę ludności Powiatu Żyrardowskiego w roku 2002 przedstawia poniższy diagram.

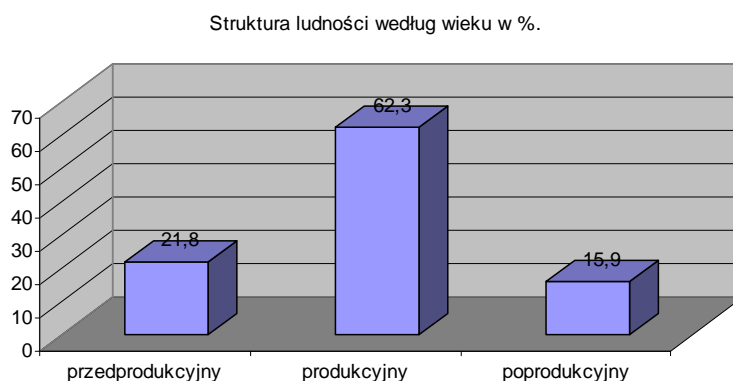

Diagram nr 9

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Zestawienie procentowych wskaźników wieku w %

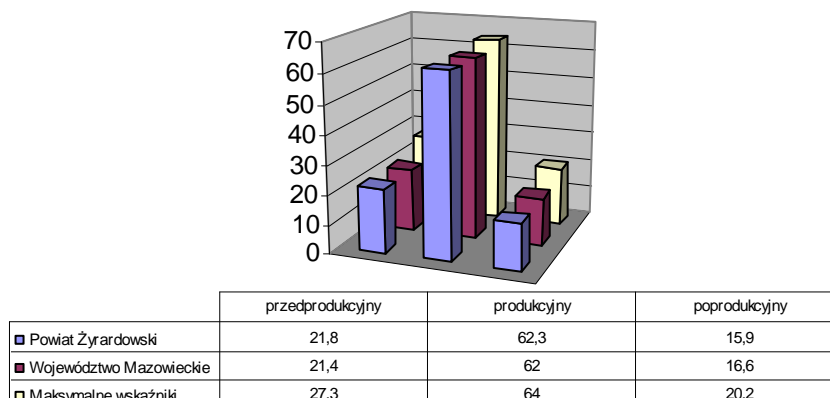

Diagram nr 10

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

¹ Z wyłączeniem miast na prawach powiatu, które co do zasady cechuje wyższy wskaźnik.

O ile zestawienie wskaźników osób w wieku produkcyjnym Powiatu Żyrardowskiego z analogicznymi uśrednionymi wskaźnikami w województwie mazowieckim i maksymalnymi wartościami występującymi w różnych powiatach województwa nie wykazuje znaczących różnic, o tyle odsetek osób w wieku postprodukcyjnym jest wyraźnie niższy. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym Powiat Żyrardowski również lokuje się w średniej wojewódzkiej.

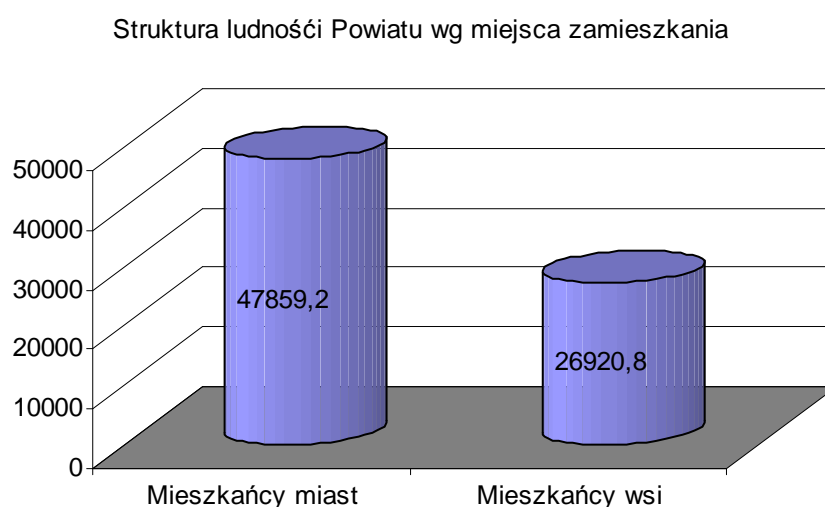

Diagram nr 11

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Mimo iż w skład Powiatu Żyrardowskiego wchodzi zaledwie dwa miasta (Żyrardów, Mszczonów) to w miastach mieszka ponad 64% ogółu ludności. Decydujący wpływ na takie ukształtowanie sytuacji demograficznej ma wielkość Żyrardowa, a także historia tego regionu.

Cecha średnio w 2002 r.	Powiat Żyrardowski	Województwo mazowieckie	Polska
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,6	-0,9	-0,1
Saldo migracji na 1000 ludności	-4,6	2,4	-0,5
Śmiertelność niemowląt - liczba zgonów na 1000 urodzeń żywych	10,4	6,4	7,5
Procent mieszkańców w wieku:			
przedprodukcyjnym	21,8	21,4	22,7
produkcyjnym	62,3	62	62,2
poprodukcyjnym	15,9	16,6	15,1

Tabela nr 2

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Powyższe zestawienie tabelaryczne jasno wskazuje niekorzystne ukształtowanie wskaźników dotyczących dynamiki zmian demograficznych w porównaniu z analogicznymi wskaźnikami województwa i kraju. Ujemny przyrost naturalny w Powiecie Żyrardowskim jest na jednym z najwyższych nie tylko w województwie ale także w kraju. Wynika on przede wszystkim z dużego ujemnego wskaźnika migracji. Migracja ma charakter wewnątrz krajowy i przypuszczać można iż wynika przede wszystkim z braku pracy i z bliskości dużego ośrodka miejskiego jakim jest Warszawa.

Małżeństwa i rozwody na 1000 mieszkańców

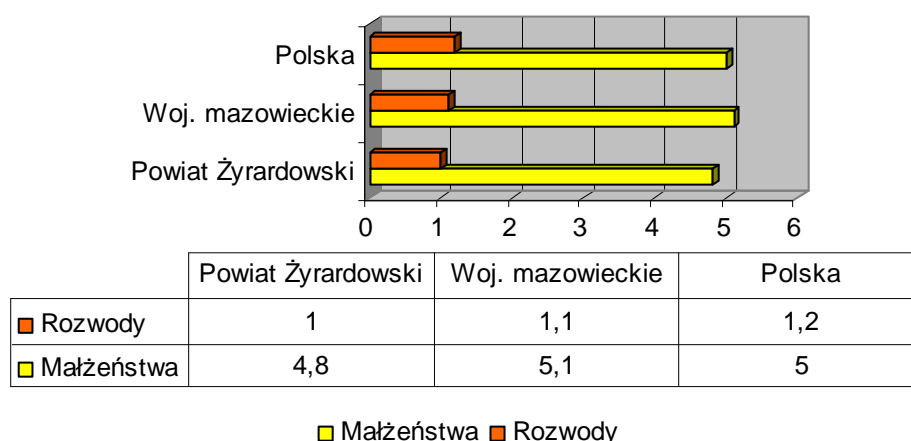

Diagram nr 12

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Odsetek zawieranych małżeństw i przeprowadzanych rozwodów plasuje Powiat Żyrardowski niemal idealnie w średniej krajowej i wojewódzkiej. Minimalnie niższa statystyczna liczba małżeństw i rozwodów w Powiecie nie pozwala na uznanie, iż stanowi ona wyraz jakiś generalnych trendów społeczno-obyczajowych.

Urodzenia i zgony na 1000 mieszkańców

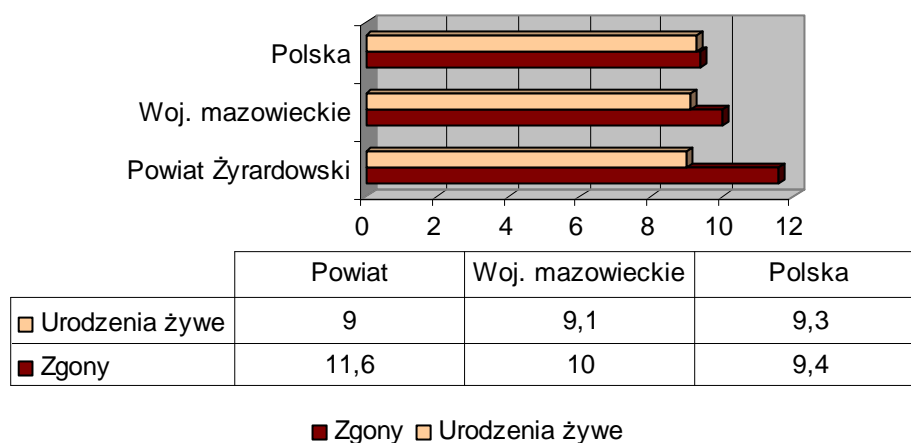

Diagram nr 13

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Niekorzystnie wypada porównanie Powiatu Żyrardowskiego pod względem urodzeń żywych do zgonów. W szczególności istotnie wyższy jest wskaźnik liczby zgonów. Zważywszy, iż struktura wiekowa mieszkańców Powiatu odpowiada

generalnie analogicznym wskaźnikom krajowym i wojewódzkim nasuwają się dwie tezy wyjaśniające to zjawisko. Po pierwsze, zważywszy na stosunkowo dużą liczbę osób o niskim wykształceniu i standardzie życia wystąpić może na szeroka skalę zjawisko zaniedbywania stanu swego zdrowia przez samych mieszkańców, czego konsekwencją jest podwyższona umieralność. Drugą hipotezą jest potencjalnie częstsze niż gdzie indziej w województwie występowanie chorób związanych z ciężką sytuacją bytową, co jest wynikiem pozostawiania przez duży odsetek mieszkańców w długotrwałym stanie bezrobocia faktycznego.

Jedną z konsekwencji ciążenia mniejszych ośrodków miejskich zlokalizowanych w pobliżu Warszawy jest systematyczny odpływ mieszkańców do stolicy, lub miejscowości położonych w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Powyższa teza wymagałaby zestawienia informacji o nowych miejscach zamieszkania osób opuszczających największe miasto Powiatu Żyrardowskiego. Ten niekorzystny trend pogłębia ujemny przyrost naturalny.

2.3. PROFIL GOSPODARCZY

2.3.1. ANALIZA RYNKU PRACY

Rynek pracy w Powiecie Żyrardowskim tworzą przede wszystkim miejsca pracy najemnej. Z ogólnej liczby 24942 osób utrzymujących się z pracy aż 20088 pracuje właśnie w ten sposób.

Ludność wg głównego źródła utrzymania

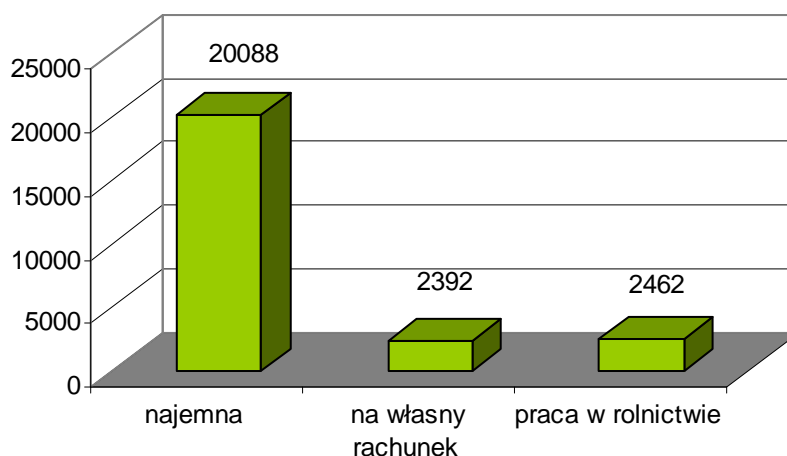

Diagram nr 14

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne. Powyższy diagram obrazuje dane oficjalne z Głównego Urzędu Statystycznego.

Podstawowym problem rynku pracy na obszarze Powiatu Żyrardowskiego jest znaczące bezrobocie. Jest to sytuacja bardzo dolegliwa dla społeczeństwa.

Stopa bezrobocia w powiecie w % z ostatnich trzech lat

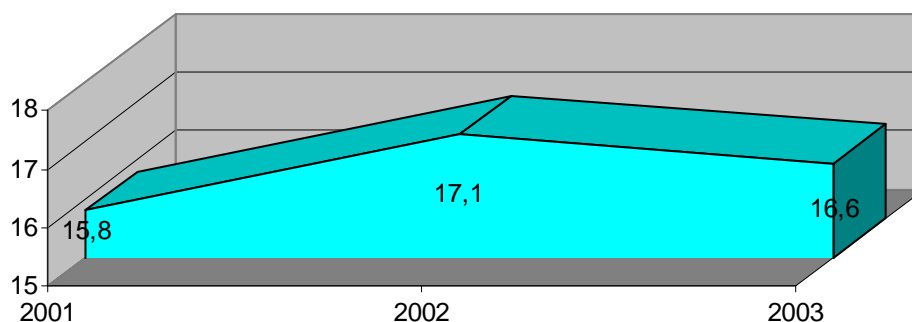

Diagram nr 15

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Stopa bezrobocia w Powiecie Żyrardowskim na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się na wysokim poziomie. Warto odnotować, że w roku 2003 nastąpił lekki spadek tego wskaźnika. Być może okaże się jedynie krótkookresowym wahnięciem, ale zważywszy na prognozy makroekonomiczne i bieżącą sytuację w gospodarce w całym kraju może nastąpić utrwalenie tendencji spadkowej.

Napływ do bezrobocia w Powiecie

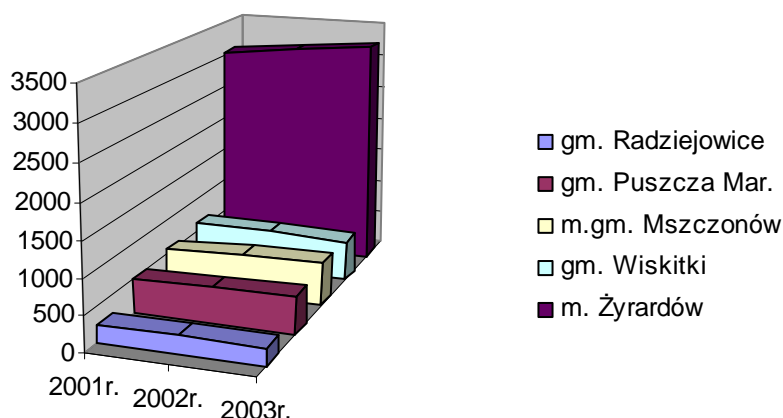

Diagram nr 16

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Odływ z bezrobocia

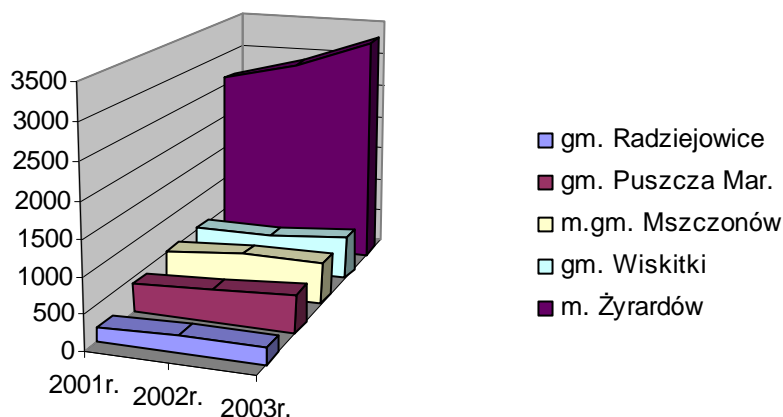

Diagram nr 17

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Ze wskaźnikiem stopy bezrobocia koresponduje trend ruchów na rynku pracy ukazany na diagramach. Ewidentnie wskaźnik odpływu z bezrobocia jest najbardziej korzystny w gminie Żyrardów.

Struktura wiekowa bezrobotnych

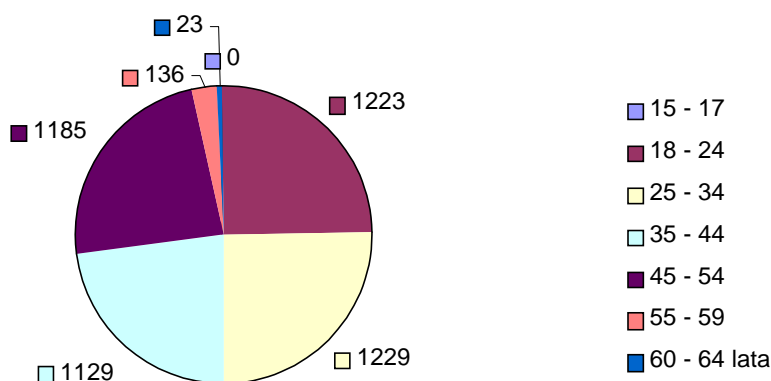

Diagram nr 18

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Niekorzystnie układa się struktura wiekowa osób bezrobotnych. Największą część stanowią osoby w wieku od 18-24 lat, a niewiele mniejszą tę w wieku od 45-54 i 25-34. Bezrobocie w Powiecie Żyrardowskim dotyka więc przede wszystkim osób, które z racji wieku powinny być najaktywniejsze na rynku pracy.

Struktura bezrobotnych według płci

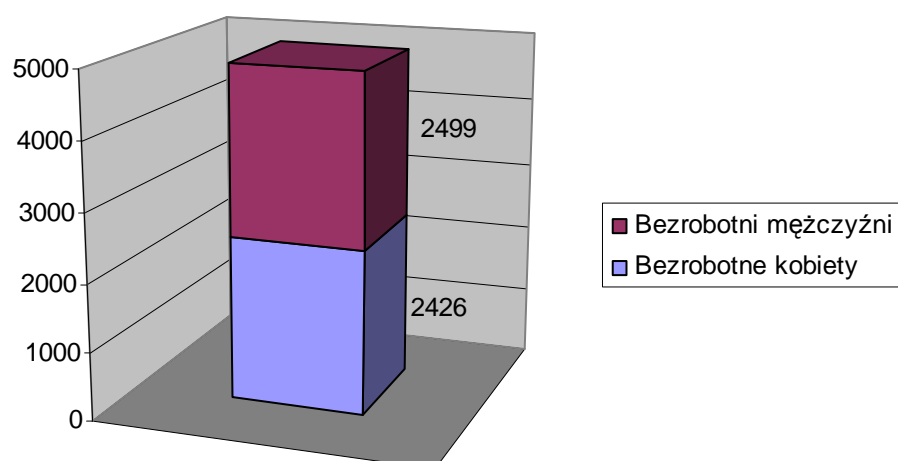

Diagram nr 19

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura bezrobocia według wykształcenia bezrobotnych

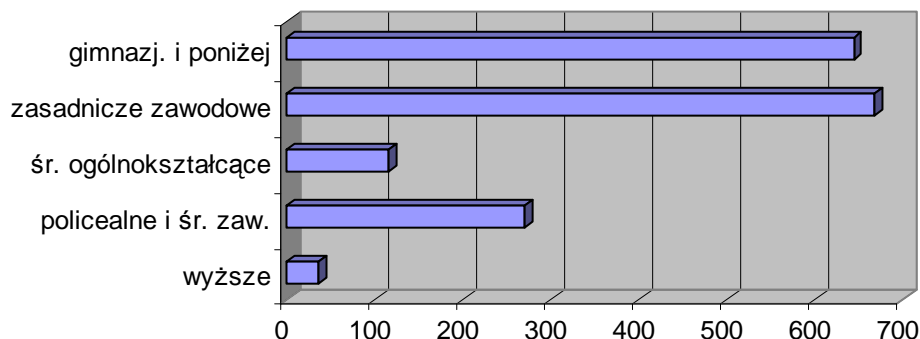

Diagram nr 20

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura bezrobocia wg wykształcenia bezrobotnych

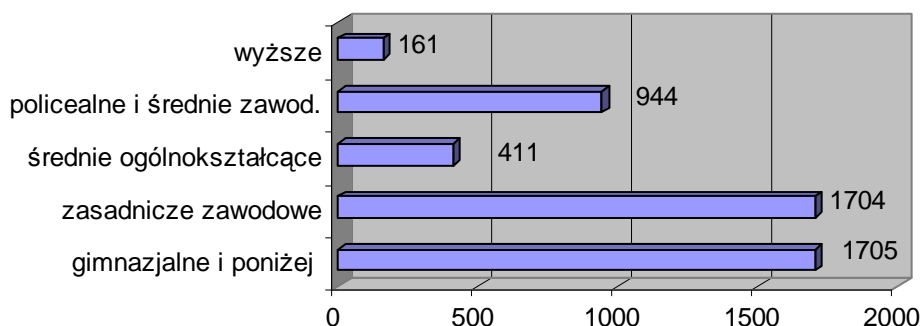

Diagram nr 21

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Innym niekorzystnym zjawiskiem widocznym na rynku pracy jest znaczna przewaga wśród bezrobotnych osób o najniższym wykształceniu. Sytuacja taka nie rokuje nadziei na szybką zmianę i petryfikuje wysoką stopę bezrobocia, ponieważ obecny rynek pracy w niewielkim tylko stopniu jest zdolny do zaabsorbowania osób o niskich kwalifikacjach zawodowych i wykształceniu.

Struktura bezrobocia wg stażu pracy bezrobotnych

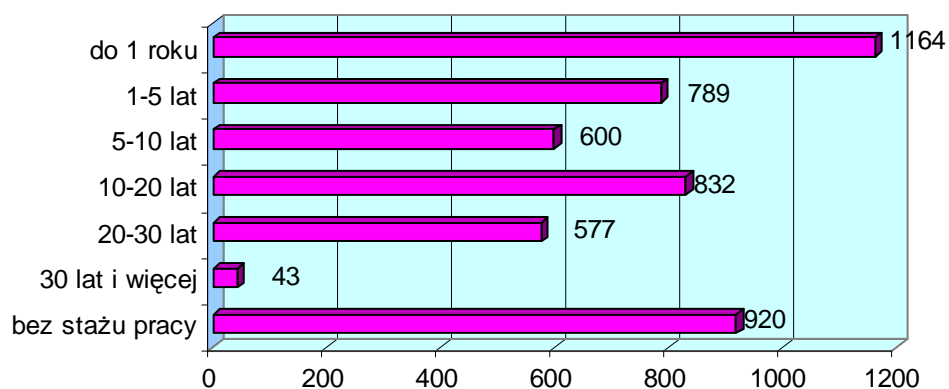

Diagram nr 22

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.3.2. FORMY ZWALCZANIA BEZROBOCIA

Powiatowy Urząd Pracy prowadzi aktywną politykę zwalczania bezrobocia.

W ramach aktywnych form łagodzenia skutków bezrobocia angażujących środki Funduszu Pracy realizuje się:

- szkolenia indywidualne i grupowe,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,
- umowy absolwenckie,
- staże absolwenckie.

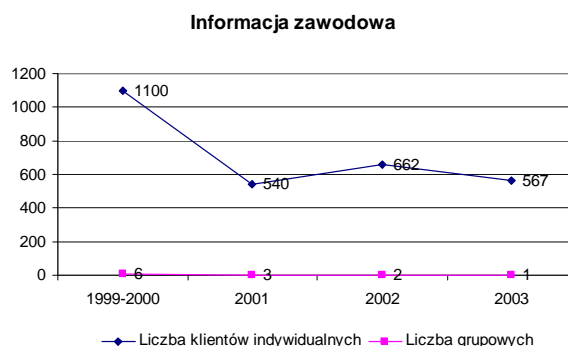

Diagram nr 23

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

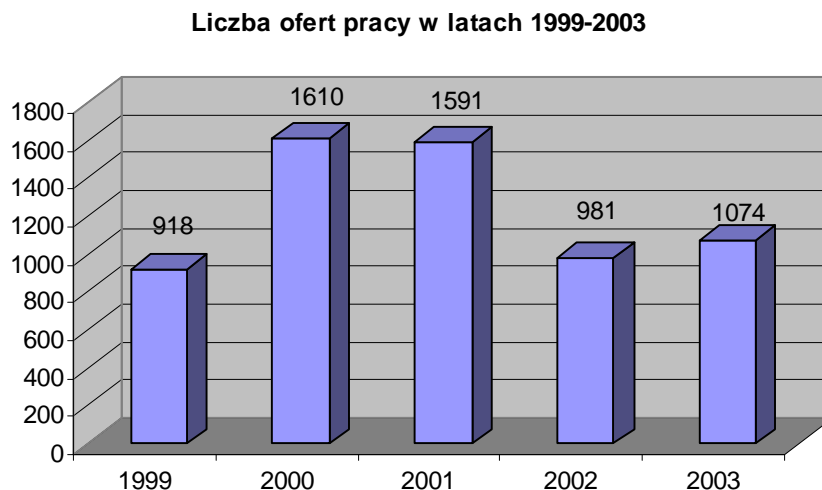

Diagram nr 24

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Lokalna gospodarka nie generuje wystarczającej ilości ofert pracy, aby w istotny sposób zmieniła się sytuacja na rynku pracy.

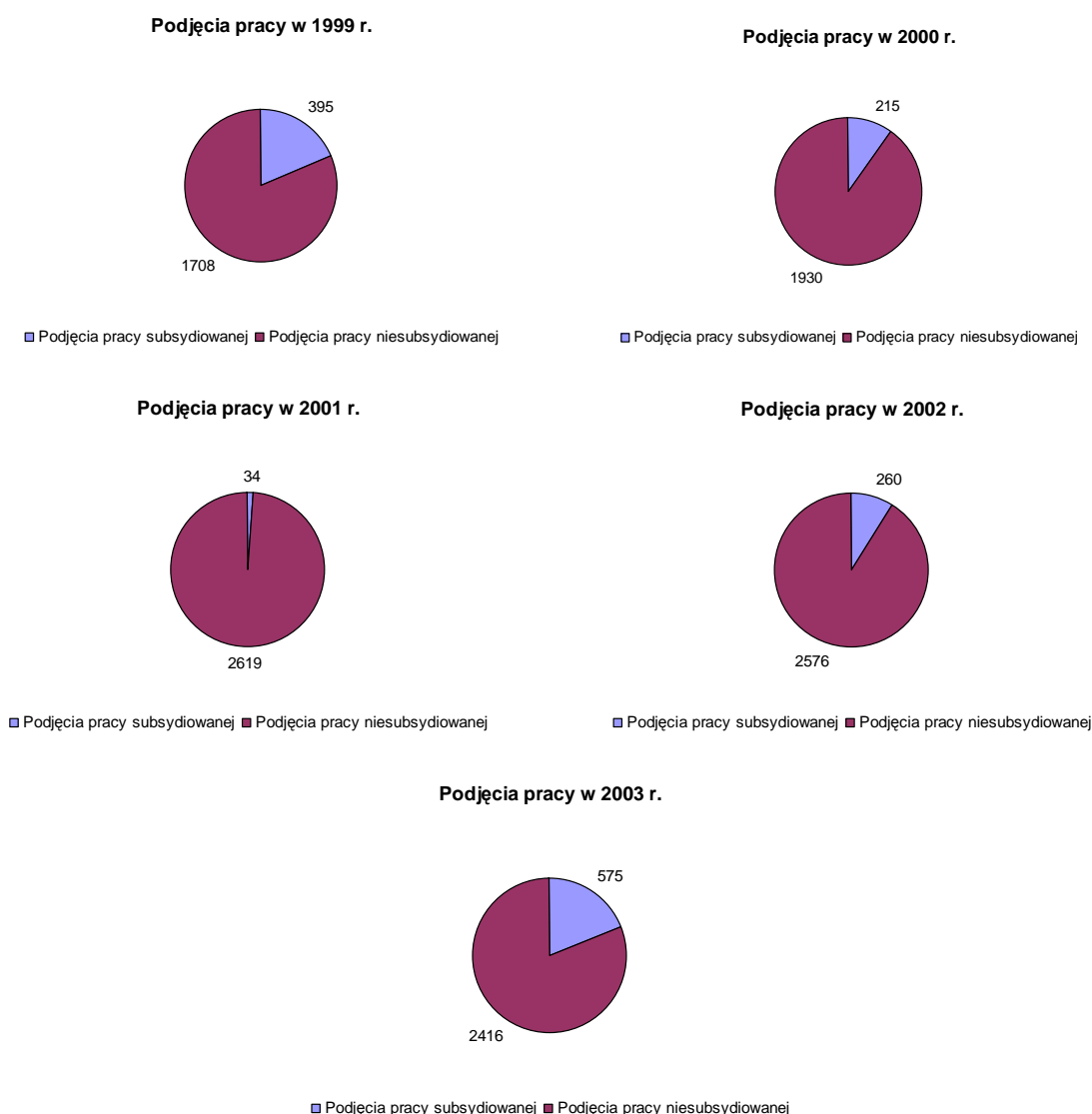

Diagram nr 25

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W 2002r. na terenie Powiatu Żyrardowskiego funkcjonowało 50 spółek z przewagą udziału kapitału zagranicznego (0,7% ogółu podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu). W roku 2003 takich spółek było 51. Niska dynamika lokalnej gospodarki powodowała liczne zwolnienia podyktowane przyczynami ekonomicznymi ze strony pracodawców, w tym zwolnienia grupowe. Spowodowało to spadek liczby pracujących. W końcu grudnia 2002r. w gospodarce narodowej na terenie powiatu pracowało 24200 osób. Jest to mniej o 700 osób niż przed rokiem i 1400 osób mniej w porównaniu do grudnia 1999 roku.

W okresie od stycznia do września 2003 roku urząd pracy pozyskał 1170 miejsc pracy. Jest to więcej o 422 oferty pracy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żyrardowie na koniec roku 2003

zarejestrowanych było 4925 osób bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2002r. nastąpił spadek bezrobocia o 1,4% (tj. 71 osób). W 2003 roku zauważono zmniejszenie tempa wzrostu bezrobocia. Najwięcej bezrobotnych odnotowano w miesiącu lutym 2003 roku (5290 osób) do końca roku nastąpił spadek o 6,9% (tj. 365 osób).

Na koniec grudnia 2003 roku stopa bezrobocia w Powiecie Żyrardowskim wynosiła 16,6% i była niższa o 0,5 punktu procentowego w porównaniu do roku 2002. W 2003 roku zarejestrowało się 5.227 osób bezrobotnych i było to o 59 osób więcej niż w 2002r. w porównaniu z analogicznym okresem roku 2002.

Wśród osób napływających w 2003r. do bezrobocia odnotowano:

- 3782 osoby poprzednio pracujące, tj. 72,3% ogółu napływu,

w tym:

- 479 osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 9,2% ogółu napływu;

- 1445 osób dotychczas nie pracujących, tj. 27,6%,

w tym:

- 575 absolwentów, tj. 11% ogółu napływu;

- 2537 kobiet, tj. 48,5% ogółu napływu,

- 1599 osób bezrobotnych mieszkańców wsi, tj. 30,6% ogółu napływu,

- 127 osób niepełnosprawnych, tj. 2,5% ogółu napływu.

W 2003 roku wyłączono z ewidencji 5298 osób (w 2002r. 4727 osób) w tym:

- z powodu podjęcia pracy 2992 osoby, tj. 56,5% ogółu odpływu,

- z powodu nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy 1447 osób, tj. 27,3% ogółu odpływu,

- z innych przyczyn 859 osób.

Podjęcia pracy stanowią najwyższy udział w odpływie z bezrobocia, jednak w porównaniu z 2002r. wskaźnik ten zmalał o 3,6 punktu procentowego. Nadal, na lokalnym rynku pracy, trudno znaleźć pracę. Na przestrzeni całego 2003 roku do urzędu pracy wpłynęło 1.447 ofert pracy, tj. o 463 więcej niż w 2002 roku.

Wzrost liczby miejsc pracy nastąpił dzięki środkom Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (tzw. zatrudnienie subsydiowane). W 2003 roku urząd pracy dysponował na ten cel kwotą 2.444.000 zł (około 3000 zł na bezrobotnego) i zaplanował objąć aktywizacją 788 osób bezrobotnych.

W 2003r. zaktywizowano 685 osób bezrobotnych, z tego:

- 151 osób zatrudniono w ramach prac interwencyjnych,

- 132 osoby zatrudniono w ramach robót publicznych,
- 16 absolwentów zatrudniono w ramach umów absolwenckich,
- 210 absolwentów skierowano na staż do pracodawców,
- 155 osób skierowano na szkolenia i przekwalifikowania zawodowe,
- 21 osobom dofinansowano pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Brak środków finansowych Funduszu Pracy w okresie od 15.05.2003r. do 01.10.2003r. spowodował konieczność wyhamowania realizacji zaplanowanego procesu aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Na wszystkie formy aktywizacji bezrobotnych urząd wydał 2.124.600 zł. co stanowi 86,9% przyznanego limitu Funduszu Pracy na ten cel.

Na koniec grudnia 2003r. struktura zarejestrowanych bezrobotnych przedstawiała się następująco:

- kobiety stanowią 49,2% ogółu bezrobotnych w porównaniu do grudnia 2002r. wskaźnik ten wzrósł o 1,6 punktu procentowego,
- absolwenci stanowią 4,3% ogółu bezrobotnych,
- młodzi bezrobotni w przedziale wieku od 18 do 24 roku życia stanowią 24,8%, a w przedziale wieku 25 – 34 lata 25% ogółu bezrobotnych. Są to najliczniejsze grupy bezrobotne w strukturze pod względem wieku,
- bezrobotni legitymujący się wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym stanowią 71,9% ogółu bezrobotnych (wzrost o 1 punkt procentowy),
- długotrwale bezrobotni stanowią 39,8% ogółu bezrobotnych (wzrost o 1,2 punktu procentowego),
- bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowią 89,6% ogółu bezrobotnych (wzrost o 2,1 punktu procentowego),
- bezrobotni zamieszkali na wsi stanowią 32,5%.

Z powyższej analizy wynika, że sytuacja wymienionych grup na lokalnym rynku pracy uległa pogorszeniu. Od stycznia 2004r. urząd pracy odnotował zwiększony napływ do bezrobocia (717 osób w miesiącu styczniu br., a w styczniu 2003r. – 581 osób). Główna przyczyna tego zjawiska to kończące się 31 grudnia 2003r. umowy o pracę na czas określony.

2.3.3. GOSPODARSTWA DOMOWE I BUDOWNICTWO

W Powiecie Żyrardowskim w 2002 r. istniało 28363 gospodarstw domowych. W ogólnej liczbie zdecydowanie przeważają jednoosobowe. Średnia przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosi 2,61.

Gospodarstwa domowe wg liczby osób w gospodarstwie

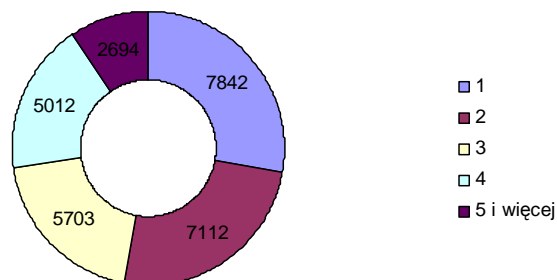

Diagram nr 26

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Wśród gospodarstw rolnych dominują te prowadzące wyłącznie działalność rolniczą (3390), następnie sklasyfikować należałoby te prowadzące działalność rolniczą i pozarolniczą (594). Najmniej jest gospodarstw rolnych prowadzących wyłącznie działalność pozarolniczą.

Tereny pod zabudowę mieszkaniową (brak infrastruktury)
w m² w Żyrardowie

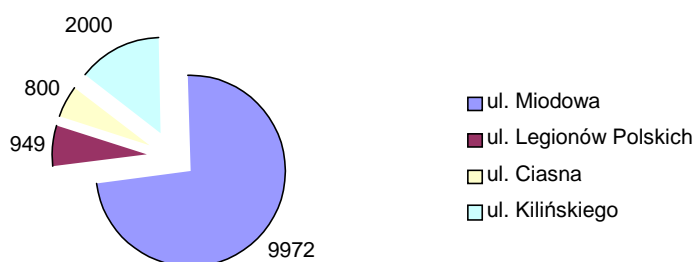

Diagram nr 27

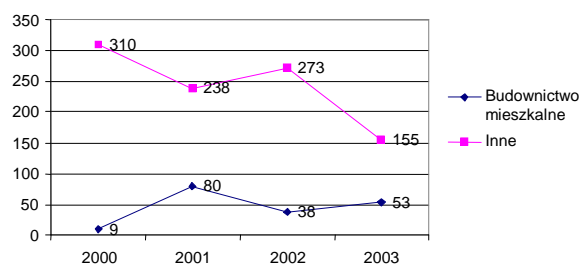
Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Dane dotyczące rozwoju budownictwa w poszczególnych gminach obrazują znaczne zróżnicowanie trendów. O ile w mniej lub bardziej wyraźny jest wzrost liczby wydanych pozwoleń na przekazanie do użytkowania, o tyle widoczny jest spadek

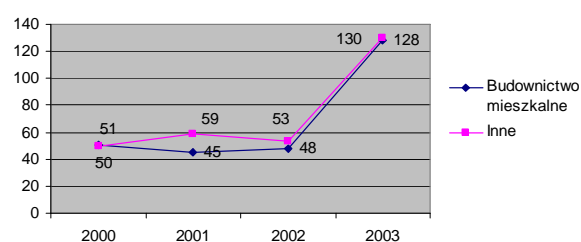

nowych pozwoleń budowlanych. Po części wynikać to może z faktu, iż od 2003 r. część obiektów budowlanych jest jedynie zgłaszana, bez konieczności uzyskiwania pozwoleń budowlanych. Należy także zwrócić uwagę, na całkowitą niemal degradację budownictwa mieszkalnictwa zbiorowego (incydentalne pozwolenia) i bezwzględną dominację budownictwa mieszkalnictwa indywidualnego.

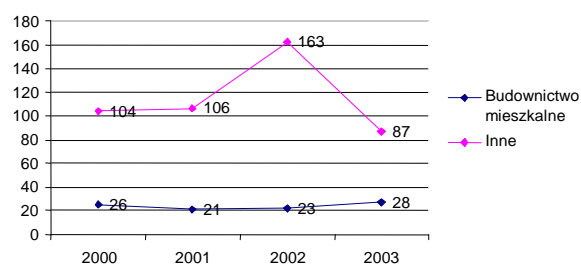
Pozwolenia budowlane w mieście Żyrardów

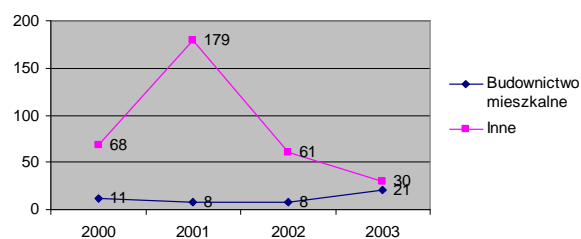
Obiekty budowlane przekazane do użytkowania w Mieście Żyrardów

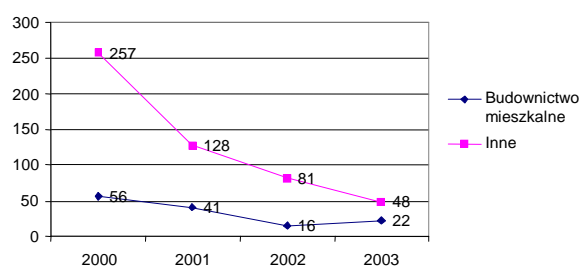
Pozwolenia budowlane w gminie Mszczonów

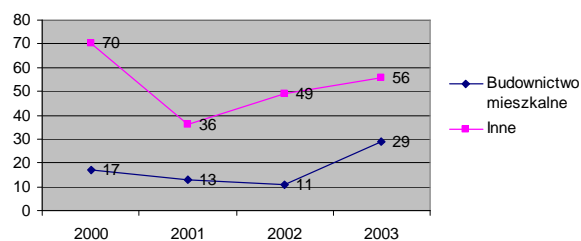
Ilość obiektów budowlanych przekazanych do użytkowania w gminie Mszczonów

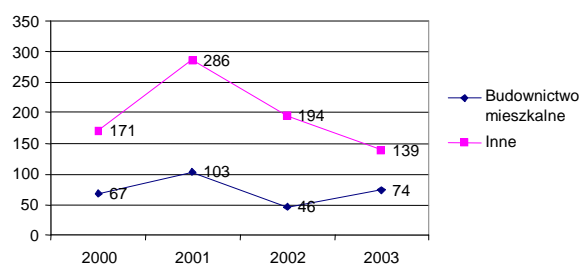
Pozwolenia budowlane w mieście Mszczonów

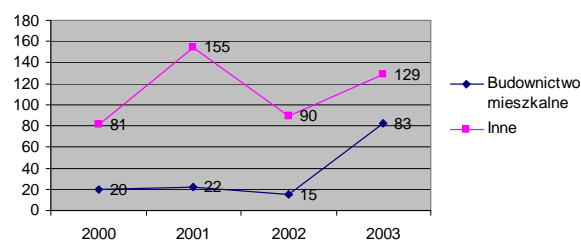
Obiekty budowlane przekazane do użytkowania w mieście Mszczonów

Pozwolenia budowlane w gminie Radziejowice

Obiekty budowlane przekazane do użytkowania w gminie Radziejowice

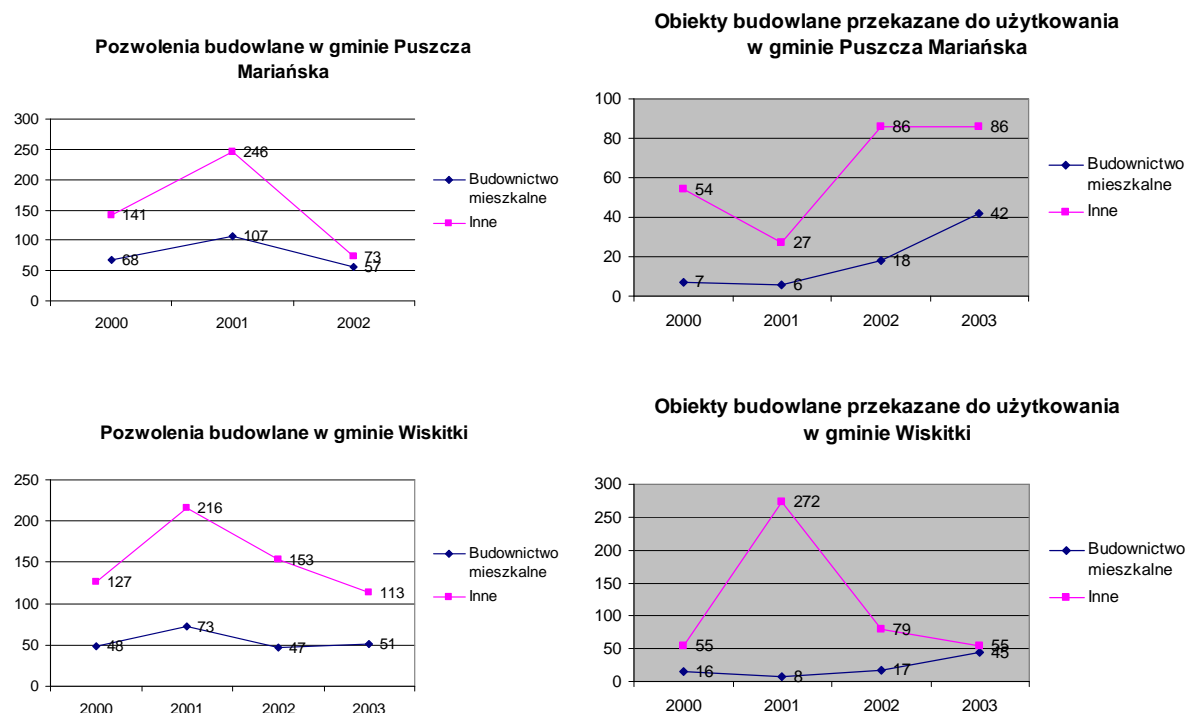

Diagram nr 28

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Ze wzrostem liczby wydanych pozwoleń na użytkowanie skorelowany jest rozwój infrastruktury.

Budownictwo w Powiecie Żyrardowskim

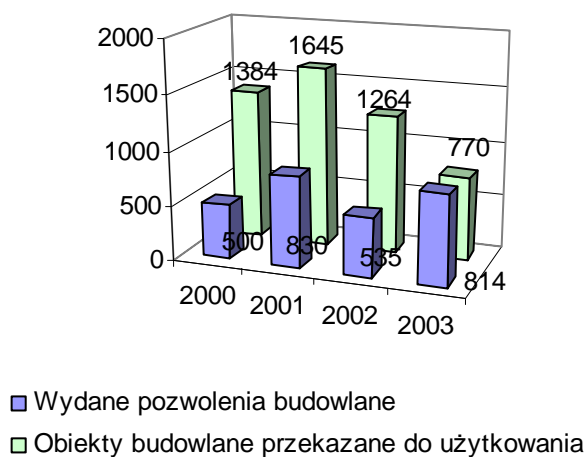

Diagram nr 29

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.3.4. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE

W Powiecie Żyrardowskim według oficjalnych publikatorów statystycznych liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła 1163. Na 10000 mieszkańców przypadało ich 156 co znacznie odbiega od analogicznego wskaźnika dla województwa mazowieckiego (271). Wśród omawianych jednostek 3 miały status przedsiębiorstw państwowych, 206 spółek handlowych (w tym 55 z kapitałem zagranicznym). Ponadto funkcjonowało w analizowanym okresie 469 spółek cywilnych i 40 spółdzielni.

Stosunkowo duża liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (6328) sytuowała Powiat Żyrardowski wśród powiatów o najwyższym wskaźniku liczby tego rodzaju działalności na 10000 mieszkańców w województwie (855 w powiecie przy średniej wojewódzkiej 809).

Jednocześnie należy zauważyć, iż od tego czasu nastąpiły w Powiecie Żyrardowskim pewne korekty danych dotyczących przedsiębiorczości. Zaistniały spadek liczby zarejestrowanych przedsiębiorców (jednoosobowa działalność gospodarcza) w gminie Wiskitki nie zrównoważył wzrostowy trend w ostatnim okresie w gminach Mszczonów i Puszcza Mariańska. Choć w Żyrardowie nie odnotowano spadku liczby osób wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej to wyraźne jest osłabienie dynamiki wzrostowej wpisów. Należy zauważyć, iż Żyrardowie funkcjonuje Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości co jest rzadkością w regionie i kraju.

Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji prowadzonej przez Urząd Miasta Żyrardów

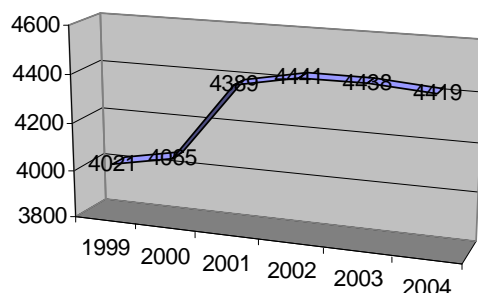

Diagram nr 30

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji prowadzonej przez Urząd Gminy Wiskitki

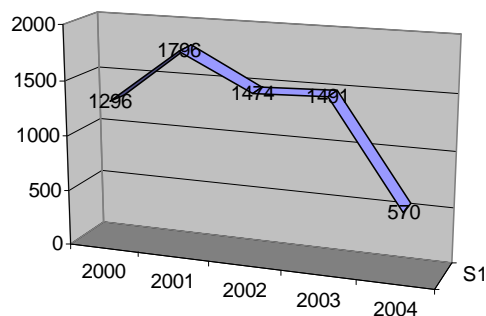

Diagram nr 31

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji prowadzonej przez Urząd Gminy Mszczonowa

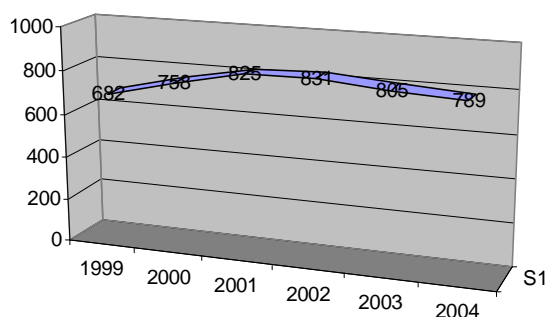

Diagram nr 32

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji prowadzonej przez Urząd Gminy Puszczy Mariańskiej

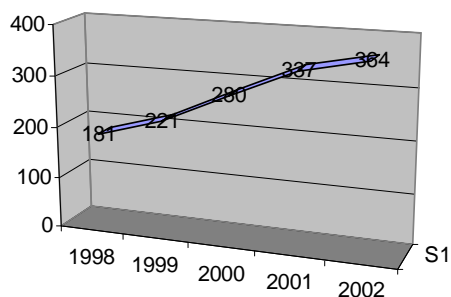

Diagram nr 33

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Obraz przedsiębiorczości w Powiecie byłyby jednak mocno zafałszowany, gdyby uwzględniać jedynie ocenę trendów dotyczących małej i średniej przedsiębiorczości. Zwrócić bowiem należy uwagę, iż w Powiecie Żyrardowskim lokowane są przez cały czas duże przedsiębiorstwa z kapitałem zachodnim, co łączy się ze zmianą profilu przedsiębiorczości w powiecie i związane jest z intensywną działalnością inwestycyjną.

Z tego względu na szczególną uwagę zasługuje analiza inwestycyjna poszczególnych gmin Powiatu. Aktualnie dostępna oferta inwestycyjna w gminach Powiatu Żyrardowskiego przedstawia się następująco.

- **Miasto Żyrardów**

Miasto Żyrardów realizuje *Program pomocy publicznej Miasta dla przedsiębiorców*. Reguluje on możliwości i warunki pomocy dla przedsiębiorców ze strony Miasta. Pomoc przeznaczana jest na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją.

Miasto oferuje także zwolnienia podatkowe dla inwestycji polegających na uruchomieniu działalności produkcyjnej lub usługowej pod warunkiem jednoczesnego utworzenia przynajmniej 5 nowych miejsc pracy.

W Żyrardowie działa Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości.

Ofertę inwestycyjną tworzy około dwudziestu nieruchomości z których największe obrazuje poniższy diagram.

Tereny pod usługi i przemysł w Żyrardowie w ha

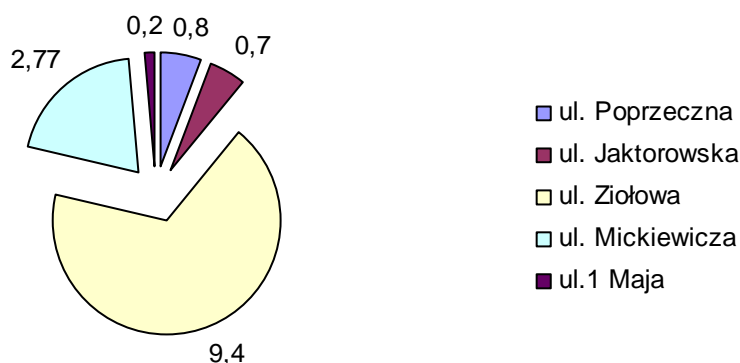

Diagram nr 34

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

- **Miasto i gmina Mszczonów**

Miasto Mszczonów dysponuje 300 hektarową dzielnicą przemysłową. Zlokalizowanych w niej jest 11 dużych firm zagranicznych. Na terenie miasta w istniejącej dzielnicy przemysłowej istnieją wolne do zagospodarowania tereny pod budownictwo przemysłowo-usługowe w ilości ok. 100 ha. Jednym z atutów tego miasta Powiatu są uzbrojone tereny inwestycyjne oraz posiadanie własnej oczyszczalni ścieków, nowoczesna sieć telefoniczna, wodociągowa i kanalizacyjna oraz gazociąg wysokiego ciśnienia (na obrzeżach miasta).

Na terenie gminy zlokalizowane są tereny przeznaczone pod budownictwo przemysłowe oraz składy o całkowitym areale obejmującym powierzchnią ponad 80 ha w kompleksach od 10 do 20 ha każdy, w miejscowościach posiadających dobre połączenie drogowe z siecią dróg krajowych, rezerwę poboru wody i dobry dostęp do sieci energetycznej.

W oparciu o eksploatowane źródła geotermalne ogrzewane jest miasto i planuje się budowę Term Mazowieckich. Gmina posiada przygotowane tereny pod zakład utylizacji odpadów, na której planuje się budowę zakładu utylizacji odpadów. Na terenie południowo-zachodnim gminy Mszczonów gmina zgłosiła projekt lokalizacji lotniska międzynarodowego.

**Przeznaczenie terenów w gminie i mieście
Mszczonów w ha**

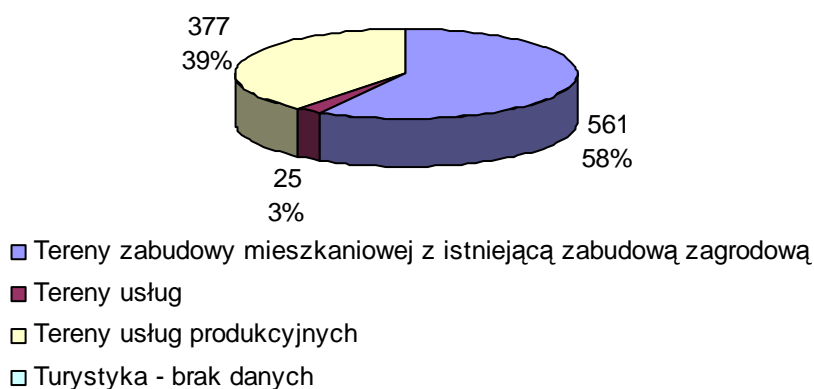

Diagram nr 35

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

- **Gmina Wiskitki**

Na terenie gminy zlokalizowane są tereny przeznaczone pod budownictwo przemysłowe oraz składy o całkowitym areale obejmującym powierzchnię ok. 20 ha (woda, energia elektryczna).

Mienie komunalne będące przedmiotem oferty sprzedaży:

- nieruchomość z zabudowaniami (kółko rolnicze) Miedniewice - 1,13 ha
- grunty rolne - 5 ha

Przeznaczenie terenów w gminie Wiskitki w ha

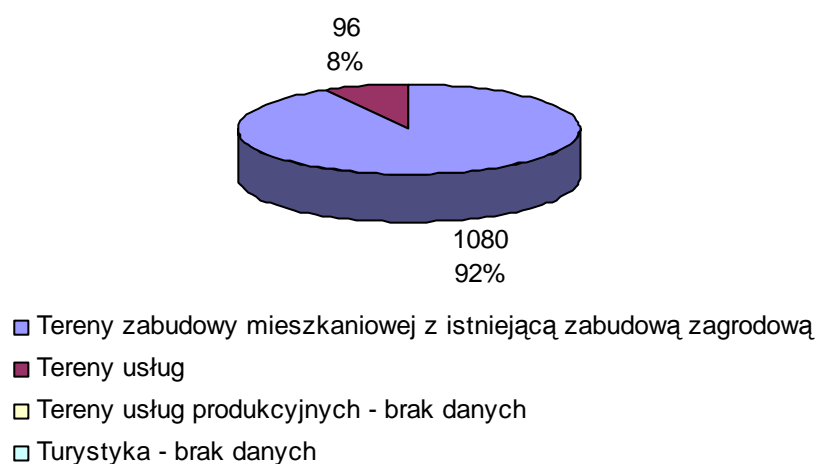

Diagram nr 36

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

- **Gmina Radziejowice**

Gmina Radziejowice jako jedna z niewielu w Polsce posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Gmina oferuje tereny pod budownictwo przemysłowe i mieszkalne.

Przeznaczenie terenów w gminie Radziejowice

Diagram nr 37

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

- Gmina Puszcza Mariańska**

Gmina Puszcza Mariańska oferuje atrakcyjne grunty przede wszystkim pod budownictwo mieszkaniowe i turystyczne. Tereny inwestycyjne zlokalizowane są przede wszystkim w miejscowościach Nowy i Stary Karolinów, Stary Łąjszczew, oraz Bartniki.

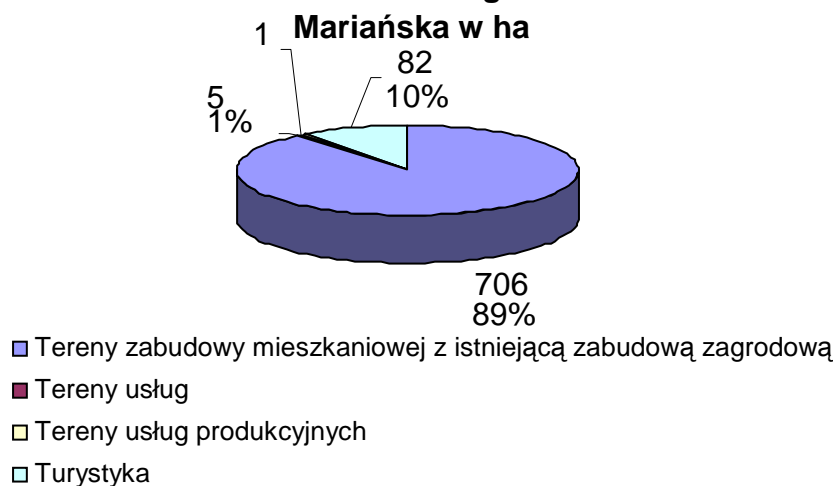
Przeznaczenie terenów w gminie Puszcza

Diagram nr 38

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.3.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Liczba gospodarstw domowych oraz odbiorców /lokali/ podłączonych do sieci gazowej, w tym ilość gazomierzy zbiorczych w Powiecie Żyrardowskim przedstawia się następująco²:

- miasto Żyrardów – 9617 w tym 27 gazomierzy zbiorczych – ilość/lokali/ podłączonych do gazomierzy zbiorczych wynosi 1115
Razem miasto Żyrardów – 10732 odbiorców gazu.
- miasto Mszczonów – 1332 w tym 8 gazomierzy zbiorczych – ilość/lokali/ podłączonych do gazomierzy zbiorczych wynosi 400
Razem miasto Mszczonów – 1732 odbiorców gazu.
- Gmina Radziejowice – 496 odbiorców gazu.
- Gmina Puszcza Mariańska – brak odbiorców gazu.
- Gmina Wiskitki – brak odbiorców gazu.

Wskaźnik dotyczący wodociągowej sieci rozdzielczej na 100 km² wynosi w Powiecie Żyrardowskim 95,2 km. W przypadku sieci kanalizacyjnej współczynnik ten wynosi 19,5 km. Podkreślić należy, iż oba wskaźniki sytuują powiat znacząco powyżej średniej wojewódzkiej (odpowiednio 79,1 km i 16,8 km).

Wskazuje to na rozwiniętą infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną, która wraz z korzystnym usytuowaniem powiatu jak również relatywnie dobrze rozwiniętą siecią dróg kołowych i kolejowych stanowi o atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu Żyrardowskiego.

Przez Powiat Żyrardowski przebiegają dwa istotne ciągi komunikacji drogowej. Gminy Mszczonów i Radziejowice przecina krajowa droga nr 8 łącząca Wrocław z Warszawą. Przez gminę Wiskitki, Żyrardów, Radziejowice i Mszczonów przebiega zaś droga krajowa nr 50 stanowiąca część tranzytowej obwodnicy Warszawy.

Reasumując przez obszar Powiatu przebiegają następujące drogi:

- krajowe:

8 - Granica Państwa (PL-CZ) - Kudowa Zdrój - Kłodzko - Wrocław - Wieluń –

---

² Dane otrzymane od – MAZOWIECKA SPÓŁKA GAZOWNICTWA Sp. z o.o. w Warszawie oddział gazownia Łódzka

Bełchatów - Warszawa - Białystok - Suwałki - Budzisko > Granica Państwa (PL-LT)

50 - Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Mszczonów - Grójec - Góra Kalwaria - Mińsk Mazowiecki - Łochów - Ostrów Mazowiecka

70 - Łowicz - Skierniewice - Huta Zawadzka

wojewódzkie:

719 - Warszawa - Pruszków - Żyrardów - Kamion - Skierniewice - Łódź

579 - Radziejowice - Grodzisk Maz. - Błonie - Kazuń

powiatowe – 212,57 km

Najważniejsze ciągi drogowe:

38138 Wiskitki - Łubno - Franciszków

38144 Aleksandrów - Bolimów

38513 Korytów – Radziejowice

38518 Bartniki – Puszcza Mariańska

38519 Puszcza Mariańska – Mszczonów

38528 Mszczonów – Strzyże – Bobrowce – Granica Powiatu

gminne - 482,65 km

Najważniejsze ciągi drogowe w gminach:

- Puszcza Mariańska

383004 Puszcza – Radziwiłłów

383009 Waleriany – Studzieniec – Nowa Huta

- Mszczonów

0808 Adamowice - Gąba – Badów Górny

0809 Badów Górny - Badowo Dańki - Badowo Mściska

0814 Lutkówka - Bronisławów Osuchowski - Wygnanka

- Wiskitki

Wiskitki – Działki – Żyrardów

Guzów – Maurycew

Jesionka - Mrozy

- Radziejowice

Radziejowice - Stare Budy Radziejowskie

Radziejowice - Zboiska

Radziejowice - Słabomierz

- Żyrardów

Skrowaczewskiego - Jodłowskiego - Witosa

Ponadto Powiat Żyrardowski posiada niezwykle dogodne połączenia kolejowe tak z miastem stołecznym jak również z pozostałą częścią kraju. Przez powiat przebiega Centralna Magistrala Kolejowa Grodzisk Maz. - Zawiercie. Poza tym w Powiecie zlokalizowane są linie kolejowe:

- Warszawa - Żyrardów - Skierniewice - Katowice;
- Skierniewice - Mszczonów - Łuków;

Drogi ogółem w km wg stanu na 31 grudnia 2003

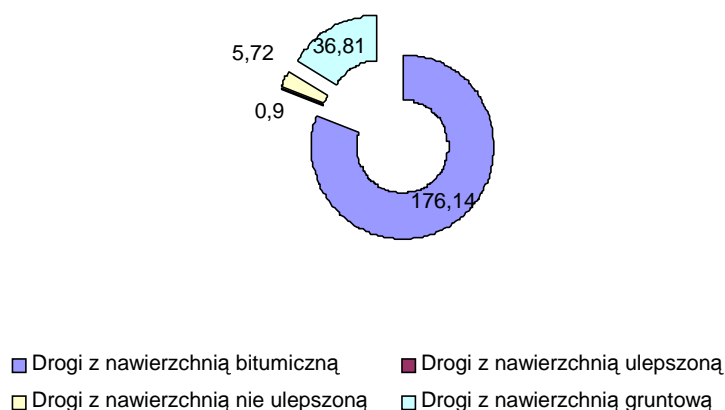

Diagram nr 39

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Nakłady ogółem poniesione w latach 2001-2003 na budowę i modernizację dróg w podziale na kategorie

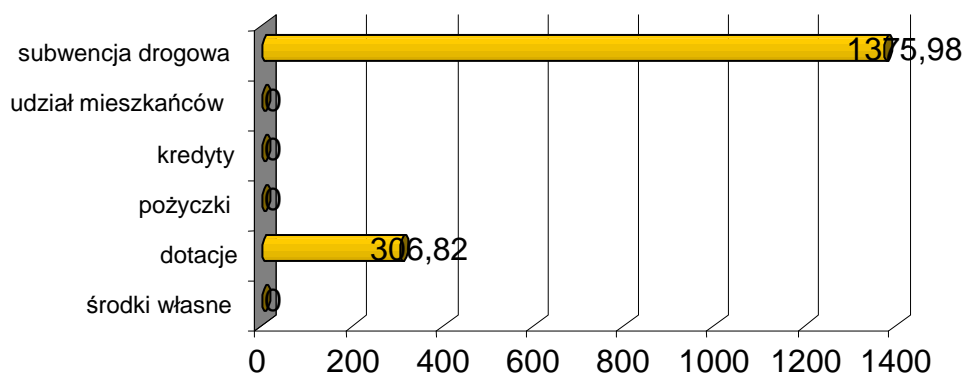

Diagram nr 40

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.3.6. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego przeważają gleby pochodzenia mineralnego piaszczysto-gliniaste i gliniasto-piaszczyste o niskiej i średniej bonitacji. Generalnie gleb klasy I i II (mniej jak 10 ha) brak. Natomiast gleby o III klasie bonitacji reprezentowane są przez kilku-hektarowe kompleksy położone w rejonie Guzowa gminie Wiskitki, na terenie wsi Krze Duże gmina Radziejowice oraz na terenie miasta Mszczonów. Pozostałe grunty o klasie IV, V i VI stanowią większość użytków rolnych. Grunty o klasie bonitacji V, VI Vz są zalesiane w miarę jak stają się zbędne dla rolnictwa.

Użytki rolne w Powiecie Żyrardowskim

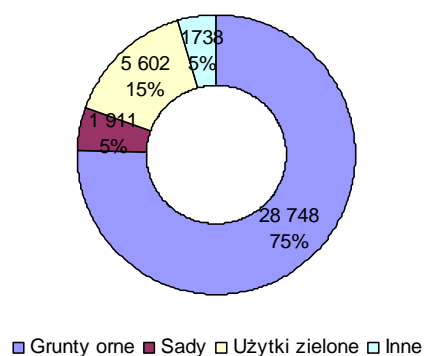

Diagram nr 41

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Żyrardowskim

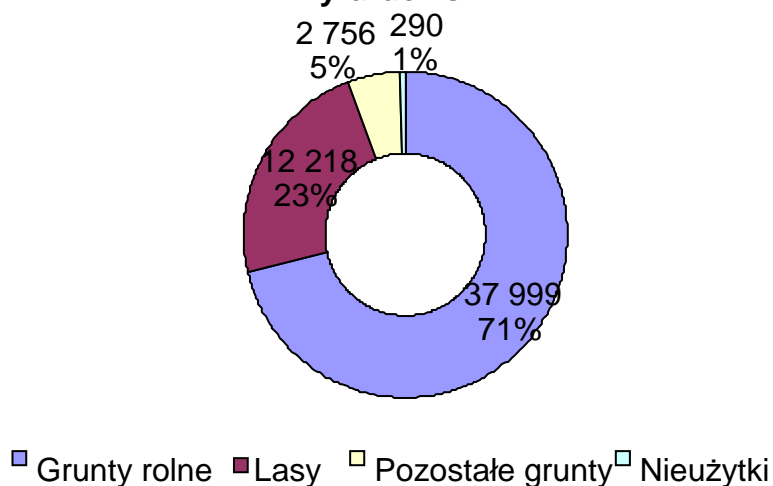

Diagram nr 42

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W strukturze zasiewów przeważają zboża: żyto, pszenica, owies, jęczmień oraz kukurydza. Notuje się wzrost produkcji rzepaku. Uprawy roślin okopowych utrzymują się na stałym, poziomie. Zwiększył się udział upraw warzyw gruntowych i upraw warzyw pod osłonami. Na stałym poziomie utrzymują się natomiast powierzchnie upraw (plantacje) roślin iglastych na choinki oraz stroiki (pozysk gałęzi).

Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Żyrardowskim

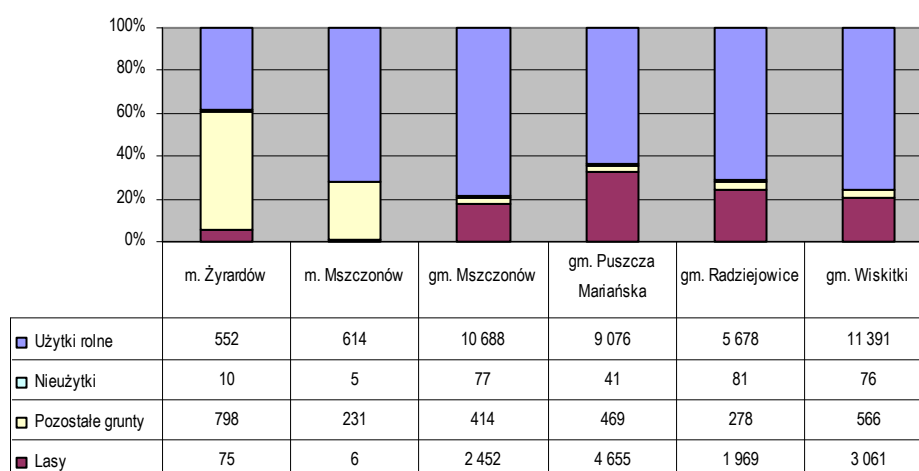

Diagram nr 43

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Obsada zwierząt gospodarskich.

Lp.	Gmina	Zwierzęta gospodarskie (szt.)*			Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych (SD) na 100 ha użytków rolnych
		Bydło	Trzoda chlewna	Konie	
1.	m. Żyrardów	7	54	12	20
2.	m. Mszczonów	101	113	26	21
3.	Gm. Wiskitki	2119	7745	267	31
4.	Gm. Radziejowice	621	1549	250	25
5.	Gm. Mszczonów	1581	2834	306	23
6.	Gm. Puszcza Mariańska	1100	2200	368	36
Powiat razem:		5529	14495	332	53

*) wg informacji Powiatowego Lekarza Weterynarii

Tabela nr 3

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Powierzchnia zasiewów zbóż w ha

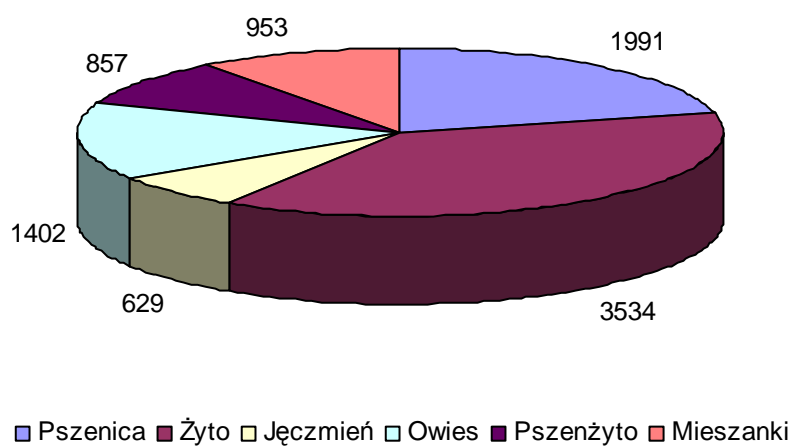

Diagram nr 44

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.4. PROFIL SPOŁECZNY

2.4.1. EDUKACJA

W Powiecie Żyrardowskim istnieje dobrze rozwinięta infrastruktura na każdym etapie edukacyjnym. Ocena stanu edukacji w porównaniu z tą dziedziną życia społecznego w innych powiatach tak województwa jak i kraju wypada pozytywnie. W Powiecie Żyrardowskim wyraźny jest trend do systematycznego wzrostu wykształcenia młodzieży.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego funkcjonują 22 szkoły podstawowe, 9 gimnazjów, 8 szkół ponadgimnazjalnych i 1 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

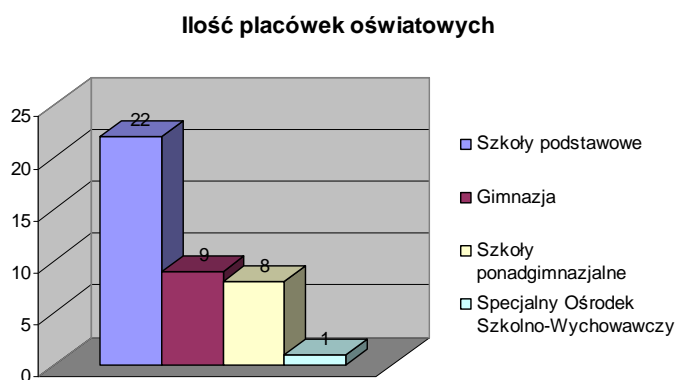

Diagram nr 45

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Łącznie w placówkach oświatowych na terenie Powiatu Żyrardowskiego zatrudnionych jest 1 075 nauczycieli, z tego 505 w szkołach podstawowych, 274 w gimnazjach, 230 w szkołach ponadgimnazjalnych, 66 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym

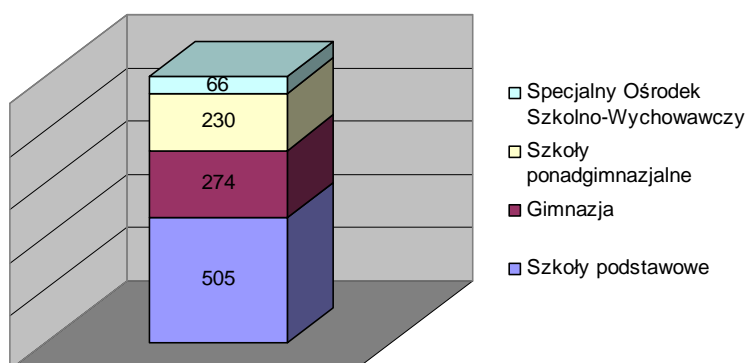
Liczba nauczycieli w Powiecie Żyrardowskim

Diagram nr 46

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W szkołach podstawowych uczy się 5 503 uczniów, w gimnazjach 2 859, w szkołach ponadgimnazjalnych 2 760, w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym 254.

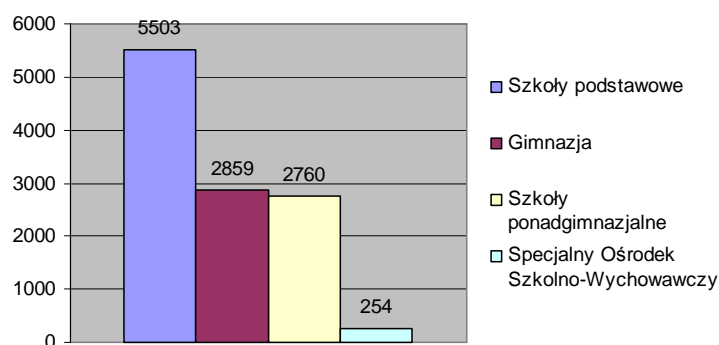
Liczba uczniów w Powiecie Żyrardowskim

Diagram nr 47

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Powiat Żyrardowski jest organem prowadzącym dla 11 placówek oświatowych. Są to:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Żyrardowie
2. Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów w Mszczonowie
3. Liceum Ogólnokształcące Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Kolarstwie w Żyrardowie
4. Liceum Ogólnokształcące im. Czesława Tańskiego w Puszczy Mariańskiej
5. Zespół Szkół Nr 1 w Żyrardowie

6. Zespół Szkół Nr 2 w Żyrardowie
7. Zespół Szkół Nr 3 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Wiskitkach
8. Zespół Szkół w Mszczonowie
9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Żyrardowie
10. Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna w Żyrardowie
11. Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie

Należy podkreślić, iż ponadgimnazjalne szkolnictwo w Powiecie Żyrardowskim oferuje naukę wieloprofilową. Uczniowie korzystać mogą w tym zakresie z bogatej oferty zawierającej zarówno kierunki stricte humanistyczne jak i ścisłe. Poza tradycyjnymi profilami (np. rozszerzona matematyka, biologia, język polski) uczniowie korzystać mogą z możliwości kształcenia w ramach nowoczesnych profili, ukierunkowanych na potrzeby obecnego rynku pracy (np. lingwistyczno-europejski, zarządzanie informacją, technik-agrobiznesu, technik-handlowiec). System szkolnictwa ponadgimnazjalnego zawiera także bogatą ofertę zawodową. Odzwierciedleniem powiatowej oferty edukacyjnej jest rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych (rok 2001/2002 był rokiem wprowadzenia reformy oświatowej do szkolnictwa ponadgimnazjalnego – brak naboru do klas I)

Rekrutacja uczniów do klas pierwszych

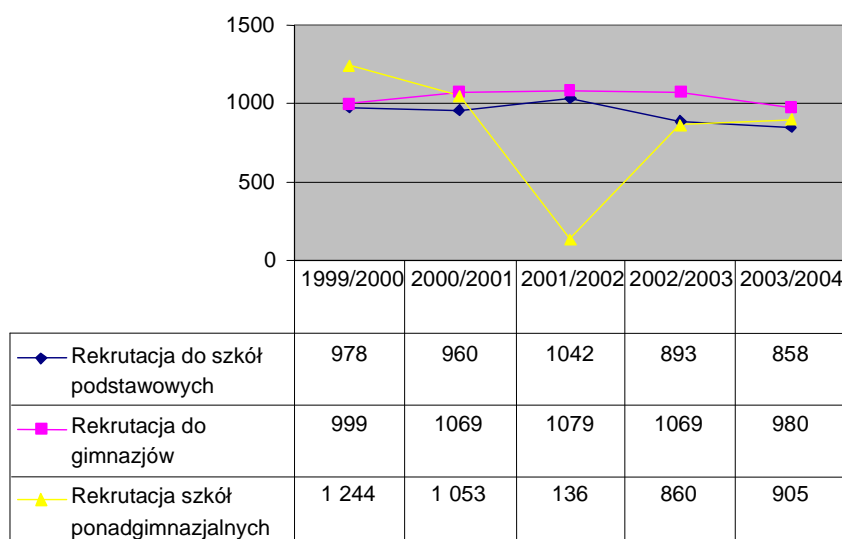

Diagram nr 48

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne*.

* Należy zaznaczyć iż na rok 2001/2002 przypadł drugi etap reformy systemu szkolnictwa a w jego ramach nie przeprowadzono w tymże roku naboru do szkół ponadgimnazjalnych.

W Powiecie Żyrardowskim działa Wyższa Szkoła Rozwoju Lokalnego z siedzibą w Żyrardowie, która prowadzi działalność edukacyjną w zakresie studiów uzupełniających magisterskich jako filia Politechniki Radomskiej.

2.4.2. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE

Na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonują trzy domy pomocy społecznej z łączną liczbą 237 miejsc, dla osób starych w Żyrardowie ul. Sosabowskiego (23 - 91 miejsc), dla osób przewlekle somatycznie chorych w Żyrardowie, ul. Limanowskiego 32B (82 miejsca) oraz dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (66 miejsc). We wszystkich placówkach miejsca są wykorzystane w 100%.

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej w 2003r. oczekiwało 91 osób, w tym do:

- DPS w Żyrardowie, ul. Sosabowskiego - 62 osoby
- DPS w Żyrardowie, ul. Limanowskiego - 12 osób
- DPS w Hamerni - 17 osób.

W 2004 roku liczba miejsc w domach pomocy społecznej oraz liczba mieszkańców przyjętych po 1 stycznia 2004r., według starych i nowych zasad narastająco wynosiła:

L. p.	Nazwa i adres dps	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców	Liczba osób przyjętych po 1 stycznia 2004r.		
				ogółem	Według starych przepisów	Według nowych przepisów
1.	DPS dla osób starych Żyrardów ul. Sosabowskiego 23	91	88	21	8	13
2.	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych Żyrardów ul. Limanowskiego 32B	82	75	19	10	9
3.	DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Hamerni Radziejowice	66	71	5	4	1
	Razem	239	234	45	22	23

Tabela nr 4

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Dla poprawy stanu w zakresie ochrony zdrowia pensjonariuszy domów pomocy społecznej niezbędne jest:

- zwiększenie zakresu i częstotliwości współpracy z lekarzem psychiatrą- DPS Hamernia,
- zakupienie samochodu odpowiadającego normom w zakresie przewożenia chorych w stanach ciężkich do szpitali i na badania specjalistyczne.

Powiat Żyrardowski charakteryzuje duży odsetek osób objętych świadczeniami w ramach zadań z pomocy społecznej. Należy także zauważyć, iż na terenie Powiatu Żyrardowskiego zamieszkuje stosunkowo duża liczba osób niepełnosprawnych.

W roku 2003 w powiecie żyrardowskim funkcjonowały łącznie 92 rodziny zastępcze. Umieszczono w nich 123 dzieci. W związku z zadaniami z zakresu pomocy społecznej świadczonej na poziomie powiatu wypłacono łącznie:

- świadczeń miesięcznych – 1373
- świadczeń jednorazowych – 23
- pensji dla pogotowia rodzinnego – 8

Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła – 935.748 zł.

- Miasto Żyrardów – 598.214 zł.
- Gmina Mszczonów - 81.477 zł.
- Gmina Puszcza M. - 90.560 zł.
- Gmina Wiskitki - 100.047 zł.
- Gmina Radziejowice - 55.314 zł.

Wydano 130 decyzji, przeprowadzono 131 wywiadów środowiskowych
Wydano 31 decyzji na odpłatność rodziców biologicznych i 42 decyzje zwalniające z odpłatności.

W roku 2003 wypłacono jednorazowe świadczenia na usamodzielnienie dla 12 osób. Ponadto wypłacono 499 świadczeń na kontynuowanie nauki dla 45 osób. Przeprowadzono 94 wywiady środowiskowe.

Świadczenia z podziałem na gminy

Gmina	Kontynuowanie nauki			usamodzielnienie			Kwota świadczeń łącznie (w zł)
	osoby	świadczenia	kwota (w zł.)	osoby	świadczenia	kwota (w zł.)	
Żyrardów	24	290	138.237	5	5	19.073	157.310
Mszczonów	4	29	13.695	1	1	5.863	19.558
Puszcza M.	7	72	34.527	4	4	17.452	51.979
Wiskitki	8	91	44.253	0	0	0	44.253
Radziejowice	2	17	8.024	2	2	12.589	20.613
Łącznie	45	499	238.736	12	12	54.977	293.713

Tabela nr 5

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.4.3. SPORT, OBIEKTY SPORTOWE I TURYSTYKA

Bazę sportowo-rekreacyjną w Powiecie Żyrardowskim tworzą dwa Ośrodki Sportu i Rekreacji: w Żyrardowie i Mszczonowie.

Zaplecze sportowe Ośrodka Sportu i Rekreacji w Żyrardowie stanowi:

- hala sportowa,
- 2 sale gimnastyczne,
- boiska piłkarskie,
- bieżnia,
- siłownia,
- korty tenisowe,
- basen odkryty,
- mały basen kryty,
- tor kolarski z zapleczem noclegowym,
- zalew wodny o pow. 14 ha.

Zaplecze sportowe Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mszczonowie stanowi:

- hala sportowa,
- sala gimnastyczna,
- 3 boiska sportowe (piłka nożna, koszykówka, siatkówka)
- stadion piłkarski,
- siłownia,
- sauna.

Na bazie sportowej Ośrodków Sportu i Rekreacji odbywają się imprezy sportowe o charakterze masowym. Wśród nich największe to:

- Międzynarodowy Turniej Koszykówki Dziewcząt i Chłopców,
- Ogólnopolski Turniej w Piłce Siatkowej Dziewcząt i Chłopców,
- Ogólnopolskie Zawody Modeli Latających na Uwięzi,
- Igrzyska Młodzieży Szkolnej,
- Gimnazjada i Licealiada Młodzieży Szkolnej,

Uzupełnieniem bazy sportowo-rekreacyjnej są przede wszystkim sale gimnastyczne przy placówkach edukacyjnych. Średnia powierzchnia szkolnych sal gimnastycznych wynosi około 180 m². Ponadto Liceum Ogólnokształcące w Puszczy Mariańskiej dysponuje halą sportową o powierzchni 1048 m². Większość szkół

posiada także uniwersalne boiska sportowe przeznaczone do gry w piłkę nożną, siatkową, koszykową czy tenis ziemny.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego działają 43 stowarzyszenia i kluby sportowe zajmujące się rozwijaniem sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Tereny Powiatu Żyrardowskiego atrakcyjne dla wypoczynku turystycznego to: rezerwat Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, obszary chronionego krajobrazu, nieskażona przyroda, a także bogactwo kulturowe i zespoły zabytków architektonicznych. Szczególną uwagę zwracają liczne rezerваты leśne:

- Dąbrowa Radziejowska z 80-letnim drzewostanem dębów;
- Puszcza Mariańska – chroniący las gradowy z rzadkimi roślinami;
- Grądy Osuchowskie - stanowiące ochronę relikтового lasu bagiennego;
- rezerwat Rawka obejmujący rzekę wraz ze stanowiskami roślin rzadkich i chronionych.

43% powierzchni Powiatu Żyrardowskiego stanowi Bolimowski Park Krajobrazowy. Powiat Żyrardowski może pochwalić się oznakowanymi szlakami turystycznymi:

- zielony – Radziejowice - Hamernia
- niebieski – „Szlak Chełmońskiego” – Kukłówka Zarzeczna-Adamów-Radziejowice
- żółty i czarny.

W Powiecie Żyrardowskim istnieje prężnie działający oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno Krajoznawczego, który popularyzuje wśród młodzieży wrażliwość wobec piękna przyrody. Obejmuje on swym działaniem nie tylko teren naszego Powiatu, ale także Sochaczewskiego, Grodzkiego i Skierniewickiego.

2.4.4. KULTURA

Działalność upowszechniania kultury na terenie Powiatu Żyrardowskiego prowadzi 9 ośrodków kultury:

- Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie,
- Miejski Dom Kultury w Żyrardowie,
- Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie,
- Mszczonowski Ośrodek Kultury w Mszczonowie,
- Świetlica Socjoterapeutyczna w Radziejowicach
- Dom Kultury w Puszczy Mariańskiej,
- Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach,
- Osiedlowy Dom Kultury Żyrardowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej,
- Klub Osiedlowy "Koliber" Żyrardowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Do placówek kultury w naszym Powiecie należy również Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. I.J. Paderewskiego oraz Prywatna Szkoła Muzyczna.

W Powiecie Żyrardowskim funkcjonuje pięć bibliotek i dziesięć filii bibliotecznych. Na jedną placówkę biblioteczną przypada ok. 4 399 osób, a liczba wypożyczeń z księgozbioru bibliotek publicznych na jednego czytelnika wynosi ok. 15,6 woluminów rocznie.

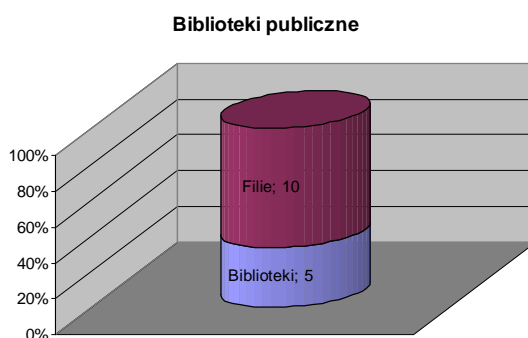

Diagram nr 49

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Zdecydowana większość woluminów ulokowana jest w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żyrardowie.

Liczba woluminów wg bibliotek

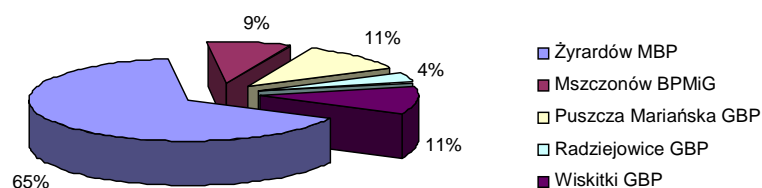

Diagram nr 50

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Oferta kulturalna Powiatu Żyrardowskiego przeznaczona jest dla mieszkańców i gości z zewnątrz. Adresowana jest zarówno dla publiczności masowej, jak i różnych środowisk i grup wiekowych. Odbywa się szereg imprez literackich, plastycznych, muzycznych i teatralnych. Niektóre z nich na trwałe wpisały się w kalendarz imprez kulturalnych Powiatu Żyrardowskiego jako imprezy cykliczne: Letnie Spotkania ze Sztuką „Słowo, Barwa, Dźwięk” (Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach), konkursy literackie, krasomówcze i recytatorskie „Napiszę Ci Bajkę”, „Opowiem Ci Bajkę” (Miejski Dom Kultury w Żyrardowie), Festiwal Miniatur Teatralnych (Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie), Spotkania z Piosenką „STRUNA” (Mszczonowski Ośrodek Kultury), Festiwal Piosenki Przedszkolnej „Śpiewa lala, śpiewa miś” (Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie), cykliczne koncerty muzyczne „Ze śpiewnika starego instruktora” (Miejski Dom Kultury w Żyrardowie), Powiatowy Konkurs Plastyczny „Aniołki” (Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie).

Istotną rolę w życiu kulturalnym Powiatu Żyrardowskiego odgrywa Muzeum Mazowska Zachodniego w Żyrardowie. Oferta Muzeum to:

- wystawy stałe: Galeria prac Józefa Rapackiego, Gabinet pisarza Pawła Hulki-Laskowskiego, Izba żyrardowskiej rodziny robotniczej,

- wystawy czasowe, koncerty - prezentujące dokonania twórców profesjonalnych i amatorów
  - konkursy - Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Moja przygoda w muzeum”, Międzynarodowy Konkurs Fotograficzny „Muzealne Spotkania z Fotografiami”
  - Warsztaty malarskie Zygmunta Wiśniewskiego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
-

2.5. ŚRODOWISKO NATURALNE

2.5.1. ZASOBY I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Ochrona środowiska naturalnego stanowi ważny aspekt funkcjonowania Powiatu Żyrardowskiego. Znaczna ilość obszarów chronionych ze względu na wartości przyrodnicze wymaga szczególnego podejścia do spraw związanych z ochroną środowiska i walorów przyrodniczych. Z tego względu polityka i działania Powiatu Żyrardowskiego, jak również niezwykle szczegółowa diagnoza stanu obecnego zawarta jest w odrębnych dokumentach opracowanych na potrzeby Powiatu. W związku z tym, dla uzyskania kompleksowego obrazu stanu środowiska naturalnego konieczne jest odesłanie do Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami (2004 r.)

Pod względem geograficznym obszar Powiatu Żyrardowskiego położony jest na granicy dwóch rozległych jednostek morfologicznych. Obszar środkowy i północny powiatu należy do Równiny Łowicko-Błońskiej, natomiast rejon południowy powiatu należy do Wysoczyzny Rawskiej.

Rzeźba terenu Powiatu Żyrardowskiego jest wyjątkowo bogato zróżnicowana pod względem morfologicznym. Deniwelacje terenu wyraziste mocno zarysowane w krajobrazie rzędu 117 m. Obszarem najwyższym położonym jest rejon Piekar (210,6 m n.p.m.) – gm. Mszczonów, zaś najniższym – rejony Aleksandrowa (93,6 m n.p.m.) oraz Drzewicza Nowego (94,3 m n.p.m.).

Północne tereny powiatu (Gmina Wiskitki) są mało zróżnicowane morfologicznie. W krajobrazie dominują rozległe płaszczyzny i równiny. Generalnie Równina Łowicko-Błońska w tym rejonie tworzy formę o łagodnie pochylającej się z południa ku północy równinie.

Maksymalny południowy zasięg Równiny Łowicko-Błońskiej, wyznacza morfologiczna granica przechodząca szerokim łukiem poprzez Wycześniak – Wolę Polską – Wręcze – Krzyżówkę – Nowe Budy – Kukłóvkę Radziejowicką, jako wyraźnie zaznaczona w krajobrazie forma krawędziowa. Stanowi ona naturalną północną granicę Wysoczyzny Rawskiej należącą do Wzniesień Południowo-mazowieckich. Strefa krawędziowa wysoczyzny została przecięta dolinami rzek: Pisi-Tucznej, Pisi-Gagoliny, Okrzeszy, Korabiewki i Rawki, w których rozwinęły się współczesne procesy erozyjne..

Odmienny krajobraz o bogato zróżnicowanej pod względem morfologicznym rzeźbie występuje generalnie w południowej części powiatu, gdzie dominuje falista wysoczyzna morenowa Wysoczyzny Rawskiej wraz ze strefą krawędziową i kulminacjami terenu dochodzącymi do 210 m n.p.m.

Obszar Powiatu Żyrardowskiego położony jest w przeważającej części we wschodnim rejonie dorzecza rzeki Bzury (ok. 90% powierzchni), zaś w niewielkim fragmencie południowo-wschodnim w dorzeczu rzeki Jeziorki (ok. 10% powierzchni), stanowiącej bezpośredni dopływ Wisły. Obszar dorzecza Bzury przypadający na Powiat Żyrardowski jest odwadniany przez fragmenty szeregu zlewni: Pisi-Gągoliny (w część północno-wschodniej, środkowej i wschodniej), Suche-Nidy (w części północno-zachodniej i centralnej), Rawki (w części południowej i zachodniej) oraz Jeziorki (w część południowo-wschodniej).

Główną sieć powierzchniowych wód płynących Powiatu Żyrardowskiego stanowią:

- rzeka Rawka wraz z dopływami: Dopływem spod Wycześniaka, Rokitą, Korabiewką;
- rzeka Sucha-Nida wraz z Dopływem spod Wręczy (Czarna Struga) i Chełmną;
- rzeka Pisia-Gągolina z dopływami: Okrzeszą, Pisia-Tuczną, Wierzbianką i Głęboką Strugą;
- rzeka Jeziorka.

Pod względem klasyfikacji geobotanicznej obszar Powiatu Żyrardowskiego należy do południowo-zachodniej części krainy Południowo-mazowiecko-Podlaskiej w okręgu Łowicko-Warszawskim. Potencjalną roślinnością tego obszaru są bory mieszane i grądy odmiany warszawsko - podlaskiej. Współczesny krajobraz roślinny w części powiatu głównie w rejonie obszarów i terenów górniczych związanych z powierzchniową eksploatacją kruszyw mineralnych, jest silnie zdegradowany i zmieniony antropogenicznie pod względem jakości potencjalnych siedlisk oraz terenów użytkowanych rolniczo.

Pomimo tego przeważająca część zachodnia, środkowa i wschodnia Powiatu Żyrardowskiego, należy do „*Bolimowsko-Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z Doliną Środkowej Rawki*”, co stanowi to niewątpliwie o wysokiej wartości walorów florystyczno-faunistycznych tego rejonu województwa mazowieckiego.

Pod względem regionalizacji faunistycznej obszar Powiatu Żyrardowskiego znajduje się w centralnej części Okręgu Środkowopolskiego i w centrum podokręgu Wielkopolsko-Podlaskiego. Walory powiatu w aspekcie faunistycznym w jego części północnej i środkowo-południowej są raczej ubogie. Natomiast tereny położone w przewężeniach „*Bolimowsko-Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*”, w obrębie potencjalnych ciągów ekologicznych i ważnych dróg migracji fauny i awifauny, zaliczone są dodatkowo do krajowego systemu obszarów chronionych – tzw. Wielkoprzestrzennych Systemów Obszarów Chronionych (WSOCH).

Najciekawsze krajobrazowo rejony Powiatu Żyrardowskiego stanowią pozostałości dawnych historycznych puszc królewskich: *Wiskickiej, Korabiewskiej i Jaktorowskiej*, łączących się dawniej z *Puszczą Bolimowską* i *Puszcza Miedniewicką*. Aktualnie teren powiatu (głównie w części zachodniej, środkowej i wschodniej) porastają obszary leśne na 12 218 ha (co stanowi 22,93% jego powierzchni). Trudno obecnie znaleźć pozostałości dawnych puszc. Starodrzew sosnowy ze znaczną domieszką gatunków liściastych w niższym piętrze leśnym zachował się jedynie we fragmentach Puszczy Korabiewskiej.

Najbardziej zasobnymi w powierzchnie leśne są gminy: Puszcza Mariańska – 4655 ha (8,74 % powierzchni powiatu), Wiskitki – 3061 ha (5,75 % powierzchni powiatu) i Gmina Mszczonów – 2452 ha (4,60 % powierzchni powiatu).

Lesistość i struktura własności lasów na terenie Powiatu Żyrardowskiego*)

Lp.	Gmina	Powierzchnia w ha					Lesistość w %
		Pow. gminy ogółem	Pow. lasów ogółem	Pow. lasów Skarbu Państwa	Pow. lasów osób prywatnych	Pow. lasów innego władania	
1.	m. Żyrardów	1435	68	62	1	5	4,74
2.	m. Mszczonów	856	2	-	1	1	0,23
3.	Wiskitki	15094	3002	2601	387	14	19,89
4.	Radziejowice	8006	1930	1321	597	12	24,11
5.	Mszczonów	13631	2413	1249	1120	44	17,70
6.	Puszcza Mariańska	14241	4574	3480	1067	27	32,12
Powiat razem:		53263	11989	8713	3173	103	22,51

*) wg sprawozdania geodezyjnego na dzień 01.01.2004r.

Tabela nr 6

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Prowadzone zalesienia na terenie Powiatu Żyrardowskiego w ha na lata 2001-2003

Lp.	Gmina	Powierzchnia w ha		Razem
		Fundusz Leśny (2001r.)	Ustawa o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (2003r.)	
1.	Wiskitki	2,0	4,08	6,08
2.	Radziejowice	-	3,56	3,56
3.	Mszczonów	2,88	6,32	9,2
4.	Puszcza Mariańska	3,47	0,4	3,87
Powiat razem:		8,35	14,36	22,71

Tabela nr 7

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W ramach programu zwiększenia lesistości kraju, na obszarze Powiatu Żyrardowskiego, został opracowany plan zalesień na lata 2000-2020.

Połowa obszaru Powiatu Żyrardowskiego została objęta ochroną prawną z uwagi na wysokie walory pejzażu urbanistyczno-przyrodniczego oraz historyczno-kulturowego, jaki powstał stosunkowo niedawno, przed niespełną trzystu-dwustu lat po wycięciu licznych puszczy: *Wiskickiej, Miedniewickiej i Jaktorowskiej*. Obecnie niemal cały zachodni i południowo-zachodni oraz środkowy i wschodni rejon Powiatu Żyrardowskiego (263,89 km², co stanowi aż 49,54% powierzchni powiatu) został włączony prawną ochroną konserwatorską w rozległy system ochrony krajobrazu, jako Obszar Chronionego Krajobrazu pn.: *Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z Doliną Środkowej Rawki*.

Niewątpliwie najistotniejszym walorem przyrodniczo-krajobrazowym (obok pejzażu urbanistyczno-przyrodniczego i historyczno-kulturowego), jest wyjątkowy charakter występowania wód płynących (rzeki, strugi, strumyki, ruczaje oraz liczne strefy źródliskowe), które na obszarze powiatu biorą swój początek. Większości tych cieków o urozmaiconej morfologii dolin, towarzyszą liczne smugi łąk oraz zagajniki liściaste. Stanowi to zasadniczą istotę podstawowych cech ochrony tego obszaru. Zatem rola, jaką odgrywa system Obszaru Chronionego Krajobrazu w całym regionie Zachodniego Mazowsza, sprowadza się zasadniczo do ochrony unikalnych części zlewni: rzeki Rawki i jej dopływów (w tym rzeki Korabiewki, Rokity i Grabinki), rzeki Pisi-Gągolino i Pisi-Tucznej oraz rzeki Jeziorki, jak również terenów dolinnych, kompleksów leśnych, użytków ekologicznych, licznych jazów młyńskich oraz rozlewisk i starorzeczy, zapewniając utrzymanie wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

W strukturze użytkowania gruntów *Bolimowsko – Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z Doliną Środkowej Rawki*, na terenie powiatu dominują głównie użytki rolne - 12329 ha, lasy – 9003,5 ha oraz wody powierzchniowe – 82,6 ha.

Wysoka wartość przyrodnicza zwartych kompleksów leśnych Puszczy Bolimowskiej, która zajmuje środkowo-zachodnią i południowo-zachodnią część Powiatu Żyrardowskiego, stała się m.in. podstawą do utworzenia 26.09.1986r. *Bolimowskiego Parku Krajobrazowego* o łącznej powierzchni 23 130 ha. Na obszar Powiatu Żyrardowskiego przypada 9877,03 ha BPK, (co stanowi 42,70 % jego ogólnej powierzchni).

Ponadto istotna wartość przyrodnicza zwartych kompleksów leśnych, które zajmują wschodnie rejony powiatu, zróżnicowany kulturowo krajobraz rolniczy występujący w strefie krawędziowej Wysoczyzny Rawskiej, w którym dominuje mozaika pól uprawnych, sadów owocowych, niewielkich obszarów leśnych, zagajników oraz lęgów przy-strumykowych nad rzeczkami oraz wybitne walory urbanistyczno-przyrodnicze oraz historyczno-kulturowe, stały się podstawą projektowanego do utworzenia (na styku powiatów Grodzkiego, Grójeckiego i Żyrardowskiego - Gmina Radziejowice i Gmina Mszczonów) *Parku Krajobrazowego im. Józefa Chełmońskiego*.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajduje się aktualnie 162 pomniki przyrody (w tym: 158 zabytkowe drzewa; 2 pomniki przyrody nieożywionej – głązy narzutowe i 2 aleje zabytkowe).

Pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego

Lp.	Gmina	Pomniki przyrody w tym:		
		Drzewa	Aleje zabytkowe	Pomniki przyrody nieożywionej
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Wiskitki	22	-	-
2.	Radziejowice	45	1	2
3.	Mszczonów	28	1	-
4.	Puszcza Mariańska	42	-	-
5.	m. Mszczonów	-	-	-
6.	m. Żyrardów	21	-	-
Powiat razem:		158	2	2

Tabela nr 8

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Na obszarze Powiatu Żyrardowskiego znajduje się pięć cennych przyrodniczo rezerwatów przyrody, w tym trzy leśne, jeden wodny i jeden łąkowo-wodny. Są to:

1. „Puszcza Mariańska”

Leśny rezerwat przyrody o powierzchni 120,39 ha. Utworzony w 1983r. na terenie Gm. Puszcza Mariańska. Jest to zarazem *Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy*. Jego utworzenie ma na celu ochronę lasu grądowego z rzadkimi chronionymi roślinami w runie.

2. „Dąbrowa Radziejowicka”

Leśny rezerwat przyrody o powierzchni 51,27 ha. Utworzony w 1984r. na terenie Gm. Radziejowice. Jego utworzenie ma na celu zachowanie dąbrowy świetlistej z chronionymi gatunkami roślin w runie.

3. „Grądy Osuchowskie”

Leśny rezerwat przyrody o powierzchni 96,39 ha. Utworzony w 1982r. na terenie Gm. Mszczonów. Jego utworzenie ma na celu ochronę zróżnicowanych zbiorowisk grądowych oraz boru bagiennego o charakterze reliktowym z chronionymi gatunkami roślin.

4. „Rzeka Rawka”

Wodny rezerwat przyrody o łącznej powierzchni 487 ha. Na terenie powiatu zajmuje powierzchnię ok. 15 ha. Rzeka Rawka na całej swojej długości wraz z ujściowymi odcinkami dopływów tj.: Krzemionki, Białki i Korabiewki została objęta w roku 1983 prawną ochroną konserwatorską jako wodny rezerwat przyrody, będący osią hydrograficzną Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Jego utworzenie ma na celu ochronę typowej rzeki nizinnej ze stanowiskami roślin rzadkich i chronionych oraz ciekawej fauny, ichtiofauny i awifauny.

5. „Stawy Gnojna im. Rodziny Bieleckich”

Łąkowo-wodny rezerwat przyrody o powierzchni 19,35 ha. Utworzonym w 2004r. na terenie Gminy Mszczonów. Jest to zarazem *Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy* mający na celu ochronę zbiorowisk wodno-łąkowych i bogatej

awifauny, jako wysokiej wartości walor florystyczno-faunistyczny oraz turystyczny tego regionu.

Na terenie Powiatu Żyrardowskiego znajduje się aktualnie 81 wydzielonych obszarów użytków ekologicznych spełniających bardzo istotną rolę w kształtowaniu bilansu ogólnej powierzchni chronionej. Z tego na poszczególne gminy przypada: (w gm. Puszcza Mariańska – 36, Gm. Wiskitki - 42 i w Żyrardowie – 3 obiekty). Wydzielone obszary użytków ekologicznych zgrupowane są wyłącznie w obrębie „*Bolimowsko-Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z Doliną Środkowej Rawki*”. Obszary te zajmujących powierzchnię 81,9 ha i są skupione zasadniczo na terenie gminy: Wiskitki – 48,7 ha, Puszczy Mariańskiej – 30,98 ha i miasta Żyrardowa – 2,2 ha.

Aktualnie na terenie Gminy Mszczonów i Radziejowice brak jest wydzielonych obszarów użytków ekologicznych.

Złoża surowców mineralnych występujące w powiecie żyrardowskim są oparte głównie o zasoby utworów czwartorzędowych, poza niewielkimi wychodniami kier iłów plioceńskich w rejonie Mszczonowa. Miąższość utworów czwartorzędowych w rejonach eksploatacji surowców mineralnych jest stosunkowo znaczna i waha się od kilkudziesięciu do stu kilkudziesięciu metrów. Reprezentowane są głównie przez osady zlodowacenia środkowopolskiego: gliny zwałowe, eluvia glin zwałowych, piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski, żwiry i głazy moren czołowych, piaski i mułki rzeczne oraz sporadycznie piaski eoliczne.

Kruszywa naturalne (piaski i żwiry) z eksploatowanych złóż mineralnych oraz surowce ilaste występujących w Powiecie Żyrardowskim są pozyskiwane głównie na cele budownictwa, drogownictwa oraz do produkcji ceramiki budowlanej i kruszywa lekkiego.

Z bilansu zasobów surowców mineralnych wg stanu na 30.04.2004r. oraz ewidencji prowadzonych prac geologicznych w zakresie geologii złożowej wynika, iż aktualnie na obszarze Powiatu Żyrardowskiego występuje 28 złóż surowców mineralnych w tym:

➤ **5 złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej:**

- powierzchnia obszaru górniczego: 200 743,5 m²;
- zasoby do wydobywania: 3 094 000 m³;
- wydobycie w 2003r.: 38 000 m³;

- *1 złoża surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego:*
  - powierzchnia obszaru górniczego: 84 680,4 m²;
  - zasoby geologiczne bilansowe: 8 295 000 m³;
  - zasoby do wydobywania: 1 272 000 m³;
  - wydobywanie w 2003r.: 61 000 m³;

- *22 złóż kruszywa naturalnego:*
  - powierzchnia obszaru górniczego: 1 236 727,8 m²;
  - zasoby geologiczne bilansowe: 23 947 824 ton;
  - zasoby do wydobywania: 17 634 284 ton;
  - wydobywanie w 2003r.: 617 879 ton;

Największe złoża surowców mineralnych w Powiecie Żyrardowskim występują w Gminie Mszczonów i Gminie Radziejowice. Są to złoża:

- surowców ilastych ceramiki budowlanej: *Budy Mszczonowskie, Radziejowice*;
- surowców ilastych d/p kruszywa lekkiego: *Budy Mszczonowskie*;
- kruszywa naturalnego: *Wręcza-Olszówka, Wręcza-Olszówka II, Budy Nowe, Zbiroża, Korabiewice, Pieńki, Strzyże, Dębiny Osuchowskie, Krzyżówka*.

Łączne zasoby surowców mineralnych możliwe do wydobywania na obszarze Powiatu Żyrardowskiego wg stanu na 30.04.2004r:

- 3 094 000 m³ ton surowców ilastych ceramiki budowlanej
- 1 272 000 m³ ton surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego
- 17 634 284 ton kruszywa naturalnego.

Obszary górnicze złóż surowców mineralnych na terenie Powiatu Żyrardowskiego zajmują powierzchnię 1 521 151,7 m² (152,12 ha), co stanowi około 0,3 % ogółu powierzchni powiatu.

2.6. ADMINISTRACJA I SŁUŻBY PUBLICZNE

2.6.1. ADMINISTRACJA POWIATOWA I GMINNA

Stan zatrudnienia w administracji samorządowej w Powiecie Żyrardowskim na dzień 30.09.04 r. przedstawiają poniższe diagramy:

Liczba osób zatrudnionych w administracji samorządowej

Diagram nr 51

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Liczba etatów w admistracji samorządowej

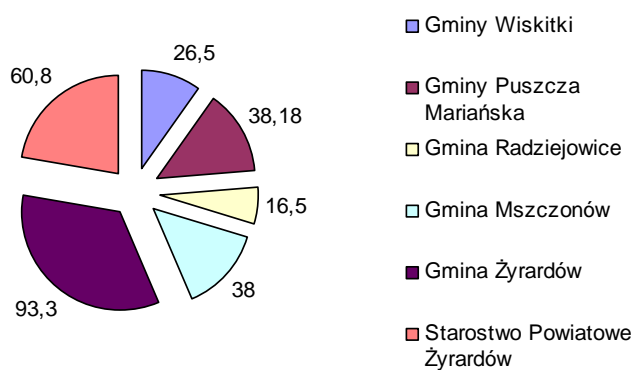

Diagram nr 52

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W strukturze Starostwa Powiatowego wyodrębnić należy następujące stanowiska etatowe:

- Starosta
- Wicestarosta

- Dwaj członkowie Zarządu
- Sekretarz
- Skarbnik
- Pełnomocnik do Spraw Promocji i Współpracy z Unią Europejską
- Pełnomocnik do Spraw Ochrony Zdrowia
- Stanowisko do Spraw Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych
- Pełnomocnik do Spraw Informacji Niejawnych
- Radca Prawny
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów

W strukturze organizacyjnej Starostwa Powiatowego istnieje siedem wydziałów wyodrębnionych dla realizacji najważniejszych obowiązków ciążących na samorządzie powiatowym. Są nimi:

- Wydział Finansowo – Księgowy
- Wydział Organizacyjny
- Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych
- Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki
- Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami
- Wydział Rozwoju i Budownictwa
- Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Istotną rolę w realizacji kompetencji i obowiązków samorządu powiatowego odgrywają jednostki organizacyjne podległe Staroście. Są nimi:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Żyrardowie
  2. Liceum Ogólnokształcące im. Czesława Tańskiego w Puszczy Mariańskiej
  3. Liceum Ogólnokształcące im. Szarych Szeregów w Mszczonowie
  4. Liceum Ogólnokształcące Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Kolarstwie w Żyrardowie
  5. Zespół Szkół nr 1 w Żyrardowie
  6. Zespół Szkół nr 2 w Żyrardowie
  7. Zespół Szkół w Mszczonowie
  8. Zespół Szkół nr 3 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Wiskitkach
-

9. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Żyrardowie
10. Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie
11. Poradnia Psychologiczna- Pedagogiczna w Żyrardowie
12. Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie
14. Dom Pomocy Społecznej ul. Generała Sosabowskiego 23 w Żyrardowie
15. Dom Pomocy Społecznej ul. Limanowskiego 31A w Żyrardowie
16. Dom Pomocy Społecznej ul. Mszczonowska 1 w Hamerni
17. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Żyrardowie
18. Powiatowy Urząd Pracy
19. Powiatowy Zarząd Dróg w Żyrardowie
20. Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Żyrardowie
21. Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza ul. Waryńskiego w Żyrardowie

Powiatowe Służby, Inspekcje i Straże tworzą:

1. Powiatowa Komenda Policji w Żyrardowie
  2. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żyrardowie
  3. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Żyrardowie
  4. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żyrardowie
  5. Inspekcja Weterynaryjna – Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Żyrardowie
-

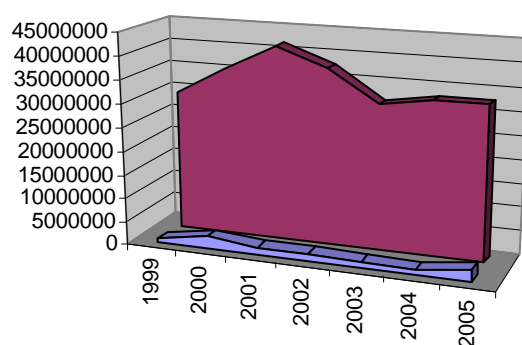
2.6.2. BUDŻET POWIATU

Dochody i wydatki w roku budżetowym 2003 i plan budżetowy w latach 2004 - 2005 przedstawia poniższa tabela.

Dochody i wydatki budżetu Powiatu Żyrardowskiego 2003 - 2005 w zł			
	Wykonanie na 31.12.2003	Plan na 31. 12.2004	Plan na 2005
dochody ogółem	30 796 869	34 856 588	36 155 875
dochody własne	3 799 838	11 994 578	11 838 771
subwencje	16 197 527	14 702 487	17 068 639
środki na dofinansowanie własnych inwestycji powiatu pozyskane z innych źródeł (SAPARD)	239 824	---	234 700
dotacje	10 559 680	8 159 523	7 013 760
wydatki ogółem	32 218 638	33 760 004	35 135 875
wydatki inwestycyjne	1 342 399	1 004 730	2 341 544

Tabela nr 9

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Budżet powiatu – wydatki i dochody

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
■ Wydatki majątkow e	726865	2704911	1485295	1587972	1342399	1004730	2341544
■ Wydatki bieżące	29954465	35872064	41525518	37571772	30876239	32755274	32794331

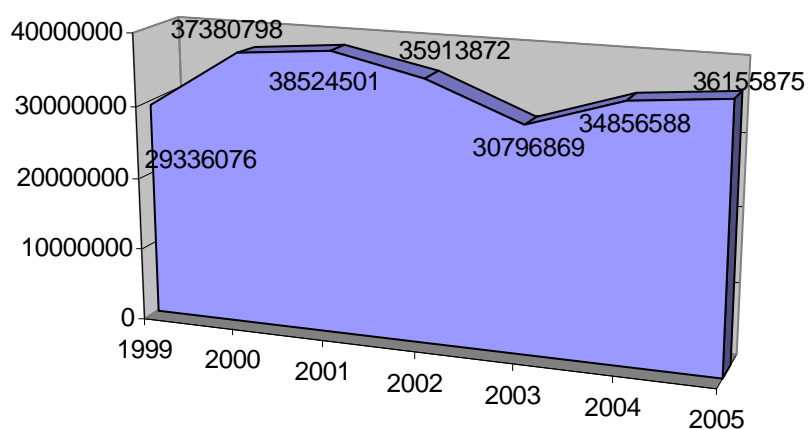
Budżet Powiatu - dochody ogółem

Diagram nr 53

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

2.6.3. POLICJA

W chwili obecnej Komenda Powiatowa Policji w Żyrardowie posiada 159 etatów. Rozkładają się one następująco:

Obsada etatów policyjnych w Powiecie

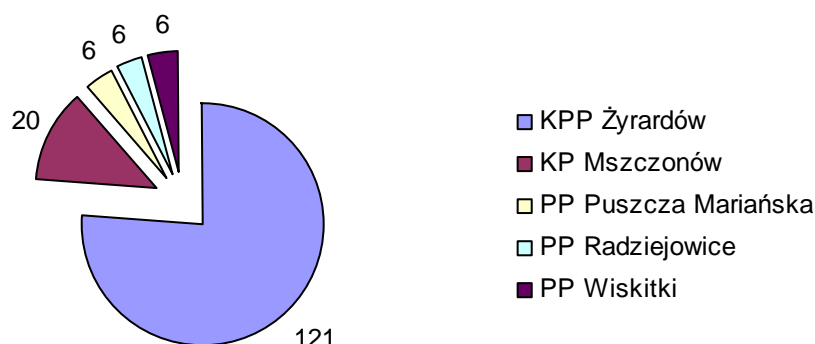

Diagram nr 54

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Jeśli idzie o problem przestępczości w Powiecie Żyrardowskim to przede wszystkim podkreślić należy wyraźny wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw. Szczególnie wyraźne jest to w roku 2003.

Najczęściej popełniane przestępstwa mają charakter przestępstw pospolitych i są to kradzieże oraz kradzieże samochodów. W statystyce dotyczącej lokalizacji głównych obszarów kryminalnej aktywności zdecydowanie przoduje miasto Żyrardów. Jest to oczywistą konsekwencją liczby ludności miasta w stosunku do liczby mieszkańców pozostałych gmin powiatu, jak i statystycznie większej aktywności przestępców w dużych skupiskach ludzkich.

Obraz przestępczości w 2003 roku wskazuje na spadek zagrożenia w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. W okresie objętym analizą w rejonie działania KPP Żyrardów wszczęto ogółem 2401 postępowań przygotowawczych, o 438 mniej niż w 2002 roku, przy wskaźniku dynamiki 84,5%. Z tej liczby 1831 postępowań prowadzonych było o przestępstwa kryminalne (w 2002r. - 2285), 91 o przestępstwa gospodarcze i 479 o inne przestępstwa. Ogółem stwierdzono 3119 czynów przestępczych tj. o 194 więcej niż w roku ubiegłym, przy dynamice 106,6%. Osiągnięto wykrywalność ogólną 51,1% tj. o 3,5% większą niż w roku 2002.

L.p.	Przestępczość w Powiecie Żyrardowskim	1999 r.		2000 r.		2001 r.		2002 r.		2003 r.	
1.	Ilość przestępstw	2093		2326		2623		2839		2401	
	W tym:										
	- wykrytych	868		793		1142		1395		1604	
	-procent wykrytych	41,4%		34,0%		43,5%		49,1%		51,1%	
2.	Najczęściej popełniane przestępstwa:	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
	- kradzież	578	27,6	688	29,5	738	28,1	760	26,7	622	25,9
	- kradzież samochodu	194	9,2	92	3,9	111	4,2	113	4	68	2,8
	- kradzież z włamaniem	644	30,7	674	28,9	687	26,2	733	25,8	545	22,7
3.	Miejsca popełniania przestępstw:	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
	- Żyrardów (miasto)	1402	67	1611	69,2	2134	81,4	2302	81,1	1737	72,3
	- Mszczonów (miasto i gmina)	405	19,4	398	17,2	489	18,6	537	18,9	456	19
	-Puszcza Mariańska (gmina)	129	6,1	154	6,6	X*	-	X	-	84	3,5
	- Wiskitki (gmina)	157	7,5	163	7	X	-	X	-	121	5,1

Tabela nr 10

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Stan bezpieczeństwa w Powiecie Żyrardowskim obrazuje przestępczość kryminalna. W analizowanym okresie stwierdzono 2342 przestępstwa tego typu, wykryto 839, osiągając wykrywalność 35,6%, przy dynamice przestępstw stwierdzonych 98,8 %. Spadło zagrożenie kradzieżami mienia, których stwierdzono 690, przy dynamice 90,7%. W tej kategorii spadła kradzież samochodów. Stwierdzono 68 takich kradzieży (w 1992 r. -113)

Odnotowano spadek ilości przestępstw w kategorii włamań, których stwierdzono 545 przy dynamice 74,3%. Spadek odnotowano również w jednej z najpoważniejszych kategorii przestępstw jaką są rozboje, kradzieże rozbójnicze i wymuszenia rozbójnicze. Stwierdzono o 38 mniej takich czynów przestępczych niż w 2002r.

Ogółem w toku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych ustalono 1346 podejrzanych, w tym o przestępstwa kryminalne 720, gospodarcze 149. Z tej grupy 62 sprawców zostało tymczasowo aresztowanych przez sąd.

Najbardziej zagrożonymi przestępczością kryminalną terenami w Powiecie Żyrardowskim jest miasto Żyrardów oraz teren obsługiwany przez KP

w Mszczonowie. Na terenie miasta do uciążliwych przestępstw zaliczyć należy przede wszystkim kradzieże samochodów, włamania do obiektów w tym do samochodów oraz rozboje. Poza tym na przestępczość kryminalną w powiecie ma bardzo duży wpływ przestępczość nieletnich. W okresie objętym oceną 120 nieletnich sprawców popełniło 117 czyny karalne.

Udział nieletnich w przestępstwach stwierdzonych na terenie powiatu wyniósł 3,8%, a o charakterze kryminalnym 4,99%. Najwięcej czynów popełnionych przez nieletnich odnotowano w kategorii:

1. kradzież - 14 czynów
2. kradzież z włamaniem - 10 czynów
3. rozbój - 10 czynów
4. pobicie - 8 czynów

Z obiektywnymi wskaźnikami dotyczącymi przestępczości nie koresponduje subiektywne poczucie bezpieczeństwa wyrażane przez mieszkańców.

Zagrożenie dla stanu bezpieczeństwa w Powiecie Żyrardowskim stwarzają również zdarzenia drogowe w postaci wypadków. W roku 2004 na terenie powiatu miało miejsce 68 wypadków drogowych i 851 kolizji drogowych.

Należy zauważyć, iż rzeczywista liczba kolizji drogowych jest znacznie wyższa od tej notowanej oficjalnie.

Poszkodowani w wypadkach drogowych w roku 2004

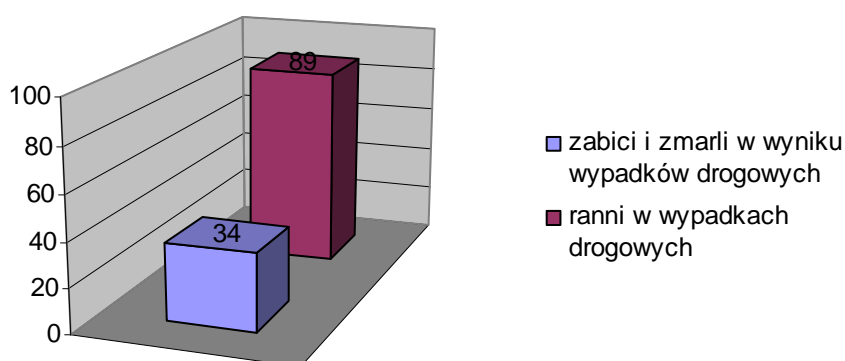

Diagram nr 55

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Do wypadków najczęściej dochodziło w mieście Żyrardów oraz na drogach krajowych nr 8 i 50.

Miejsca wypadków drogowych

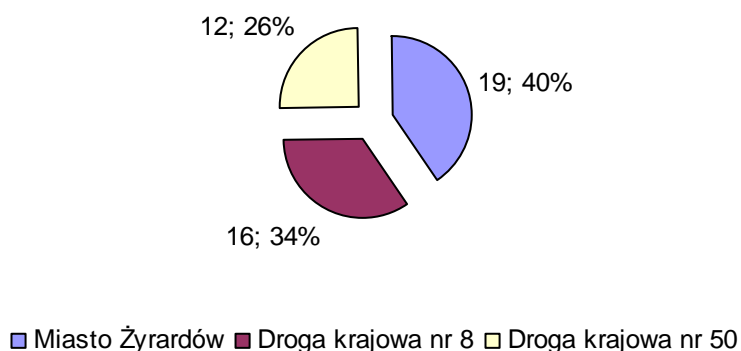

Diagram nr 56

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Głównymi przyczynami powstania zdarzeń drogowych było nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu oraz nadmierna prędkość. Spośród sprawców zdarzeń drogowych ok. 5,5% było w stanie nietrzeźwym. W roku 2004 Policja ujawniła na terenie powiatu ponad 400 kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwym.

2.6.4. STRAŻ POŻARNA

Bezpieczeństwo pożarowe na terenie powiatu zapewnia Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej posiadająca 1 Jednostkę Ratowniczo Gaśniczą oraz 27 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. 6 jednostek OSP funkcjonuje w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, są to jednostki OSP Mszczonów, Wiskitki, Radziejowice, Nowe Kozłowice, Bartniki i Jesionka.

Zestawienie potencjału ratowniczego powiatu oraz udział PSP i OSP w likwidacji zdarzeń.

Nazwa jednostki	Potencjał osobowy	Potencjał sprzętowy / samochody/		Średni % udział w akcjach rocznie realizowanych samodzielnie przez PSP i OSP	Średni % udział w akcjach rocznie realizowanych wspólnie przez PSP i OSP
		liczba	Średni wiek w latach		
PSP	53-etaty /13 na zmianie/	10	10	65 %	20 %
OSP	280 - ratownicy biorący udział w akcjach	40	21	15 %	

Tabela nr 11

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Z zestawień statystycznych wynika, że średnio:

- 85 % wszystkich zdarzeń odnotowywanych w ciągu roku likwidują jednostki PSP / 65 % samodzielnie, 20 % wspólnie z OSP/,
- przy 35 % wszystkich zdarzeń odnotowywanych w ciągu roku uczestniczą jednostki OSP / 15 % samodzielnie, 20 % wspólnie z PSP/.

W ostatnich latach liczba zdarzeń na terenie powiatu ogółem jest porównywalna i oscyluje około 1000 - 1100, wyraźnie zaznacza się tendencja wzrostu ilości miejscowych zagrożeń w ogólnej liczbie zdarzeń, co obrazuje poniższe zestawienie.

Liczba zdarzeń na terenie powiatu w latach 2001-2004 – ogólny wzrost ilości zdarzeń, wzrost średnioroczny.

Lp.	Rodzaj zdarzenia	2001	2002	2003	2004	Porównanie 2004/ 2001		Średnioroczny wzrost	
						liczbowo	%	liczbowo	%
1.	Pożary	445	744	794	610	+ 165	37 %	+ 55	11 %
2.	Miejscowe zagrożenia	192	259	282	410	+ 218	114%	+ 73	28,8 %
3.	Alarmy fałszywe	26	25	14	50	+ 24	92 %	+ 9	25 %
4.	Ogółem	663	1028	1090	1070	+ 407	61%	+ 136	17,4 %

Tabela nr 12

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W powyższej tabeli porównano ilość interwencji wykonanych w latach 2001-2004 i pokazano tendencję wzrostową w poszczególnych rodzajach zdarzeń. Z danych tych wynika, że wzrost ilości pożarów nieznacznie przekracza 10% rocznie. W tym obszarze Komenda prowadzi wiele działań zapobiegawczych – kontrole obiektów z decyzjami nakazującymi usunięcie nieprawidłowości, odbiory techniczne, pogadanki i szkolenia, komunikaty, itp. Wzrost miejscowych zagrożeń przekracza 28% rocznie – to obszar, w którym jest zbyt mało działań zapobiegawczych. Wzrost alarmów fałszywych, świadczy o lepszej wrażliwości społeczeństwa. Są to w większości alarmy w dobrej wierze, a nie złośliwe.

Liczba zdarzeń w latach 2001-2004, w rozbiciu na gminy.

Lp.	Rodzaj zdarzenia	2001	Udział %	2002	Udział %	2003	Udział %	2004	Udział %	Średnioroczny udział %
4.	Ogółem zdarzeń	663		1028		1090		1070		
	Mszczonów	76	11 %	98	10 %	100	10 %	112	10 %	10 %
	Puszcza Mariańska	61	9 %	106	10 %	136	12 %	104	10 %	10 %
	Radziejowice	68	10 %	72	7 %	105	10 %	89	8 %	9 %
	Wiskitki	123	19 %	179	17 %	220	20 %	154	15 %	18 %
	Żyrardów	335	51 %	573	56 %	529	48 %	611	57 %	53 %

Tabela nr 13

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

W powyższej tabeli pokazano, jaki udział procentowy zdarzeń z terenu powiatu przypada na poszczególne gminy. Z zestawień statystycznych za ostatnie lata wynika, iż ponad połowa zdarzeń ma miejsce na terenie miasta Żyrardów, około 20 % na terenie gminy Wiskitki i po około 10 % na terenie pozostałych trzech gmin: Mszczonów, Puszcza Mariańska i Radziejowice.

W związku z powyższym oraz z uwagi na postęp cywilizacyjny i rozwój technologii, w celu zapewnienia skuteczności działań ratowniczo-gaśniczych należy dostosowywać sprzęt i urządzenia będące na wyposażeniu Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej KP PSP, a także doskonalić system koordynacji działań w zakresie łączności, wspomaganie systemu decyzyjnego i dowodzenia, informacji technicznej i szkoleń specjalistycznych dla ratowników.

2.6.5. SŁUŻBA ZDROWIA

Statystyka medyczna w warunkach funkcjonowania zreformowanego systemu ochrony zdrowia w skali globalnej nie istnieje. Posiadane dane gromadzone są pod zadania i w zakresie potrzebnym płatnikowi usług medycznych (Kasy Chorych, Narodowy Fundusz Zdrowia). Brak opracowań zdrowotnych dla powiatów z ZUS i KRUS. Sytuacja taka powoduje zaniżenie rzeczywistej skali zjawisk oraz konieczność ekstrapolacji. Pewne zjawiska jak np. zachorowalność na wybrane choroby umykają statystyce. Dlatego przedstawione materiały jedynie mogą pokazać skalę problemu nie dając podstaw do wyciągania wniosków statystycznych.

W Powiecie Żyrardowskim działa samodzielny publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej prowadzący Szpital (340 łóżek), czternaście Poradni Specjalistycznych i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (60 łóżek opieki długoterminowej). Na terenie powiatu działają:

- 29 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (tabela) z których 7 prowadzi łącznie 9 przychodni POZ
- trudna do oceny z przyczyn wymienionych na wstępie ilość gabinetów prywatnych o profilu podstawowym, stomatologicznym i specjalistycznym
- 23 apteki i punkty apteczne.

Działające na terenie Powiatu zakłady opieki zdrowotnej

wg Rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej

Lp.	Zakład Opieki Zdrowotnej	Lekarze w tym rodzinni	Lekarze dentyści	Pielęgniarki i położne	Uwagi
1	ZOZ Centrum Optyczno - Okulistyczne "SZELIGA"	8		1	
2	Zespół Opieki Zdrowotnej w Żyrardowie	81		252	SZPITAL
3	NZOZ Pogotowie Ratunkowe "ANMED" Sp. z o.o.	17		6	
4	NZOZ "Medent" Iwona Antoniak		3	1	stomatologia
5	NZOZ SZKOL-MED			9	
6	NZOZ "ESKULAP"	8		2	POZ
7	NZOZ Przychodnia Specjalistyczna J.Dygas	3		2	
8	NZOZ "Podstawowa Opieka Medyczna"	6			POZ
9	Analizy Lekarskie Hardt	1		4	
10	"NEUROMEDYKA"	11	2	6	POZ

11	NZOZ Pielęgniarstwa Środowiskowo-Ambulatoryjnego (Jesionka)			2	
12	NZOZ Pielęgniarstwa Środowiskowo-Ambulatoryjnego (Mszczonów)			8	
13	NZOZ PŚ-R "PROMYK"			17	
14	Poradnia Stomatologiczna w Mszczonowie		2		stomatologia
15	NZOZ lek. med. Anna Barwińska-Credo	4			POZ
16	NZOZ Przychodnia Rehabilitacyjna przy "NOVUM" w Żyrardowie	2	1	1	
17	NZOZ "MEDYCYNĄ RODZINNA"	12		10	3 filie POZ na terenie Powiatu Żyrardowskiego
18	NZOZ Z-d Piel-Op. Fundacji SFSW w Warszawie O/ w Wycześniaku 22			15	
19	Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Okulistyczne	5		1	
20	NZOZ "Przychodnia Medycyny Rodzinnej"	5			POZ
21	Pogotowie Ratunkowe RIEMER	33*		10**	POGOTOWIE
22	NZOZ "SPEC MEDICA"	20	1	3	
23	Specjalistyczna Przychodnia Lekarska przy POMONA COMPANY LTD. Sp.z o.o.	3		2	
24	Praktyka Lekarza Rodzinnego Józef Jackowski	4		4	POZ
25	NZOZ "GLAUKOS"	2		1	
26	NZOZ "Radiologica"	4		2	
RAZEM		115+81 ZOZ	9	97+252 ZOZ	
27	Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Warszawie	*		**	
28	PSSE ***	1		3	
29	Ambulatorium - Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jednostki Wojskowej Nr 3090***	***		***	

*, ** - wartości łączne brak danych nt. Powiatu Żyrardowskiego

*** nie świadczą usług leczniczych dla ludności Powiatu Żyrardowskiego

Tabela nr 14

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Terytorialne rozmieszczenie NZOZ-ów i sieć połączeń komunikacyjnych zapewniają dobry poziom dostępności do podstawowych świadczeń medycznych.

Nocna Pomoc Lekarska świadczona jest:

- w przystosowanej przychodni szpitala w Żyrardowie
- oraz dla części mieszkańców gminy Puszcza Mariańska w ambulatorium szpitala w Skierniewicach

Opieka stomatologiczna na terenie Powiatu gwarantuje finansowane przez NFZ leczenie podstawowe i protetyczne oraz ortodontyczne, natomiast nie świadczy pomocy w ramach dyżuru stomatologicznego. Dyżur stomatologiczny dostępny jest w Warszawie.

Świadczenia w zakresie ratownictwa medycznego są kontraktowane przez NFZ i w ostatnich trzech latach są wykonywane przez firmę „Pogotowie Ratunkowe RIEMER”, która na terenie Powiatu posiada w Żyrardowie i Mszczonowie lokalizację wspólną ze Strażą Pożarną, tworząc namiastkę systemu ratowniczego. Wezwania do stanów nagłych i wypadków realizowane są z baz zlokalizowanych na terenie Żyrardowa, Mszczonowa i Grodziska Mazowieckiego.

Szpital w Żyrardowie jest najbliższym szpitalem dla ofiar wypadków na drogach przebiegających przez teren Powiatu. Są to: odcinek trasy TIR nr 50 oraz „trasy katowickiej” a w przyszłości również zjazd z autostrady A2. Na terenie Powiatu krzyżują się drogi krajowe i wojewódzkie o dużym natężeniu ruchu z drogami lokalnymi, co powoduje dużą ilość kolizji drogowych. Szpital w Żyrardowie jako jednostka wielospecjalistyczna jest w stanie zabezpieczyć pomoc medyczną ofiarom wypadków.

W roku 2003 przeprowadzono poparty licznymi analizami i konsultacjami proces dostosowania potencjału szpitala do potrzeb zdrowotnych ludności Powiatu Żyrardowskiego.

PRZYPADKI CHOROBY POWODUJĄCE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA NA OBSZARZE POWIATU		
L.p.	Rozpoznanie	Ilość przypadków
1.	CHOROBY ZAKAŻNE I PASOŻYTNICZE A00-B99	281
2.	NOWOTWORY C00-D48	553
3.	CHOROBY KRWI D50-D89	34
4.	CHOROBY WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO E00-E89	131
5.	ZABURZENIA PSYCHICZNE I ZACHOWANIA F00-F99	87
6.	CHOROBY UKŁADU NERWOWEGO G00-G99	279
7.	CHOROBY OKA I PRZYDATKÓW OKA H00-H59	5

8.	CHOROBY UCHA I WYROSTKA SUTKOWATEGO H60-H95	164
9.	CHOROBU UKŁADU KRAŻENIA I00-I99	2261
10.	CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO J00-J99	945
11.	CHOROBY UKŁADU TRAWIENNEGO K00-K92	752
12.	CHOROBY SKÓRY I TKANKI PODSKÓRNEJ L00-L99	107
13.	CHOR. UKŁ. KOSTNO - STAWOW. I MIĘŚNIOWEGO M00-M99	508
14.	CHOROBY UKŁADU MOCZOWO-PŁCIOWEGO N00-N99	635
15.	CIAŻA, PORÓD I POŁÓG O00-O99	760
16.	STANY OKOŁOPORODOWE P00-P96	4
17.	WADY ROZWOJOWE WRODZONE Q00-Q99	339
18.	OBJ.NIED.OKRE. R00-R99	663
19.	URAZY I ZATRUCIA S00-T98	23
20.	ZEWNĘTRZNE PRZYCZYNY ZACHOROW. I ZGONU V01-Y98	40
21.	INNE	56
OGÓŁEM		8627

Tabela nr 15

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

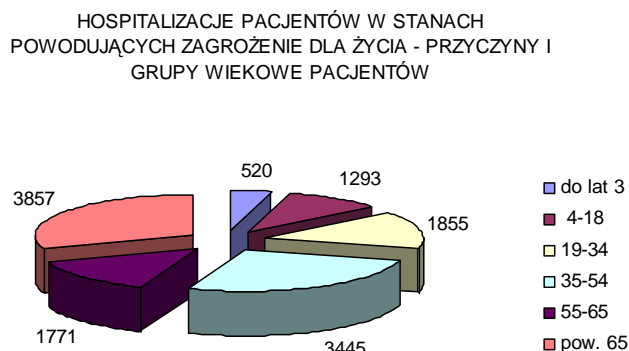

Diagram nr 57

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

ZOZ Żyrardów 2004

Liczba łóżek szpitalnych w oddziałach 340
Zakład Opiekuńczo Leczniczy - liczba łóżek 60

Lp	Oddział	Liczba łóżek
1	Chorób wewnętrznych z Pododdziałem Intensywnej Opieki Kardiologicznej	95
2	Chirurgii Ogólnej z Pododdziałami: Chirurgii Dziecięcej; Otolaryngologii i Centralny Blok	65

	Operacyjny	
3	Neurologii	40
4	Urologii	20
5	Dziecięcy	15
6	Ginekologiczno-Położniczy z Pododdziałem Neonatologii	35
7	Reumatologii	45
8	Intensywnej Terapii	4
9	Medycyny Paliatywnej	16
	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy	60

Tabela nr 16

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Trwa proces prywatyzacji Oddziału Urologii. Prawdopodobnie w roku 2005 oddział ten będzie funkcjonował na terenie szpitala jako NZOZ z łózkami opieki stacjonarnej oraz Poradnią Specjalistyczną.

Lecznictwo ambulatoryjne obsługiwane przez ZOZ

Lp.	Poradnia	Lp.	Poradnia
1	Otolaryngologiczna	8	Geriatryczna
2	Reumatologiczna	9	Chirurgii Ogólnej
3	Kardiologiczna	10	Chirurgii Dzieci
4	Ginekologiczno-Położnicza	11	Medycyny Pracy
5	Dermatologiczna	12	Gruźlicy i Chorób Płuc
6	Urologiczna	13	Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu
7	Neurologiczna	14	Zdrowia Psychicznego

Tabela nr 17

Źródło: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Na terenie ZOZ działa jeszcze Poradnia Okulistyczna dla Dzieci i Poradnia Jaskrowa.

Liczba etatów osób zatrudnionych w ZOZ Żyrardów 584,5 etatu

Około 20% pacjentów szpitala pochodzi z rejonu powiatu grodziskiego. Kilkanaście procent to pacjenci z innych powiatów nie przyległych do powiatu żyrardowskiego, którzy zachorowali na naszym terenie. Pacjenci z powiatów sochaczewskiego i warszawskiego zachodniego w zakresie podstawowych oddziałów uzyskują opiekę w swoim terenie, w żyrardowskim szpitalu uzyskują leczenie specjalistyczne.

Specjalistyczne leczenie ambulatoryjne chorzy głównie otrzymują w swoim miejscu zamieszkania a tylko niewielka ich ilość systematycznie leczy się na terenie Żyrardowa.

Ilość chorych leczonych w pierwszym półroczu 2003 roku w szpitalu w Żyrardowie.

liczby w owalach wskazują ilość chorych z danego powiatu leczonych w Żyrardowie

Liczba przy nazwie powiatu wskazuje ilość łóżek szpitalnych przypadającą na 10 tys. mieszkańców. (**norma** 40 łóżek /10 tys. a po 2005 r. 35 ł./10 tys. - bez specjalistyki)

Niewielki nadmiar łóżek w żyrardowskim szpitalu jest wynikiem posiadania przez szpital oddziałów specjalistycznych jak również buforuje niedobór łóżek w powiatach sąsiednich. Koszty tego stanu generowały nadmierne straty szpitala. Kierując się wyłącznie zapotrzebowaniem na świadczenia szpitalne ludności powiatu żyrardowskiego w roku 2003 dokonano restrukturyzacji szpitala zmniejszając ilość łóżek. W efekcie ZOZ w Żyrardowie w roku 2004 osiągnął wskaźnik 27 łóżek na 10 tys. mieszkańców w specjalnościach podstawowych i łączny wskaźnik (wraz ze specjalistyką) 45 łóżek na 10 tys. mieszkańców.

Uruchamiany stopniowo Szpital Zachodni w Grodzisku zapewni docelowo 40 łóżek na 10 tys. mieszkańców powiatu grodziskiego spełniając tym normę dla własnego powiatu.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat nie nastąpiła istotna zmiana profilu chorób leczonych w żyrardowskim szpitalu, co może świadczyć o ustalonej pozycji w rejonie oraz obecności stabilnego rynku na usługi medyczne.

Profil pacjentów leczonych w Szpitalu w Żyrardowie Podział wg oddziałów i powiatów

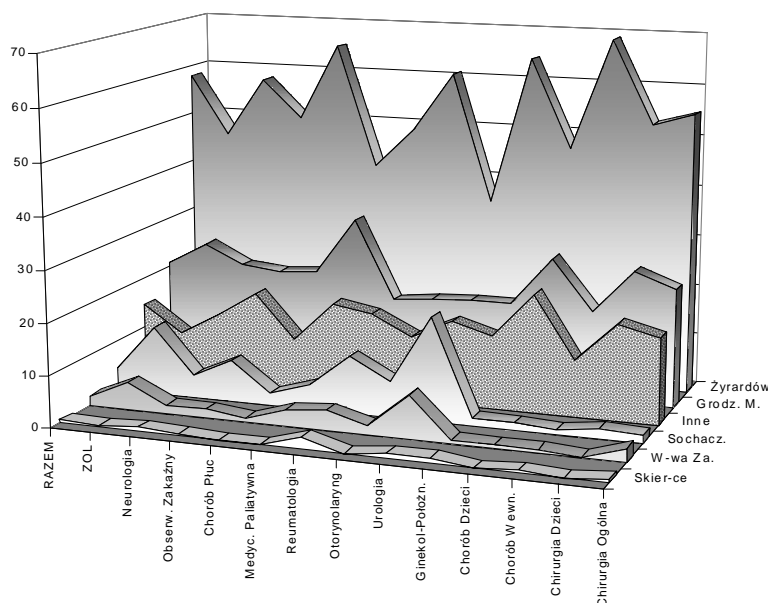

Diagram nr 59

Źródło diagramu: informacje starostwa i jednostek organizacyjnych, gmin, oficjalne informacje statystyczne.

Odrębnym ale niezmiernie ważnym elementem strategicznej działalności samorządów jest zapewnienie prozdrowotnych warunków życia mieszkańcom swojego terenu.

Odpowiednie warunki, nawyki zdrowotne oraz profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia w większym stopniu niż sprawna opieka medyczna wpływają na łączną długość oraz na jakość życia. Zadania te są szczegółowo opisane w Narodowym Programie Zdrowia i realizacja tego programu powinna być realnym miernikiem działań prozdrowotnych Powiatu.

Zadania NPZ opisane są w sposób systematyczny oraz dostosowany do zadań poszczególnych jednostek samorządu. Sprawozdanie z realizacji Narodowego Programu Zdrowia w sposób systematyczny porządkuje cele i wykonane zadania, oraz pozwala na obiektywne porównanie swojej pracy w stosunku do innych samorządów.

Wdrożenie sposobu działania samorządu powiatu zgodnego z NPZ wymagać będzie jedynie odpowiednio przygotowanego przeszkolenia i nabyciu nawyków postrzegania zadań własnych jako służących zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców.

3. ANALIZA SWOT

3.1. UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT (strenghts, weaknesses, opportunities, threats) – słabych, mocnych stron, szans i zagrożeń dla powiatu.

Zestawienie tych czynników uwzględnia następującą systematykę:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które gdy odpowiednio je wykorzystamy staną się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju powiatu, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój powiatu lub powodzenie planowanych inwestycji.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych powiatu, które w pozytywny sposób wyróżniają go pośród innych. Mocne strony mogą być wynikiem wielkości powiatu, polegać na dużym potencjale gospodarczym, społecznym, rozwiniętej infrastrukturze itp.
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego powiatu, jak i jego części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania powiatu, bądź jego poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celu, któremu służy analiza SWOT czyli pomoże:

- unikać zagrożeń,
- wykorzystywać szanse,
- wzmacniać słabe strony,
- opierać się na mocnych stronach

W analizie przyjęto podział tematyczny zbieżny w dużej mierze z tym zastosowanym w poprzednich rozdziałach strategii. Z tego względu wskazanie dodatnich i ujemnych czynników ujęto w formie tabelarycznych zestawień w poszczególnych grupach tematycznych.

3.2. TABELE ANALIZY SWOT

Tabela 1. Uwarunkowania ogólne.

Mocne strony Bliskość Warszawy, Znakomite połączenia komunikacyjne, Rozwinięta infrastruktura drogowa i kolejowa, Wysokie walory turystyczno-przyrodnicze.
Słabe strony Dominacja aglomeracji Warszawskiej, Słaby stan techniczny dróg powiatowych, Dysproporcja w lokowaniu dużych inwestycji między poszczególnymi gminami.
Szanse Wykorzystanie funduszy strukturalnych, Wykorzystanie atutu bliskości stolicy, Budowa autostrady i obwodnicy Żyrardowa, Migracja mieszkańców Warszawy do miejscowości zlokalizowanych w pobliżu stolicy, Koordynacja działań gmin, Wykorzystanie walorów przyrodniczych.
Zagrożenia Nierównomierny rozwój gmin, Duży obszar chroniony ze względu na środowisko naturalne, Bliskość stolicy, Niezadowalający poziom współpracy ugrupowań politycznych, Niedostateczna współpraca gmin.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza.

Mocne strony Wpływ aglomeracji warszawskiej na rozwój przedsiębiorczości, Duże przedsiębiorstwa produkcyjne i logistyczno-transportowe, Istnienie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.
Słabe strony Słaba kondycja ekonomiczna małych i średnich przedsiębiorstw, Oficjalne i ukryte bezrobocie, Zbyt słabo rozwinięta sfera usług turystycznych.
Szanse Fundusze strukturalne dla przedsiębiorców, Tworzenie infrastruktury około autostradowej, Lokalizacja lotniska, Powstawanie i koordynacja instytucji wspierających rozwój lokalny.
Zagrożenia Potencjalna konkurencyjność inwestycyjna sąsiednich powiatów, Niewłaściwa polityka państwa wobec samorządów, Częste zmiany w prawie gospodarczym, Zmniejszenie czynników miastotwórczych Żyrardowa.

Tabela 3. Ludność

Mocne strony Liderzy społeczności lokalnych w Gminach Powiatu i Powiecie, Wzrost zainteresowania wykształceniem i kwalifikacjami zawodowymi młodych ludzi.
Słabe strony Niewielka aktywność społeczna, Duży odsetek mieszkańców utrzymujących się z pomocy społecznej, Tendencja do zamykania się społeczności lokalnych w obrębie gmin, Trudna sytuacja ekonomiczna dużej części społeczności.
Szanse Niewykorzystany duży potencjał ludzki, Przewaga ludzi młodych, wchodzących w wiek produkcyjny.
Zagrożenia Nadchodzący niż demograficzny, Możliwość odpływu wykształconej młodzieży, Niska ocena bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Mały procent klasy średniej wśród ludności.

Tabela 4. Rynek pracy.

Mocne strony Zwiększająca się liczba przedsiębiorstw, Aktywność Powiatowego Urzędu Pracy, Znajomość rynku pracy, Możliwość kształcenia w powiecie i Warszawie w zakresie wymaganym przez rynek pracy.
Słabe strony Duże bezrobocie, Duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, Niska dynamika wzrostu liczby miejsc pracy, Duży odsetek bezrobotnych o najniższych kwalifikacjach
Szanse Wzrost zainteresowań edukacyjnych, Potencjalne polepszenie wskaźników makroekonomicznych, Realizacja programów aktywizacji zawodowej, finansowanych z Funduszu Pracy oraz współfinansowanych z europejskich funduszy strukturalnych.
Zagrożenia Duża liczba osób biernych zawodowo, Spadek aktywności zawodowej bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Duże bezrobocie wśród młodzieży kończącej naukę (w tym, osób z wyższym wykształceniem), Brak bezpośredniej zależności pomiędzy działaniami aktywizującymi a efektywnością tych działań, Zastępowanie umów o pracę umowami cywilnymi.

Tabela 5. Infrastruktura techniczna i środowisko.

Mocne strony Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, Atrakcyjne tereny dla budownictwa mieszkalnego - jednorodzinnego, Dysponowanie atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi, Nowoczesne oczyszczalnie ścieków i nowoczesna gospodarka odpadami, Intensywne pozyskiwanie funduszy strukturalnych, Znaczący procentowy udział terenów o walorach przyrodniczych.
Słabe strony Niewystarczająca liczba lokalnych inwestorów, Duży obszar chroniony ze względów przyrodniczych, Brak współpracy gmin w zakresie rozbudowy infrastruktury i ochrony środowiska.
Szanse Budowa autostrady i infrastruktury pomocniczej, Dynamiczny rozwój miast w Powiecie, Koordynacja działań gmin na poziomie Powiatu, Edukacja ekologiczna, Potencjalna lokalizacja lotniska w Mszczonowie, Fundusze strukturalne jako źródła finansowania inwestycji drogowych i z zakresu ochrony środowiska. Budowa Term Mazowieckich w Mszczonowie
Zagrożenia Niedostatek środków własnych na rozpoczęcie inwestycji, Zróżnicowanie interesów gmin Powiatu.

Tabela 6. Oświata, kultura, turystyka.

<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć szkół na każdym etapie edukacyjnym.</p> <p>Placówka szkolnictwa specjalnego oraz poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.</p> <p>Atrakcyjne tereny turystyczne, obiekty zabytkowe.</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć bibliotek.</p> <p>Bliskość warszawskich instytucji kultury i placówek edukacyjnych.</p>
<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <p>Brak mechanizmów umożliwiających uczniom i szkołom orientację w potrzebach rynku pracy.</p> <p>Brak biblioteki powiatowej,</p> <p>Niedostateczna promocja walorów turystycznych Powiatu.</p> <p>Zły stan techniczny obiektów zabytkowych.</p> <p>Niewielka liczba gospodarstw agroturystycznych, ścieżek rowerowych.</p>
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <p>Dostosowanie sieci szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy i oczekiwań społecznych.</p> <p>Bliskość Warszawy jako ośrodka akademickiego.</p> <p>Wprowadzenie systemu doradztwa metodycznego.</p> <p>Poprawa wyposażenia szkół Powiatu,</p> <p>Rozwijające się programy stypendialne,</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych.</p> <p>Utworzenie biblioteki powiatowej.</p> <p>Uruchomienie punktu informacji turystycznej.</p> <p>Wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych.</p> <p>Współpraca ze stowarzyszeniami kultury, sportu i turystyki.</p>

Zagrożenia

Bogata oferta edukacyjna warszawskich szkół ponadgimnazjalnych powodująca odpływ uczniów.

Niska subwencja oświatowa.

Niewystarczające dotacje dla instytucji kultury.

Brak środków finansowych na inwestycje i remonty obiektów zabytkowych i placówek oświatowych.

Tabela 7. Bezpieczeństwo i opieka społeczna.

Mocne strony Stosunkowo niski wskaźnik przestępstw (poza Żyrardowem), Duża wykrywalność przestępstw oraz mobilność służb ratowniczych, Współpraca straży pożarnej i policji ze społecznościami lokalnymi Duża aktywność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Miejsko Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.
Słabe strony Niedostateczne wyposażenie sprzętowe jednostek policji, straży pożarnej oraz struktur zarządzania kryzysowego, Małe środki finansowe na realizację zadań w/w służbach,
Szanse Pozyskiwanie środków unijnych na wzmocnienie bezpieczeństwa, Rozwój zaplecza technicznego służb publicznych, Wzmocnienie współpracy społeczności lokalnej z Policją i innymi podmiotami działającymi w sferze szeroko pojętego bezpieczeństwa.
Zagrożenia Wzrost przestępczości, w tym zwłaszcza młodocianych, Poszerzanie się obszarów występowania patologii społecznych, Dalsze ubożenie społeczeństwa połączone z rozwarstwieniem majątkowym, Niestabilna polityka państwa w zakresie opieki społecznej

Tabela 8. Ochrona zdrowia.

Mocne strony Duża liczba placówek opieki zdrowotnej, Zapewnienie dostępności szerokiego wachlarza usług zdrowotnych
Słabe strony Szpital - zdekapitalizowana struktura architektoniczna i sprzętowa Starzenie się populacji oraz niski poziom życia mieszkańców, Niedobory finansowe w opiece zdrowotnej oraz wysokie zadłużenie szpitala.
Szanse Zmiany ustawodawstwa w zakresie opieki zdrowotnej, Racjonalizacja wydatków na służbę zdrowia Realizacja Narodowego Programu Zdrowia
Zagrożenia Marginalizacja placówek opieki zdrowotnej, Kontrakty na świadczenia medyczne ZOZ--ów poniżej kosztów wykonania. Niedostateczna infrastruktura instytucji i stowarzyszeń promujących zdrowie.

3.3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Analiza SWOT wykonana w oparciu o Profil Społeczno-Gospodarczy Powiatu Żyrardowskiego sytuje najpoważniejsze zagrożenia, a zarazem najsłabsze elementy w sferze dotyczącej ludności powiatu. Przede wszystkim wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób trwale bezrobotnych, w połączeniu ze znaczną liczbą osób objętych pomocą społeczną świadczy o pasywności znacznej części mieszkańców.

Korzystne położenie Powiatu i relatywnie rozwinięta infrastruktura komunikacyjna wraz z projektowaną autostradą przebiegającą przez Powiat Żyrardowski dają realne nadzieje na możliwość ulokowania w powiecie nowych przedsiębiorstw. Charakterystyka oferty inwestycyjnej i warunki obiektywne pozwalają przypuszczać iż mogą to być przede wszystkim duże przedsiębiorstwa generujące znaczną liczbę miejsc pracy.

Duże walory przyrodnicze Powiatu Żyrardowskiego nie przekładają się w chwili obecnej na turystyczne przedsięwzięcia realizowane przez mieszkańców, czy przedsiębiorców powiatu. Należy także pamiętać, iż objęcie ochroną znacznych obszarów powiatu może powodować niekorzystne ograniczenia w rozwoju gospodarczym

Stan edukacji i możliwości zaspakajania potrzeb kulturalno-rozrywkowych mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego ocenić należy pozytywnie, choć infrastruktura w zakresie obiektów kulturalnych jest bardzo skromna.

Zwrócić także należy uwagę, iż czynnikiem sprzyjającym rozwojowi tak społeczności lokalnej jak i samego powiatu może być dynamicznie wzrastające osadnictwo mieszkaniowe w granicach powiatu.

---

4. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO

Plan Rozwoju Lokalnego to planistyczna część Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego. Składa się na nią opracowanie misji i wizji Powiatu Żyrardowskiego, a także zaprezentowanie celów strategicznych, operacyjnych i zadań oraz wskaźników monitoringu, sposobów realizacji i ewaluacji Planu Rozwoju Lokalnego.

4.1. MISJA I WIZJA POWIATU

Powiat Żyrardowski jest przede wszystkim formą zorganizowania społeczności lokalnej. Najważniejszym dobrem i wartością, którą dysponuje są jego mieszkańcy. To ludzie tworzą powiat i to oni decydują o tym jak powiat wygląda, jak będzie się rozwijał w ciągu najbliższych lat.

Powiat jest także istotnym elementem w strukturze samorządu terytorialnego administracji państwowej. Z tego względu nie można pominąć zadań, które ustawowo spoczywają na jego organach.

Planowanie strategiczne to nie tylko określenie celów i zadań. Równie istotne wydaje się wskazanie swoistej filozofii podejmowanych działań. Pamiętając, iż powiat to przede wszystkim społeczność lokalna konieczne wydaje się sformułowanie misji Powiatu Żyrardowskiego. Misji rozumianej jako zapis stanu świadomości społeczności lokalnej, wyrażenie podstawowych wartości, jakim hołdują mieszkańcy powiatu. Innymi słowy misja powiatu to krótkie podsumowanie tego co najważniejsze dla Powiatu Żyrardowskiego.

Misją jaką urzeczywistniać mają władze Powiatu Żyrardowskiego jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni życiowej przy zachowaniu wysokich walorów środowiska naturalnego powiatu i rozwój więzi społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków dla samorealizacji mieszkańców i sprzyjanie działaniom ukierunkowanym na poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców z równoczesnym uwzględnieniem potrzeb osób o mniejszych możliwościach życiowych.

Słowami kluczowymi w sformułowanej wyżej określonej misji są „więzi społeczności lokalnej”, „samorealizacja mieszkańców” oraz „poprawa ekonomicznej sytuacji mieszkańców” oraz „bezpieczna przestrzeń życiowa” i „wysokie walory środowiska naturalnego”.

Diagnoza stanu obecnego w Powiecie Żyrardowskim prowadzi do wniosku, iż jednym z głównych wyzwań jakim sprostać musi Powiat Żyrardowski jest skoordynowanie działań podejmowanych w gminach. Należy jednakże pamiętać że samoświadomość społeczności lokalnej wynika także z poczucia jedności, którą budować można choćby poprzez wykorzystanie aktywności liderów społeczności lokalnej. Misja uwzględnia wielką wartość jaką jest jednostka i możliwość realizacji jej własnych aspiracji. Najpoważniejszym zdiagnozowanym problemem jest wysokie bezrobocie oraz duża ilość osób korzystających z opieki społecznej i te dwa zagadnienia uwzględnia misja. Nie można także pominąć wagi otoczenia dla warunków życia mieszkańców, w tym zakresie sformułowana misja opiera się na dwóch fundamentalnych kwestiach: bezpieczeństwa i czystego środowiska naturalnego.

Wizja Powiatu Żyrardowskiego obejmuje projektowany stan społeczności lokalnej, gospodarki, kultury, edukacji i innych obszarów aktywności społecznej w stosunkowo długiej perspektywie czasowej.

W przewidywanej w Strategii perspektywie czasowej Powiat Żyrardowski ma stać się bezpieczną przestrzenią życiową, w której zachowane zostały dotychczasowe walory przyrodnicze, a nowoczesna infrastruktura i poziom wykształcenia, możliwości i aktywności zawodowych mieszkańców zadecydują o dynamicznym rozwoju Powiatu.

4.2. CELE I ZADANIA – CZĘŚĆ OGÓLNA

W Planie Rozwoju Lokalnego wyodrębniono trzy cele strategiczne. Cele te obejmują szerokie spektrum aktywności bądź Starostwa Powiatowego, bądź jednostek organizacyjnych podległych Starostwu i mogą być określane także mianem celów długoterminowych, czy długookresowych. Należy podkreślić, iż autorzy Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego nie zdecydowali się na wartościowanie i porządkowanie celów strategicznych, operacyjnych i zadań według kryterium doniosłości czy też ważności. Zabieg taki byłby niecelowy zważywszy na różnorodność potrzeb, które mają być zaspokojone poprzez realizację działań wskazanych w Planie Rozwoju Lokalnego.

W ramach trzech, ogólnych celów strategicznych wyodrębniono kilkanaście celów operacyjnych grupujących konkretne zadania. Cele operacyjne podlegać będą zmianom poprzez dodanie nowych zadań w ramach istniejących celów, jak również formułowaniu w razie potrzeby nowych celów operacyjnych.

Katalog zadań zawarty w części planistycznej Strategii Rozwoju Powiatu jest katalogiem otwartym. Oznacza to, że z założenia nie stanowi zamkniętego zestawienia zadań. Pożądane jest by przy okazji corocznej ewaluacji wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu, a właściwie jego projekcyjnej części określonej mianem Planu Rozwoju Lokalnego dokonywać aktualizacji i rozbudowy części zadaniowej.

Należy także zwrócić uwagę, iż niektóre z zadań pozbawione są określenia szacunkowego kosztu, źródeł finansowania, wskaźników monitoringu, czy też podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenie zadań. Wynika to z faktu, że niektóre przedsięwzięcia są dopiero zarysowane jako niedookreślone jeszcze ostatecznie koncepcje, w niektórych przypadkach brak możliwości wskazania racjonalnych wskaźników monitoringu czy też racjonalnego ustalenia szacunkowych kosztów realizacji przedsięwzięcia.

Przed prezentacją części planistycznej należy jeszcze raz podkreślić, iż nie zastosowano klucza ważności czy też pilności zadań. Uporządkowano je natomiast w ramach celów operacyjnych i strategicznych, by zachować konieczną przejrzystość opracowania.

4.3. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Jednym z podstawowych wymogów jakie spełniać musi prawidłowo skonstruowana Strategia Rozwoju i będący jej częścią czy też występujący samoistnie Plan Rozwoju Lokalnego jest wykazanie zgodności części projekcyjnej ze strategiami wyższego rzędu.

Plan Rozwoju Lokalnego będący częścią Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego przewiduje trzy cele strategiczne. Są nimi:

- I. Poprawa jakości życia mieszkańców,
- II. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców,
- III. Rozwój gospodarczy.

Powyższe cele strategiczne lokują się w na kilku osiach rozwoju przewidzianych w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006. Cele strategiczne przewidziane w Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego plasują się przede wszystkim na drugiej, trzeciej oraz szóstej osi rozwoju. Są to odpowiednio: *Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia, Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej oraz Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów*. Zwrócić należy uwagę, że większość celów operacyjnych w I celu strategicznym zawartym w części planistycznej Strategii odpowiada głównym priorytetom drugiej osi NPR obejmującym *aktywną politykę rynku pracy oraz integrację zawodową i społeczną, a także rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy*.

W zakresie programów operacyjnych, do których odwołuje się Narodowy Plan Rozwoju podkreślić należy kompatybilność wielu zadań niniejszego PRL z głównym z takich programów czyli wielofunduszowym Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – opierającego się na unijnych funduszach strukturalnych.

Plan Rozwoju Lokalnego zawarty w Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego składa się z celów odpowiadających priorytetom polityki rozwoju regionalnego sformułowanych w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001-2006. Obejmują one:

1. rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
2. wzmocnienie regionalnej bazy ekonomicznej i zasobów ludzkich,

3. rozwój lokalnym.

Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego odpowiada i zgodna jest ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego opracowaną na lata 2001-2006. W pierwszej kolejności przywołać należy cele długookresowe, na których opiera się Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Te bowiem są najmniej podatne na modyfikacje i z dużą dozą prawdopodobieństwa można przypuszczać iż w większej części przeniesione zostaną do nowego planistycznego opracowania przygotowywanego dla województwa mazowieckiego. Cele i zadania określone w projekcyjnej części Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego odpowiadają przede wszystkim celowi długookresowemu 1.2. *Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie*. Wynika to ze specyficznych potrzeb i punktów interwencji obejmujących przede wszystkim trudną sytuację na rynku pracy i poprawy warunków życiowych mieszkańców. Kolejnym zbieżnym celem strategii wojewódzkiej jest cel 1.3. *Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza*, przy czym w tym przypadku zbieżność została osiągnięta poprzez inkorporowanie do Planu Rozwoju Lokalnego wszystkich celów i zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska oraz Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żyrardowskiego. Szereg zadań przewidzianych w Planie Rozwoju Lokalnego, dotyczących poprawy jakości życia mieszkańców oraz bezpieczeństwa życia mieszkańców wpisuje się w wojewódzki cel 1.4. *Wydłużenie trwania życia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz poprzez zmniejszenie rozpowszechniania chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i uzależnień*.

Zgodność Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego ze strategią wojewódzką sięga także zbieżności z wieloma przewidzianymi tam celami średnio i krótkookresowymi. Tytułem przykładu przywołać w tym miejscu należy wojewódzki cel operacyjny 2.1 b) *modernizacji i rozbudowy sieci dróg w województwie* czy też 2.1.c) *modernizacji i rozbudowy regionalnego systemu transportu publicznego*, którym odpowiadają wszystkie zadania dotyczące środków komunikacji czy inwestycji drogowych zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego.

4.4. CELE I ZADANIA – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. Cel strategiczny – POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Cel operacyjny – ZAPEWNIENIE POMOCY OSOBOM BEZROBOTNYM I POSZUKUJĄCYM PRACY W UZYSKANIU ZATRUDNIENIA ORAZ PRACODAWCOM W ZNAJDOWANIU ODPOWIEDNICH PRACOWNIKÓW.

a) Zadanie: ***Pozyskiwanie ofert pracy oraz udostępnianie tych ofert wszystkim zainteresowanym***

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy
- Szacunkowy koszt: 200.000 zł/rok
- Źródło finansowania: środki budżetowe
- Wskaźnik monitoringu: iloraz pozyskanych ofert pracy względem 1000 ofert pracy założonych jako minimalna liczba do pozyskania w ciągu roku.

b) Zadanie: ***Dobór właściwych kandydatów do pracy pod specyficzne potrzeby pracodawców***

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy
  - Szacunkowy koszt: 50.000 zł/rok
  - Źródło finansowania: środki budżetowe
  - Wskaźnik monitoringu: udział podjęć pracy wśród ofert pozyskanych w ciągu roku.
-

2. Cel operacyjny: AKTYWIZACJA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH

a) Zadanie: ***Prowadzenie usług poradnictwa i doradztwa zawodowego***

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy
- Szacunkowy koszt: 100.000 zł/rok
- Źródło finansowania: środki budżetowe
- Wskaźnik monitoringu: dynamika ilości usług doradczych.

b) Zadanie: ***Pozyskiwanie środków finansowych oraz organizacja działań aktywizujących bezrobotnych***

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy
- Szacunkowy koszt: 3.000.000 zł/rok
- Źródło finansowania: środki budżetowe, Fundusz Pracy, europejskie fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: efektywność zatrudnieniowa programów

c) Zadanie: ***Dostosowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy do potrzeb rynku pracy***

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: Powiatowy Urząd Pracy
  - Szacunkowy koszt: 500.000 zł/rok
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, Fundusz Pracy, europejskie fundusze strukturalne, PFRON
  - Wskaźnik monitoringu: udział podjęć pracy wśród osób kończących szkolenia
-

3. Cel operacyjny: PODNIESIENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

a) Zadanie: *Realizacja programów stypendialnych*

- Termin realizacji: 2005-2014
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Szacunkowy koszt: 540.000 zł w pierwszym roku
- Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny, budżet państwa
- Wskaźniki monitoringu: liczba udzielonych stypendiów, liczba osób, które uzyskały średnie wykształcenie, liczba osób, które kontynuują naukę w szkołach wyższych

b) Zadanie: *Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy i zapotrzebowania społecznego*

- Termin realizacji: 2005-2014
- Podmiot odpowiedzialny: Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Żyrardowie, dyrektorzy szkół, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żyrardowie.
- Źródło finansowania: budżet powiatu
- Wskaźniki monitoringu: liczba uczniów, którzy podjęli pracę.

c) Zadanie: *Budowa budynku socjalno-kulturalnego Gimnazjum i Liceum w Wiskitkach*

- Termin realizacji: 2005-2006
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, Urząd Gminy w Wiskitkach.
  - Szacunkowy koszt: 1.100.000 zł.
  - Źródło finansowania: budżet powiatu, budżet gminy, dotacja w ramach Kontraktu Wojewódzkiego
  - Wskaźniki monitoringu: liczba uczniów podejmujących naukę w Zespole Szkół Nr 3 w Wiskitkach
-

d) Zadanie: ***Budowa sali gimnastycznej wraz z zespołem boisk dla Gimnazjum i Liceum w Wiskitkach***

- Termin realizacji: 2005-2007
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, Urząd Gminy w Wiskitkach.
  - Szacunkowy koszt: 5.610.000 zł.
  - Źródło finansowania: środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, budżet powiatu, budżet gminy, dotacje.
  - Wskaźniki monitoringu: liczba uczniów podejmujących naukę w Zespole Szkół Nr 3 w Wiskitkach
-

4. Cel operacyjny: TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

- a) Zadanie: ***Współudział w organizowaniu imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych***
- Termin realizacji: 2005-2014
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe w Żyrardowie.
  - Partnerzy: gminy, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, domy kultury.
  - Szacunkowy koszt: 27.000 zł. w roku 2005.
  - Źródło finansowania: budżet powiatu.
  - Wskaźniki monitoringu: liczba imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych, liczba uczestników.
- b) Zadanie: ***Opracowanie programu rozwoju turystyki na terenie Powiatu Żyrardowskiego***
- Termin realizacji: 2005
  - Podmiot odpowiedzialny: Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Żyrardowie.
  - Partnerzy: gminy, instytucje kultury, organizacje pozarządowe.
  - Źródło finansowania: budżet powiatu.
  - Wskaźniki monitoringu: opracowany program
- c) Zadanie: ***Renowacja Parku Dittricha, w tym elewacji budynku Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie z koniecznymi robotami budowlanymi wraz z przylegającym tarasem***
- Termin realizacji: 2005-2014
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe w Żyrardowie, dyrektor Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie.
  - Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, budżet państwa, budżet powiatu.
  - Wskaźniki monitoringu: liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie
-

5. Cel operacyjny: POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH W POWIECIE

a) Zadanie: *Stymulowania indywidualnego i zbiorowego budownictwa mieszkalnego*

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
  - Podmiot odpowiedzialny:
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, środki samorządowe, środki indywidualne
  - Wskaźnik monitoringu: ilość przekazanych do użytkowania mieszkań/ ilość mieszkańców
-

6. Cel operacyjny: POPRAWA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI POWIATOWYCH

a) Zadanie: *Adaptacja budynku przy ul. Hulki-Laskowskiego na siedzibę Starostwa*

- Termin realizacji: 2005 - 2007
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe
- Szacunkowy koszt: (etap I – 2005r.) 900.000 zł
- Źródło finansowania: budżet powiatu, WFOŚiGW, inne
- Wskaźnik monitoringu: powierzchnia użytkowa budynków Starostwa

b) Zadanie: *Termomodernizacja budynku PSSE w Żyrardowie*

- Termin realizacji: 2005
- Podmiot odpowiedzialny: Starosta Powiatu Żyrardowskiego, Dyrektor PSSE
- Szacunkowy koszt: 114.000 zł
- Źródło finansowania: budżet powiatu, budżet PSSE, WFOŚiGW
- Wskaźnik monitoringu: roczny koszt ogrzewania budynku

c) Zadanie: *Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie*

- Termin realizacji: 2005
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, DPS
- Szacunkowy koszt: 286.000 zł
- Źródło finansowania: budżet powiatu, WFOŚiGW
- Wskaźnik monitoringu: roczny koszt ogrzewania budynku

d) Zadanie: *Termomodernizacja siedziby Powiatowego Urzędu Pracy*

- Termin realizacji: 2005 -2006
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe
  - Szacunkowy koszt: 190.000 zł
  - Źródło finansowania: budżet powiatu, WFOŚiGW
  - Wskaźnik monitoringu: roczny koszt ogrzewania budynku
-

7. Cel operacyjny: PRZECIWDZIAŁANIE NEGATYWNYM SKUTKOM SPOŁECZNYM WYNIKAJĄCYM Z BEZROBOCIA

a) Zadanie: *Sesje, warsztaty, poradnictwo w zakresie pomocy społecznej*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, PUP w Żyrardowie
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet powiatu
- Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą

b) Zadanie: *Program obejmujący przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, PUP w Żyrardowie
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet powiatu
- Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą

c) Zadanie: *Program „Readaptacja do środowiska pracy”*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, PUP w Żyrardowie
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: budżet powiatu
  - Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą
-

II. Cel strategiczny – ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW

1. Cel operacyjny: KONTYNUACJA WSPÓŁPRACY POLICJI Z MIESZKAŃCAMI POWIATU

a) Zadanie: *Propagowanie w mediach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa publicznego*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: jednostki Policji na terenie powiatu
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet Policji
- Wskaźnik monitoringu: liczba interwencji, wskaźnik wykrywalności przestępstw, wskaźnik przestępczości

b) Zadanie: *Udział przedstawicieli Policji w posiedzeniach Samorządów Mieszkańców i Rad Osiedli w miastach oraz Sołectw na terenach wiejskich w celu ustalania wspólnych rozwiązań problemów występujących na terenie powiatu*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: jednostki Policji na terenie powiatu
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet Policji
- Wskaźnik monitoringu: liczba interwencji, wskaźnik wykrywalności przestępstw, wskaźnik przestępczości

c) Zadanie: *Przekazywanie wniosków do właściwych instytucji, o podjęcie działań zmierzających do usunięcia utrudnień w dojazdach służb ratowniczych do budynków i innych obiektów*

- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: Policja i Straż Pożarna
  - Szacunkowy koszt:
-

- Źródło finansowania: budżet Policji, budżet Straży Pożarnej
  - Wskaźnik monitoringu: liczba interwencji
- d) Zadanie: ***Propagowanie inicjatyw zmierzających do upowszechnienia odpowiednich środków zabezpieczenia mienia przez mieszkańców powiatu***
- Termin realizacji: Zadanie ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: jednostki Policji na terenie powiatu
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: budżet Policji
  - Wskaźnik monitoringu: liczba interwencji, liczba kradzieży i włamań
-

2. Cel operacyjny: ZAPEWNIENIE WIĘKSZEGO BEZPIECZEŃSTWA W KOMUNIKACJI

a) Zadanie: *Propagowanie w mediach akcji profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa na drogach*

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
- Podmiot współodpowiedzialny: jednostki Policji na terenie powiatu
- Szacunkowy koszt: w ramach budżetu Komendy
- Źródło finansowania: -
- Wskaźnik monitoringu: liczba wypadków i kolizji drogowych w ciągu roku

b) Zadanie: *Inspirowanie i wnioskowanie do właściwych instytucji o przeprowadzanie analizy zdarzeń drogowych, o budowę przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych (w tym międzyosiedlowych), sygnalizacji świetlnej oraz innych rozwiązań w ruchu drogowego, które przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa drogowego*

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
  - Podmiot współodpowiedzialny: jednostki Policji na terenie powiatu, Starostwo Powiatowe, Urzędy gmin
  - Szacunkowy koszt: w ramach budżetu Komendy
  - Źródło finansowania: -
  - Wskaźnik monitoringu: liczba wypadków i kolizji drogowych w ciągu roku
-

3. Cel operacyjny: DOSTOSOWANIE OBECNEGO SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA DO STANDARDÓW UNIJNYCH - ZAPEWNIENIE SKUTECZNOŚCI SYSTEMU WSPÓŁDZIAŁANIA SŁUŻB.

a) Zadania: ***Koordinacja działań służb celem poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu***

- Termin realizacji: zadanie ciągłe
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, środki budżetowe
- Wskaźnik monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu

b) Zadanie: ***Wykonanie i wyposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego***

- Termin realizacji: 2007
- Szacunkowy koszt: 900.000 zł
- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, środki budżetowe
- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu, udział PSP i OSP w likwidacji zdarzeń.

c) Zadanie: ***Zapewnienie właściwej obsady etatowej PCZK, pozwalającej we właściwy sposób realizować przyjmowanie zgłoszeń i koordynować działania współdziałających służb***

- Termin realizacji: 2007
- Szacunkowy koszt: 200.000 zł rocznie
- Źródło finansowania: środki budżetowe, fundusze strukturalne
- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu, wskaźniki zatrudnienia w KP PSP.

d) Zadanie: ***Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego z pompą wysokiego ciśnienia GCBA 5/32***

- Termin realizacji: 2006
  - Szacunkowy koszt: 800.000 zł
  - Źródło finansowania: fundusze strukturalne, WFOŚiGW, środki budżetowe
-

- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu, wskaźniki średniej wieku pojazdów KP PSP.

e) Zadanie: **Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego cysterny GCBM 15/24**

- Termin realizacji: 2008

- Szacunkowy koszt: 2.000.000 zł

- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, WFOŚiGW, środki budżetowe

- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu, wskaźniki średniej wieku pojazdów KP PSP.

f) Zadanie: **Zakup samochodu specjalnego drabiny SD 37 lub podnośnika hydraulicznego SH 37**

- Termin realizacji: 2007

- Szacunkowy koszt: 1.500.000 zł

- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, WFOŚiGW, środki budżetowe

- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu, wskaźniki średniej wieku pojazdów KP PSP

g) Zadanie: **Remont i termomodernizacja pozostałych budynków KP PSP wymiana okien, drzwi, bram garażowych oraz pokrycie dachu, docieplenie i otynkowanie elewacji**

- Termin realizacji: 2008

- Szacunkowy koszt: 200.000 zł

- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, WFOŚiGW, środki budżetowe

- Wskaźniki monitoringu: bilans zysków i oszczędności (efekt ekologiczny), ilość zdarzeń na terenie powiatu.

h) Zadanie: **Wykonanie nawierzchni placu wewnętrznego oraz dróg wewnętrznych PSP w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2008

- Szacunkowy koszt: 120.000 zł

- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, środki budżetowe

- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu

i) Zadanie: **Wykonanie ogrodzenia obiektu w celu właściwego zabezpieczenia przed dostępem osób nieupoważnionych PSP w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2009
- Szacunkowy koszt: 80.000 zł
- Źródło finansowania: fundusze strukturalne, środki budżetowe
- Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu

j) Zadanie: **Wykonanie i wyposażenie Zapasowego Miejsca Pracy dla PCZK**

- Termin realizacji: 2010
  - Szacunkowy koszt: 150.000 zł
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, fundusze strukturalne
  - Wskaźniki monitoringu: ilość zdarzeń na terenie powiatu
-

4. Cel operacyjny: ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU

a) Zadanie: ***Termomodernizacja SP ZOZ***

- Termin realizacji: 2005-2008
- Szacunkowy koszt: 8.000.000 zł
- Źródło finansowania: budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźniki monitoringu: roczny koszt ogrzewania

b) Zadanie: ***Utworzenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR)***

- Termin realizacji: 2005-2008
- Szacunkowy koszt: 4.000.000 zł
- Źródło finansowania: budżet powiatu, budżet ZOZ, fundusze strukturalne, budżet państwa
- Wskaźniki monitoringu:

c) Zadanie: ***Budowa lądowiska dla śmigłowców***

- Termin realizacji: 2005
- Szacunkowy koszt: 50.000 zł
- Źródło finansowania: budżet ZOZ, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźniki monitoringu:

d) Zadanie: ***Modernizacja pawilonu B w kompleksie szpitalnym***

- Termin realizacji: 2005-2007
- Szacunkowy koszt: 5.000.000 zł
- Źródło finansowania: budżet ZOZ, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźniki monitoringu:

e) Zadanie: ***Wymiana eternitowego dachu w szpitalu***

- Termin realizacji: 2005-2007
  - Szacunkowy koszt: 500.000 zł
  - Źródło finansowania: budżet ZOZ, budżet powiatu, fundusze strukturalne
  - Wskaźniki monitoringu:
-

f) Zadanie: ***Realizacja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia***

- Termin realizacji: 2005-2006
  - Szacunkowy koszt: 70.000 zł rocznie
  - Źródło finansowania:
  - Wskaźniki monitoringu:
-

5. Cel operacyjny: DZIAŁANIA PRORODZINNE

a) Zadanie: ***Realizacja Programu „Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej”***

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
- Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, Specjalistyczny Punkt Poradnictwa Rodzinnego
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet powiatu
- Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą, liczba wychowanków domów dziecka pochodzących z powiatu

b) Zadanie: ***Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wzmacnianie rodziny w pełnieniu jej funkcji – stałe poradnictwo, działania administracyjne***

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
- Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, Specjalistyczny Punkt Poradnictwa Rodzinnego
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet powiatu
- Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą, liczba rozwodów

c) Zadanie: ***Zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności na terenie powiatu***

- Termin realizacji: Zadanie ciągle
  - Podmiot odpowiedzialny: PCPR, M-GOPS, Specjalistyczny Punkt Poradnictwa Rodzinnego
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: budżet powiatu
  - Wskaźniki monitoringu: liczba osób objętych pomocą, liczba rozwodów
-

III. Cel strategiczny – ROZWÓJ GOSPODARCZY

1. Cel operacyjny: DZIAŁALNOŚĆ PROINWESTYCYJNA POWIATU W ZAKRESIE BUDOWY I REMONTU DRÓG

a) Zadanie: ***Opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej***

- Termin realizacji: 2005
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: środki budżetowe
- Wskaźnik monitoringu:

b) Zadanie: ***Przebudowa ciągu drogi nr 38513 Korytów-Radziejowice***

- Termin realizacji: 2005 - 2006
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 3.000.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

c) Zadanie: ***Przebudowa wiaduktu w ciągu drogi 38513***

- Termin realizacji: 2005-2006
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.200.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

d) Zadanie: ***Przebudowa ulicy J. Mireckiego w Żyrardowie***

- Termin realizacji: 2005
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Żyrardów
  - Szacunkowy koszt: 2.000.000 zł
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
  - Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg
-

e) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38510 Tarczyn-Mszczonów**

- Termin realizacji: 2005 - 2007
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 4.000.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

f) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38137 Szymanów-Miedniewice**

- Termin realizacji: 2005-2007
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 4.000.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

g) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38138 Wiskitki - Łubno - Franciszków**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.525.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

h) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38141 Różanów - Miedniewice**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 313.000zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

i) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38139 Miedniewice – Franciszków**

- Termin realizacji: 2006-2013
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
  - Szacunkowy koszt: 415.000zł
-

- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

j) Zadanie: ***Przebudowa drogi powiatowej nr 38 354 Skierniewice – Bartniki - Miedniewice***

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 3.670.000zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

k) Zadanie: ***Przebudowa drogi powiatowej Przejście przez m.Działki***

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.020.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

l) Zadanie: ***Przebudowa drogi powiatowej nr 38 517 Mrozy - Waleriany - Olszówka***

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 705.000zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

ł) Zadanie: ***Przebudowa drogi powiatowej nr 38 521 Jeruzal - Puszcza Mariańska***

- Termin realizacji: 2006-2013
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
  - Szacunkowy koszt: 540.000 zł
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
  - Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg
-

m) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38 528 Mszczonów – Strzyże – Bobrowce -Granica Powiatu**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.550.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

n) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38 529 Huta Zawadzka - Piekarowo**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 2.400.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

o) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38 515 Olszówka - Mszczonów**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 620.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

p) Zadanie: **Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 38515 Olszówka - Mszczonów**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.250.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

r) Zadanie: **Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 38 519 Puszcza Mariańska - Mszczonów**

- Termin realizacji: 2006-2013
-

- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 1.360.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

s) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej nr 38530 Piekarowo – Grzymkowice – Dańków - Biała Rawska**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, samorząd gminny
- Szacunkowy koszt: 320.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

t) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej ul. Żeromskiego w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Żyrardów
- Szacunkowy koszt: 810.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

u) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej ul. Młyńska w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Żyrardów
- Szacunkowy koszt: 250.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

w) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej ul. Mokra w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2006-2013
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Żyrardów
  - Szacunkowy koszt: 460.000 zł
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
  - Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg
-

x) Zadanie: **Przebudowa drogi powiatowej ul. Jodłowskiego w Żyrardowie**

- Termin realizacji: 2006-2013
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Gmina Miasto Żyrardów
- Szacunkowy koszt: 840.000 zł
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg

y) Zadanie: **Przebudowa pozostałych dróg powiatowych na obszarze powiatu**

- Termin realizacji: 2006-2013
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe, Samorządy Gminne
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, budżety gminne
  - Wskaźnik monitoringu: ilość wypadków, długość zmodernizowanych dróg
-

2. Cel operacyjny: POPRAWA POŁĄCZEŃ KOLEJOWYCH**a) Zadanie: *Włączenie Żyrardowa do systemu Szybkiej Kolei***

- Termin realizacji: 2006
  - Podmiot odpowiedzialny: Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, fundusze strukturalne
  - Wskaźnik monitoringu:
-

3. Cel operacyjny: ROZWINIĘCIE SIECI POŁĄCZEŃ KOMUNIKACYJNYCH

a) Zadanie: ***Utworzenie połączeń z wieloma miejscowościami wypoczynkowymi na terenie Polski***

- Termin realizacji: 2005-2007
  - Podmiot odpowiedzialny: Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, fundusze strukturalne
  - Wskaźnik monitoringu:
-

4. Cel operacyjny: POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OCHRONA PRZYRODY

a) Zadanie: ***Realizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Żyrardowskiego***

- Termin realizacji: 2005-2012
- Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze prywatne
- Wskaźnik monitoringu: wg Programu Ochrony Środowiska

b) Zadanie: ***Realizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żyrardowskiego***

- Termin realizacji: 2005-2012
  - Podmiot odpowiedzialny: Starostwo Powiatowe
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: środki budżetowe, budżet powiatu, fundusze strukturalne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze prywatne
  - Wskaźnik monitoringu: wg Planu Gospodarki Odpadami
-

5. Cel operacyjny: **PROMOCJA POWIATU W ZAKRESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO**

a) Zadanie: ***Publikacja zbiorczej oferty inwestycyjnej gmin Powiatu Żyrardowskiego***

- Termin realizacji: zadanie ciągłe
- Podmiot odpowiedzialny: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet jednostek samorządowych, środki budżetowe, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorców, wielkość nowych nakładów inwestycyjnych

b) Zadanie: ***Zorganizowanie „Dni przedsiębiorcy w Powiecie Żyrardowskim”***

- Termin realizacji: 2005
- Podmiot odpowiedzialny: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, organizacje pracodawców
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet jednostek samorządowych, środki budżetowe, fundusze strukturalne
- Wskaźnik monitoringu: liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorców, wielkość nowych nakładów inwestycyjnych

c) Zadanie: ***Utworzenie systemu wymiany informacji gospodarczej między poszczególnymi gminami powiatu***

- Termin realizacji: 2005-2007
- Podmiot odpowiedzialny: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania:
- Wskaźnik monitoringu: liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorców, wielkość nowych nakładów inwestycyjnych

d) Zadanie: ***Publikacje promocyjne Powiatu Żyrardowskiego***

- Termin realizacji: 2005
-

- Podmiot odpowiedzialny: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, fundusze prywatne
- Szacunkowy koszt:
- Źródło finansowania: budżet jednostek samorządowych, samorządów, środki budżetowe, fundusze strukturalne, środki prywatne
- Wskaźnik monitoringu: liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorców, wielkość nowych nakładów inwestycyjnych

e) Zadanie: ***Wspieranie i koordynacja działań na rzecz pomocy dla przedsiębiorstw i przedsiębiorczości lokalnej na obszarze powiatu***

- Termin realizacji: zadania ciągłe
  - Podmiot odpowiedzialny: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwoju przedsiębiorczości
  - Szacunkowy koszt:
  - Źródło finansowania: budżety jednostek samorządowych, środki budżetowe, fundusze strukturalne, środki prywatne
-

4.5. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

CEL STRETEGICZNY		POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	ZWIĘSZENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW	ROZWÓJ GOSPODARCZY
CELE OPERACYJNE	1.	ZAPEWNIENIE POMOCY OSOBOM BEZROBOTNYM I POSZUKUJĄCYM PRACY W UZYSKANIU ZATRUDNIENIA ORAZ PRACODAWCOM W ZNAJDOWANIU ODPOWIEDNICH PRACOWNIKÓW	KONTYNUACJA WSPÓŁPRACY POLICJI Z MIESZKAŃCAMI POWIATU	DZIAŁALNOŚĆ PROINWESTYCYJNA POWIATU W ZAKRESIE BUDOWY I REMONTU DRÓG
	2.	AKTYWIZACJA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH	ZAPEWNIENIE WIĘKSZEGO BEZPIECZEŃSTWA W KOMUNIKACJI	POPRAWA POŁĄCZEŃ KOLEJOWYCH
	3.	PODNIESIENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW	DOSTOSOWANIE OBECNEGO SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA DO STANDARDÓW UNIJNYCH - ZAPEWNIENIE SKUTECZNOŚCI SYSTEMU WSPÓŁDZIAŁANIA SŁUŻB	ROZWINIĘCIE SIECI POŁĄCZEŃ KOMUNIKACYJNYCH
	4.	TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI	ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OCHRONA PRZYRODY
	5.	POPRAWA WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH W POWIECIE	DZIAŁANIA PRORODZINNE	PROMOCJA POWIATU W ZAKRESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO
	6.	POPRAWA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI POWIATOWYCH		
	7.	PRZECIWDZIAŁANIE NEGATYWNYM SKUTKOM SPOŁECZNYM WYNIKAJĄCYM Z BEZROBOCIA		

Tabela nr 16

4.6. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE ZADAŃ

L.p	ZADANIE	TERMIN	KOSZT	ŚRODKI FINANSOWANIA
1.	Pozyskiwanie ofert pracy oraz udostępnianie tych ofert wszystkim zainteresowanym	ZC	200.000zł /rok	BP
2.	Dobór właściwych kandydatów do pracy pod specyficzne potrzeby pracodawców	ZC	50000 zł/rok	BP
3.	Prowadzenie usług poradnictwa i doradztwa zawodowego	ZC	100000 zł/rok	BP
4.	Pozyskiwanie środków finansowych oraz organizacja działań aktywizujących bezrobotnych	ZC	3000000 zł/rok	BP, JST, I
5.	Dostosowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy do potrzeb rynku pracy	ZC	500000 zł/rok	BP, JST, I
6.	Realizacja programów stypendialnych	2005-2014	540000 zł/1 rok	BP, FS
7.	Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy i zapotrzebowania społecznego	2005-2014	-	BP
8.	Budowa budynku socjalno-kulturalnego Gimnazjum i Liceum w Wiskitkach	2005-2006	1100000 zł	BP, JST, I
9.	Budowa sali gimnastycznej wraz z zespołem boisk dla Gimnazjum i Liceum w Wiskitkach	2005-2007	5610000 zł	BP, JST, FS, I
10.	Współudział w organizowaniu imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych	2005-2014	27000 zł/1 rok	JST
11.	Opracowanie programu rozwoju turystyki na terenie Powiatu Żyrardowskiego	2005	-	JTS

12.	Renowacja Parku Dittricha, w tym elewacji budynku Muzeum Mazowska Zachodniego w Żyrardowie z koniecznymi robotami budowlanymi wraz z przylegającym tarasem	2005-2014	-	BP, JST, FS
13.	Stymulowania indywidualnego i zbiorowego budownictwa mieszkalnego	ZC	-	BP, JST, I
14.	Adaptacja budynku przy ul. Hulki-Laskowskiego na siedzibę Starostwa	2005- 2007	900000 zł (etap I – 2005r.)	JST, I
15.	Termomodernizacja budynku PSSE w Żyrardowie	2005	114000 zł	JST, JO, I
16.	Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie	2005	286000 zł	JST, JO, I
17.	Termomodernizacja siedziby Powiatowego Urzędu Pracy	2005-2006	190000 zł	JST, I
18.	Sesje, warsztaty w zakresie pomocy społecznej	ZC	-	BP
19.	Program obejmujący przygotowanie i wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania pracy	ZC	-	JST, JO
20.	Program „Readaptacja do środowiska pracy”	ZC	-	JST, JO
21.	Propagowanie w mediach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa publicznego	ZC	-	BP, JO
22.	Udział przedstawicieli Policji w posiedzeniach Samorządów Mieszkańców i Rad Osiedli w miastach oraz Sołectw na terenach wiejskich w celu ustalania wspólnych rozwiązań problemów występujących na terenie powiatu	ZC	-	BP, JO
23.	Przekazywanie wniosków do właściwych instytucji, o podjęcie działań zmierzających do usunięcia utrudnień	ZC	-	BP, JO

	w dojazdach służb ratowniczych do budynków i innych obiektów			
24.	Propagowanie inicjatyw zmierzających do upowszechnienia odpowiednich środków zabezpieczenia mienia przez mieszkańców powiatu	ZC	-	BP, JO
25.	Propagowanie w mediach akcji profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa na drogach	ZC	-	JO
26.	Inspirowanie i wnioskowanie do właściwych instytucji o przeprowadzanie analizy zdarzeń drogowych, o budowę przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych (w tym międzyosiedlowych), sygnalizacji świetlnej oraz innych rozwiązań w ruchu drogowego, które przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa drogowego	ZC	-	JO
27.	Koordinacja działań służb celem poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu	ZC	-	FS, BP
28.	Wykonanie i wyposażenie Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego	2007	900000 zł	BP, JST, FS
29.	Zapewnienie właściwej obsady etatowej PCZK, pozwalającej we właściwy sposób realizować przyjmowanie zgłoszeń i koordynować działania współdziałających służb	2007	200000 zł	BP, FS
30.	Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego z pompą wysokiego ciśnienia GCBA 5/32	2006	800000 zł	BP, FS, I
31.	Zakup ciężkiego samochodu gaśniczego	2008	2000000 zł	BP, FS, I

	cysterny GCBM 15/24			
32.	Zakup samochodu specjalnego drabiny SD 37 lub podnośnika hydraulicznego SH 37	2007	1500000 zł	BP, FS, I
33.	Remont i termomodernizacja pozostałych budynków KP PSP wymiana okien, drzwi, bram garażowych oraz pokrycie dachu, docieplenie i otynkowanie elewacji	2008	200000 zł	BP, FS
34.	Wykonanie nawierzchni placu wewnętrznego oraz dróg wewnętrznych PSP w Żyrardowie	2008	120000 zł	BP, FS
35.	Wykonanie ogrodzenia obiektu w celu właściwego zabezpieczenia przed dostępem osób nieupoważnionych PSP w Żyrardowie	2009	80000 zł	BP, FS
36.	Wykonanie i wyposażenie Zapasowego Miejsca Pracy dla PCZK	2010	150000 zł	BP, FS
37.	Termomodernizacja SP ZOZ	2005-2008	8000000 zł	BP, FS
38.	Utworzenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR)	2005-2008	4000000 zł	BP, FS, JO
39.	Budowa lądowiska dla śmigłowców	2005	80000 zł	BP, JST, FS, I
40.	Modernizacja pawilonu B w kompleksie szpitalnym	2005-2007	5000000 zł	JST, JO, FS
41.	Wymiana eternitowego dachu w szpitalu	2005-2007	500000 zł	JST, JO, FS
42.	Realizacja Narodowego Programu Ochrony Zdrowia	2005-2006	70000 zł rocznie	BP
43.	Realizacja Programu „Utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej”	ZC	-	JST, JO
44.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wzmacnianie rodziny w pełnieniu jej funkcji – stałe poradnictwo, działania administracyjne	ZC	-	JST, JO
45.	Zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności na terenie	ZC	-	JST, JO

	powiatu			
46.	Opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej	2005	-	-
47.	Przebudowa ciągu drogi nr 38513 Korytów-Radziejowice	2005-2006	3000000 zł	BP, JST, FS
48.	Przebudowa wiaduktu w ciągu drogi 38513	2005-2006	1200000 zł	BP, JST, FS
49.	Przebudowa ulicy J. Mireckiego w Żyrardowie	2005	2000000 zł	BP, JST, FS
50.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38510 Tarczyn-Mszczonów	2005-2007	4000000 zł	BP, JST, FS
51.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38137 Szymanów-Miedniewice	2005-2007	4000000 zł	BP, JST, FS
52.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38138 Wiskitki - Łubno – Franciszków	2006-2013	1525000 zł	BP, JST, FS
53.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38141 Różanów - Miedniewice	2006-2013	313000 zł	BP, JST, FS
54.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38139 Miedniewice – Franciszków	2006-2013	415000 zł	BP, JST, FS
55.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 354 Skierniewice – Bartniki - Miedniewice	2006-2013	3670000 zł	BP, JST, FS
56.	Przebudowa drogi powiatowej Przejście przez m.Działki	2006-2013	1020000 zł	BP, JST, FS
57.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 517 Mrozy - Waleriany - Olszówka	2006-2013	705000 zł	BP, JST, FS
58.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 521 Jeruzal - Puszcza Mariańska	2006-2013	540000 zł	BP, JST, FS
59.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 528 Mszczonów – Strzyże – Bobrowce -Granica Powiatu	2006-2013	1550000 zł	BP, JST, FS
60.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 529 Huta Zawadzka -	2006-2013	2400000 zł	BP, JST, FS

	Piekarowo			
61.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38 515 Olszówka - Mszczonów	2006-2013	620000 zł	BP, JST, FS
62.	Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 38515 Olszówka - Mszczonów	2006-2013	1250000 zł	BP, JST, FS
63.	Remont wiaduktu w ciągu drogi powiatowej nr 38 519 Puszcza Mariańska - Mszczonów	2006-2013	1360000 zł	BP, JST, FS
64.	Przebudowa drogi powiatowej nr 38530 Piekarowo – Grzymkowice – Dańków - Biała Rawska	2006-2013	320000 zł	BP, JST, FS
65.	Przebudowa drogi powiatowej ul. Żeromskiego w Żyrardowie	2006-2013	810000 zł	BP, JST, FS
66.	Przebudowa drogi powiatowej ul. Młyńska w Żyrardowie	2006-2013	250000 zł	BP, JST, FS
67.	Przebudowa drogi powiatowej ul. Mokra w Żyrardowie	2006-2013	460000 zł	BP, JST, FS
68.	Przebudowa drogi powiatowej ul. Jodłowskiego w Żyrardowie	2006-2013	840000 zł	BP, JST, FS
69.	Przebudowa pozostałych dróg powiatowych na terenie powiatu	2006-2013	-	BP, JST, FS
70.	Włączenie Żyrardowa do systemu Szybkiej Kolei	2006	-	BP, FS
71.	Utworzenie połączeń z wieloma miejscowościami wypoczynkowymi na terenie Polski	2005-2007	-	BP, FS
72.	Realizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Żyrardowskiego	2005-2012	Wg. planu finansowego tegoż Programu	JST, BP, FS, I
73.	Realizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żyrardowskiego	2005-2012	Wg. planu finansowego tegoż Planu	JST, BP, FS, I
74.	Publikacja zbiorczej oferty inwestycyjnej	ZC	-	JST, I

	gmin Powiatu			
75.	Zorganizowanie „Dni przedsiębiorcy w Powiecie Żyrardowskim”	2005	-	JST, I
76.	Utworzenie systemu wymiany informacji gospodarczej między poszczególnymi gminami powiatu	2005-2007	-	JTS, I
77.	Publikacje promocyjne Powiatu Żyrardowskiego	2005	-	JST, I
78.	Wspieranie i koordynacja działań na rzecz pomocy dla przedsiębiorstw i przedsiębiorczości lokalnej na obszarze powiatu	ZC	-	JST, BP, FS, I

Tabela nr 17

ZC – zadanie ciągłe

BP- budżet państwa

FS – fundusze strukturalne

JST – budżet jednostek samorządu terytorialnego

JO – budżet jednostek organizacyjnych podległych starostwu

I – Inne

5. WDRAŻANIE I EWALUACJA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

5.1. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ

Wdrażanie zadań przewidzianych w niniejszym dokumencie powierzone jest podmiotom wskazanym jako odpowiedzialne. W zależności od charakteru i specyfiki konkretnego działania aktywność podmiotów odpowiedzialnych polegać może na sfinansowaniu, współfinansowaniu, realizacji faktycznej bądź inicjowaniu działań innych podmiotów.

W celu obiektywnej oceny stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych konieczna jest systematyczna i cykliczna ewaluacja i monitoring podejmowanych działań. Z tego względu podmioty wskazane jako odpowiedzialne winny przygotowywać corocznie (do końca miesiąca stycznia za rok poprzedni) krótki raport w zakresie przewidzianych na konkretny rok zadań. Raport powinien zawierać informacje na temat wykonania zadania (wykonanie pełne, brak wykonania, etap prac), aktualizację kosztów działania, źródeł finansowania i okresu realizacji.

Pełna ewaluacja realizacji części planistycznej Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego wymaga także oceny całokształtu podejmowanych działań poprzez sumaryczne odniesienie się do podlegających zmianie wskaźników monitoringu. W tym zakresie ocena powinna być dokonywana corocznie.

5.2. WSKAŹNIKI MONITORINGU

Poniższe zestawienie wskaźników monitoringu nie ma charakteru wyczerpującego i całkowitego. Wynika to z faktu, iż sama Strategia Rozwoju podlegać winna zmianom i rozbudowie co łączyć musi się z w naturalny sposób z pojawianiem się nowych zadań, a nawet celów operacyjnych. Nowe zadania oznaczać w konsekwencji mogą konieczność dodania nowych wskaźników monitoringu. Należy także zaznaczyć, iż niektóre z zadań nie poddają się kwantyfikacji wedle określonych wskaźników, bądź też zastosowanie i badanie ich efektywności według wskaźników byłoby niecelowe.

Wyszczególnione we wcześniejszym rozdziale zadania oceniane mogą być z zastosowaniem następujących wskaźników:

- liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorców
- wielkość nowych nakładów inwestycyjnych
- iloraz pozyskanych ofert pracy względem 1000 ofert pracy założonych jako minimalna liczba do pozyskania w ciągu roku
- udział podjęć pracy wśród ofert pozyskanych w ciągu roku
- dynamika ilości usług doradczych
- efektywność zatrudnieniowa programów
- udział podjęć pracy wśród osób kończących szkolenia
- liczba udzielonych stypendiów
- liczba osób, które uzyskały średnie wykształcenie
- liczba osób, które kontynuują naukę w szkołach wyższych
- liczba uczniów, którzy podjęli pracę
- liczba uczniów podejmujących naukę w Wiskitkach
- liczba imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych
- liczba uczestników imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych
- opracowany program
- liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie
- liczba przekazanych do użytkowania mieszkań/ilość mieszkańców
- liczba mieszkańców powiatu

- powierzchnia użytkowa budynków Starostwa
  - roczny koszt ogrzewania budynku
  - liczba interwencji
  - wskaźnik wykrywalności przestępstw
  - wskaźnik przestępczości
  - liczba kradzieży i włamań
  - liczba wypadków i kolizji drogowych w ciągu roku
  - wskaźniki zatrudnienia w KP PSP
  - ilość zdarzeń w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i chemicznego na terenie powiatu
  - wskaźniki średniej wieku pojazdów KP PSP
  - ilość wypadków
  - długość zmodernizowanych dróg
-

6. PODSUMOWANIE

6.1. STRATEGIA ROZWOJU I PLAN ROZWOJU LOKALNEGO

Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego, szczególnie w części planistycznej (Plan Rozwoju Lokalnego) stanowi kontynuację prac koncepcyjnych prowadzonych wcześniej przez Zarząd Powiatu Żyrardowskiego. Komplementarny i zazębiający się wzajemnie charakter mają opracowane i przyjęte już w powiecie Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Żyrardowskiego.

Przyjęta przez Radę Powiatu Żyrardowskiego Strategia Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego umożliwi Starostwu składanie wniosków o fundusze strukturalne stanowiąc część obligatoryjnie wymaganej dokumentacji aplikacyjnej.

Należy także podkreślić, iż Strategia nie powstałaby gdyby nie determinacja i perspektywiczna koncepcja rozwoju Powiatu Żyrardowskiego jaką prezentował Starosta Powiatu Żyrardowskiego Pan Stanisław Niewiadomski.

Niniejszy dokument stanowi efekt końcowy olbrzymiego nakładu pracy jaki włożyli w prace, poza autorem opracowania także członkowie Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego będący współautorami niektórych rozdziałów. W szczególności wymienić należy rolę Pana Andrzeja Rakszewskiego - Pełnomocnika do Spraw Promocji i Współpracy z Unią Europejską koordynującego prace zespołu. Nieocenioną pomoc w opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego wyświadczyły także samorządowe władze gmin Powiatu Żyrardowskiego.

Należy także złożyć podziękowania Radnym Powiatu Żyrardowskiego, którzy w ramach prac komisyjnych i działając *in pleno* podjęli temat zdiagnozowania obecnej sytuacji Powiatu Żyrardowskiego oraz koncepcji jego rozwoju.

Na koniec należy także podkreślić rolę i wysiłek pracowników starostwa i jednostek organizacyjnych podległych starostwu w tworzeniu Strategii Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego.

ZESTAWIENIE TABEL

1. Tabela nr 1 Powierzchnia Powiatu Żyrardowskiego	15
2. Tabela nr 2 Ludność Powiatu	20
3. Tabela nr 3 Obsada zwierząt gospodarskich	45
4. Tabela nr 4 Liczba miejsc w Domach Pomocy Społecznej	51
5. Tabela nr 5 Świadczenia z pomocy społecznej z podziałem gminy	52
6. Tabela nr 6 Lesistość i struktura własności lasów w powiecie	60
7. Tabela nr 7 Prowadzone zalesienia na terenie Powiatu Żyrardowskiego w ha na lata 2001-2003	61
8. Tabela nr 8 Pomniki przyrody na terenie Powiatu Żyrardowskiego	62
9. Tabela nr 9 Dochody i wydatki budżetu Powiatu Żyrardowskiego 2003 - 2005	69
10. Tabela nr 10 Przestępczość w Powiecie Żyrardowskim	72
11. Tabela nr 11 Zestawienie potencjału ratowniczego powiatu oraz udział PSP i OSP w likwidacji zdarzeń	75
12. Tabela nr 12 Zestawienie zdarzeń z interwencją Straży Pożarnej	75
13. Tabela nr 13 Liczba zdarzeń z interwencją Straży Pożarnej w rozbiu na gminy	76
14. Tabela nr 14 Działające na terenie Powiatu zakłady opieki zdrowotnej wg Rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej.....	77
15. Tabela nr 15 Przypadki chorobowe powodujące zagrożenie dla życia na obszarze Powiatu	79
16. Tabela nr 16 Liczba łóżek szpitalnych w oddziałach w powiecie	80
17. Tabela nr 17 Lecznictwo ambulatoryjne obsługiwane przez ZOZ	81
18. Tabela nr 18 Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych	127
19. Tabela nr 19 Zestawienie zadań	128

ZESTAWIENIE DIAGRAMÓW

1. Diagram nr 1 Mapa województwa mazowieckiego.....	11
2. Diagram nr 2 Mapa Powiatu Żyrardowskiego.....	13
3. Diagram nr 3 Powierzchnia Powiatu Żyrardowskiego w województwie.....	14
4. Diagram nr 4 Powierzchnia gmin Powiatu w km ²	15
5. Diagram nr 5 Ludność Powiatu Żyrardowskiego	16
6. Diagram nr 6 Struktura ludności Powiatu Żyrardowskiego	16
7. Diagram nr 7 Dynamika zmian liczby mieszkańców gmin powiatu.....	17
8. Diagram nr 8 Dynamika zmian liczby mieszkańców miasta Żyrardów	17
9. Diagram nr 9 Struktura ludności wg wieku	18
10. Diagram nr 10 Wskaźniki procentowe dotyczące struktury wiekowej	18
11. Diagram nr 11 Struktura ludności wg miejsca zamieszkania	19
12. Diagram nr 12 Małżeństwa i rozwody w powiecie	21
13. Diagram nr 13 Urodzenia i zgony w powiecie	21
14. Diagram nr 14 Ludność wg głównego źródła utrzymania	23
15. Diagram nr 15 Stopa bezrobocia w powiecie	23
16. Diagram nr 16 Napływ do bezrobocia w powiecie	24
17. Diagram nr 17 Odpływ z bezrobocia w powiecie	24
18. Diagram nr 18 Struktura wiekowa bezrobotnych	25
19. Diagram nr 19 Struktura bezrobotnych wg płci	25
20. Diagram nr 20 Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania na bezrobociu	26
21. Diagram nr 21 Struktura bezrobocia wg wykształcenia bezrobotnych	26
22. Diagram nr 22 Struktura bezrobocia wg stażu pracy bezrobotnych	27
23. Diagram nr 23 Informacja zawodowa	28
24. Diagram nr 24 Liczba ofert pracy w latach 1999-2004	28
25. Diagram nr 25 Podjęcia pracy w latach 1999 – 2003	29
26. Diagram nr 26 Gospodarstwa domowe wg liczby osób w gospodarstwie	32
27. Diagram nr 27 Tereny pod zabudowę mieszkaniową w mieście Żyrardów	32
28. Diagram nr 28 Pozwolenia budowlane i obiekty przekazane do użytkowania	33
29. Diagram nr 29 Budownictwo w Powiecie Żyrardowskim	34
30. Diagram nr 30 Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Żyrardów.....	35

31. Diagram nr 31 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Wiskitki	36
32. Diagram nr 32 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Mszczonów	36
33. Diagram nr 33 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Puszcza Mariańska	36
34. Diagram nr 34 Tereny pod usługi i przemysł w Żyrardowie w ha	37
35. Diagram nr 35 Przeznaczenie terenów w mieście i gminie Mszczonów w ha	38
36. Diagram nr 36 Przeznaczenie terenów w gminie Wiskitki w ha	39
37. Diagram nr 37 Przeznaczenie terenów w gminie Radziejowice w ha	40
38. Diagram nr 38 Przeznaczenie terenów w gminie Puszcza Mariańska w ha	40
39. Diagram nr 39 Drogi ogółem w km	43
40. Diagram nr 40 Nakłady ogółem na modernizację dróg w powiecie	43
41. Diagram nr 41 Użytki rolne w Powiecie Żyrardowskim	44
42. Diagram nr 42 Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Żyrardowskim	44
43. Diagram nr 43 Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Żyrardowskim z podziałem na gminy	45
44. Diagram nr 44 Powierzchnia zasiewów zbóż w ha	46
45. Diagram nr 45 Ilość placówek oświatowych	47
46. Diagram nr 46 Liczba nauczycieli w Powiecie Żyrardowskim	48
47. Diagram nr 47 Liczba uczniów w Powiecie Żyrardowskim	48
48. Diagram nr 48 Rekrutacja uczniów do klas pierwszych	49
49. Diagram nr 49 Biblioteki publiczne	55
50. Diagram nr 50 Liczba woluminów wg bibliotek	56
51. Diagram nr 51 Liczba osób zatrudnionych w administracji samorządowej	66
52. Diagram nr 52 Liczba etatów administracji samorządowej	66
53. Diagramy nr 53 Budżet Powiatu Żyrardowskiego	70
54. Diagram nr 54 Obsada etatów policyjnych w powiecie	71
55. Diagram nr 55 Poszkodowani w wypadkach drogowych w roku 2004	73
56. Diagram nr 56 Miejsca wypadków drogowych	74
57. Diagram nr 57 Hospitalizacje pacjentów	80
58. Diagram nr 58 Mapa Powiatu Żyrardowskiego oraz powiatów sąsiednich z uwzględnieniem liczby łóżek szpitalnych i liczby leczonych pacjentów	82
59. Diagram nr 59 Profil pacjentów leczonych w Szpitalu w Żyrardowie -podział według oddziałów i powiatów	83